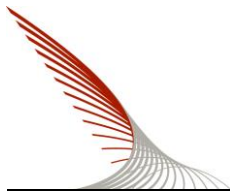

Maahanmuuttovirasto

KIRJANPITOYKSIKÖN TILINPÄÄTÖS 2016

SISÄLLYSLUETTELO

Sisällysluettelo.....	2
1. Johdon katsaus.....	3
1.1. Vaikuttavuus.....	7
1.1.1. Toiminnan vaikuttavuus.....	7
1.1.2. Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus.....	7
1.2. Toiminnallinen tehokkuus.....	8
1.2.1. Toiminnan tuottavuus.....	8
1.2.2. Toiminnan taloudellisuus.....	10
1.2.3. Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus.....	12
1.2.4. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus.....	13
1.3. Tuotokset ja laadunhallinta.....	14
1.3.1. Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet.....	14
1.3.2. Palvelukyky ja suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu.....	17
1.3.3. Joutsenon vastaanottokeskus.....	33
1.3.4. Oulun vastaanottokeskus.....	37
1.3.5. Arvio toiminnan yhdenvertaisuus- ja tasa-arvovaikutuksista.....	41
1.4. Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen.....	42
1.5. Tilinpäätösanalyysi.....	45
1.5.1. Rahoituksen rakenneanalyysi.....	45
1.5.2. Talousarvion toteutumisen analyysi.....	46
1.5.3. Tuotto- ja kululaskelman analyysi.....	48
1.5.4. Taseen analyysi.....	49
1.6. Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma.....	49
1.7. Arviointien tulokset.....	53
1.8. Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä.....	54
2. Talousarvion toteutumalaskelma.....	55
3. Tuotto- ja kululaskelma.....	57
3. Tase.....	58
4. Liitetiedot.....	60
4.1. Tilinpäätöslaskelmien liitteet.....	60
4.2. Muut liitteet.....	67

Toimintakertomus 2016

Maahanmuuttovirasto-kirjanpitoyksikön vuoden 2016 raportointi koostuu kirjanpitoyksikön tilinpäätöksen lisäksi kirjanpitoyksikköön kuuluvien virastojen toimintakertomuksista. Maahanmuuttovirasto–kirjanpitoyksikön muodostavat Maahanmuuttovirasto, Joutsenon vastaanottokeskus ja Oulun vastaanottokeskus.

1. Johdon katsaus

Maahanmuuttoviraston organisaatiota on vuoden 2016 aikana kehitetty toimintaympäristön muuttuessa ja tehtävien lisääntyessä. Vuoden 2016 alussa virastoon perustettiin apulaispäällikön virka helpottamaan operatiivisen toiminnan johtamista laajentuneessa ja muuttuvassa toimintaympäristössä.

Turvapaikkahakemusruuhkan purkamiseksi ja turvapaikanhakijoiden vastaanoton organisoimiseksi Maahanmuuttovirastoon palkattiin uutta henkilöstöä siten, että vuonna 2016 henkilötyövuosimäärä 2,3-kertaistui edellisvuoteen nähden 333,8 htv:sta 769,7 htv:een. Maahanmuuttovirastolle siirtyi vuoden aikana myös uusia tehtäviä ja se valmistautui vuoden vaihteessa tapahtuviin muutoksiin.

Turvapaikkatutkinta siirtyi ulkomaalaislain muutoksella poliisilta ja Rajavartiolaitokselta Maahanmuuttovirastolle 1.7.2016. Muutoksen jälkeen turvapaikanhakijan henkilöllisyyden ja matkareitin selvittäminen siirtyi Maahanmuuttoviraston vastuulle. Poliisi hoitaa kuitenkin edelleen hakemusten vastaanoton yhdessä Rajavartiolaitoksen kanssa.

Maahanmuuttovirasto otti poliisilta vastaan toimivallan siirron, jonka myötä 1.1.2017 lähtien Maahanmuuttoviraston vastaa kaikista ulkomaalaisten lupa-asioista. Uusina tehtävinä virasto hoitaa kaikkia Suomessa haettavia oleskelulupia, vastaanottaa kaikki lupahakemukset sekä kansalaisuushakemukset ja -ilmoitukset, vastaa EU-kansalaisten rekisteröinnistä ja heidän perheenjäsentensä oleskelukorttihakemuksista, hoitaa muukalaispasseihin ja pakolaisen matkustusasiakirjoihin liittyvät tehtävät sekä päätösten tiedoksiantoon liittyvät tehtävät lukuun ottamatta päätöksiä, joihin liittyy maasta poistaminen. Toimivallan siirron valmistelu työllisti merkittävästi jo vuoden 2016 aikana, sillä vuoden 2017 alusta virasto avasi palvelupisteen yhdeksällä paikkakunnalla.

Lisäksi virastossa valmistauduttiin vuoden 2017 alusta tapahtuneeseen valtion vastaanottokeskusten hallinnolliseen yhdistymiseen osaksi Maahanmuuttovirastoa.

Maahanmuuttovirasto julkaisi myös uuden strategiansa, joka tukee muuttuvaan toimintaympäristöön reagoimisessa.

Vuonna 2016 Maahanmuuttovirastossa tuli vireille yhteensä 84 112 asiaa (vuonna 2015: 88 273) ja Maahanmuuttovirasto teki yhteensä 96 739 päätöstä (vuonna 2015: 55 370). Päätöksiä tehtiin 75 % enemmän vuoden takaiseen nähden. Vuonna 2015 muodostunutta hakemusjonoa on saatu vuoden aikana purettua merkittävästi.

Kansainvälinen suojelu

Turvapaikanhakijoiden oleskelulupien edellytykset kiristyivät 16.5.2016, kun ulkomaalaislaista poistui säädös, jonka mukaan turvapaikanhakijalle on voitu myöntää

oleskelulupa humanitaarisen suojelun perusteella. Muutoksen jälkeen kansainvälisen suojelun perusteella myönnettäviä oleskelulupia ovat turvapaikka ja toissijainen suojelu.

Turvapaikkayksikkö on vuoden aikana tehostanut toimintaansa sujuvoittamalla turvapaikkaprosessin alkuvaihetta ja parantamalla sen laatua viranomaisten yhteistyön, tiedonkulun, ammattitaidon sekä käytössä olevia tietojärjestelmien ja turvapaikkatutinnan apuvälineiden kehittämisen kautta

Turvapaikkaa haki Suomesta vuonna 2016 yhteensä 5 657 henkilöä (vuonna 2015: 32 476). Vuoden 2016 alussa tammi-helmikuussa Venäjältä Sallan ja Raja-Joosepin rajanylityspaikkojen kautta saapui 1 063 turvapaikanhakijaa. Tämä reitti tyrehtyi kokonaan Suomen ja Venäjän viranomaisten solmiman sopimuksen myötä.

Päätöksiä turvapaikka-asioissa tehtiin noin neljä kertaa niin paljon kuin edellisenä vuonna, yhteensä 28 252 (vuonna 2015: 7 480). Vuoden 2015 aikana tulleiden turvapaikkahakemusten ratkaiseminen oli keskeinen tavoite vuonna 2016. Vuoden 2016 lopussa vuonna 2015 jätettyjä turvapaikkahakemuksia oli ratkaisematta vielä 3 368 kappaletta ja vuonna 2016 jätettyjä hakemuksia 1 533 kappaletta.

Suomi on toteuttanut Euroopan unionissa sovittuja turvapaikanhakijoiden sisäisiä siirtoja Italiasta ja Kreikasta vuoden aikana yhteensä 808. Menettelyn puitteissa on siirretty Suomeen yhteensä 272 henkilöä Italiasta ja 536 Kreikasta.

Maahanmuuttovirasto osallistui Euroopan turvapaikka-asioiden tukiviraston (EASO) operaatioihin Kreikassa ja Italiassa yhteensä 801 päivän ajan. Lisäksi viraston virkamiehet kävivät kouluttamassa yhteensä viiden päivän ajan muiden jäsenmaiden virkamiehiä turvapaikka-asioissa.

Ennen vuotta 2015 vuosittainen turvapaikanhakijamäärä on vaihdellut edeltävän 10 vuoden aikana 3 000 ja 4 000 välillä (pl. 2009: 5 988 hakijaa). Vaikka vuoden 2016 hakijamäärä on paljon pienempi kuin vuonna 2015, se on pitkän aikavälin keskiarvon yläpuolella.

Turvapaikkapäätöksistä oli myönteisiä 27 prosenttia, kielteisiä 51 prosenttia, rauenneita 14 prosenttia ja tutkimatta jätettyjä 8 prosenttia. Turvapaikkahakemuksen keskimääräinen käsittelyaika oli 261 vuorokautta (vuonna 2015: 117 vrk) Keskimääräinen käsittelyaikatavoite vuodelle 2016 oli 160 vuorokautta. Tähän ei päästy joutuessa sitä, että vuoden 2015 ennätyksellinen hakemusmäärä näkyi keskimääräisissä käsittelyajoissa muutaman kuukauden viiveellä nostaten näin vuoden 2016 keskimääräisiä käsittelyaikoja.

Maahanmuutto

Vuoden aikana tuli voimaan kaksi lakiuudistusta, joilla oli vaikutusta kansainvälistä suojelua saaneiden perheen yhdistämishakemusten käsittelyyn. Ulkomaalaislain 10 a §:ä muutettiin 16.5.2016 siten, että lupahakemuksen käsittelyn jatkaminen sen viireille tulon jälkeen edellyttää, että käsittelymaksu on suoritettu. Samalla muutettiin sisäministeriön maksuasetusta, jolla kaikki ensimmäiset perheen yhdistämishakemukset tehtiin maksullisiksi. Toinen ulkomaalaislain muutos tuli voimaan 1.7.2016, jolloin laajennettiin kansainvälistä suojelua saaneiden perheen kokoajien perheenjäsenten toimeentuloedellytystä.

Hakemusmäärien kasvu ensimmäisissä oleskeluluvissa jatkui. Ensimmäistä oleskelulupaa haki vuonna 2016 yhteensä 26 071 henkilöä (vuonna 2015: 22 876) ja päätöksiä ensimmäisiin oleskelulupahakemuksiin tehtiin yhteensä 24 290 (vuonna 2015: 21 246), joista myönteisiä oli noin 86 %. Eniten oleskelulupaa haettiin perhesiteen perusteella, yhteensä 10 579 hakemusta ja oleskelulupa myönnettiin tällä perusteella 8 171 perheenjäsenelle. Päätös oli myönteinen noin 86 %:ssa ratkaisuista. Vuoden 2015 turvapaikanhakijatilanne näkyy tilastoissa selvästi, sillä kansainvälistä suojelua saaneiden perheenjäsenten oleskelulupahakemukset yli kaksinkertaistuivat (vuonna 2015: 770 hakemusta ja vuonna 2016: 1 675 hakemusta).

Suomeen työllistymisen perusteella (työ, elinkeinonharjoittaminen, harjoittelu jne.) oleskelulupahakemuksia jätettiin 7 445 ja oleskelulupa myönnettiin 5 770 hengelle. Päätös oli myönteinen noin 83 %:ssa tapauksia. Opiskelu oli hakuperusteena 7 161 hakemuksessa ja oleskelulupa myönnettiin tällä perusteella 6 348 opiskelijalle. Päätöksistä myönteisiä oli noin 91 %.

Mahdollisuus hakea oleskelulupaa inkerinsuomalaisena paluumuuttajana päättyi 1.7.2016. Hakemuksia tuli vireille vuonna 2016 yhteensä 472, kun niitä tuli edellisellä vuonna 224, hakemusten määrä tällä perusteella siis lähes kaksinkertainen. Päätöksiä tehtiin 448 hakemukseen. Lähes kaikki vireillä olleet hakemukset saatiin ratkaistua vuoden loppuun mennessä (25 hakemusta jäi seuraavalle vuodelle).

Ensimmäisen oleskelulupahakemuksen keskimääräinen käsittelyaika oli perheenjäsenen oleskelulupahakemuksessa hakuryhmästä riippuen 93–325 vuorokautta. Keskimääräinen käsittelyaika tilastoidaan hakuryhmittäin sen perusteella, onko kyseessä kansainvälistä suojelua saaneen, muun ulkomaalaisen vai Suomen kansalaisen perheenjäsenen. Käsittelyajat pysyivät samansuuntaisina kuin vuonna 2015. Perheenyhdistämistä koskevan hakemuksen enimmäiskäsittelyaika on 270 vuorokautta. Vuonna 2016 työntekijän oleskelulupahakemuksen käsittelyaika oli yhteensä 119 vuorokautta, josta Maahanmuuttoviraston käsittelyaika oli 23 vuorokautta (vuonna 2015: 102/21 vrk). Tällä alitettiin Maahanmuuttovirastolle asetettu 30 vuorokauden käsittelyaikataavoite.

Myös opiskelijan oleskelulupahakemusten osalta 30 vuorokauden käsittelyaikataavoite alitettiin keskimääräisen käsittelyajan ollessa 27 vuorokautta (vuonna 2015: 28).

Kansalaisuus

Suomen kansalaisuutta (kansalaisuushakemukset ja -ilmoitukset) haki 11 918 henkilöä vuonna 2016 (vuonna 2015: 11 880). Eniten kansalaisuutta hakivat venäläiset, somalialaiset, irakilaiset, virolaiset ja afganistanilaiset. Kansalaisuuspäätöksen sai 12 088 henkilöä. Päätöksistä myönteisiä oli 80 % (9 644). Myönteisten päätösten osuus kasvoi vuodentakaisesta, jolloin niitä oli 73 %. Yleisin syy kielteiseen päätökseen oli joko puutteellinen kielitaito tai epäselväksi jäänyt henkilöllisyys. Kansalaisuushakemuksen keskimääräinen käsittelyaika kasvoi vuoden takaisesta ollen 324 vuorokautta (vuonna 2015: 297 vrk), mikä ylitti 244 vuorokauden tavoiteajan. Yhteensä kansalaisuusasioissa tehtiin kuitenkin 13 469 päätöstä, mikä on 20 % enemmän kuin edellisvuonna (vuonna 2015: 11 212). Kasvu johtui pääasiassa kansalaisuusaseman määrittämisistä turvapaikka-asioissa.

Turvapaikanhakijoiden vastaanotto

Turvapaikanhakijoiden vastaanotossa vuosi 2016 oli poikkeuksellinen: toisaalta alkuvuonna uusien vastaanottokeskusten perustaminen ja loppuvuodesta keskusten lakkauttaminen. Vuoden 2016 tammi-helmikuussa Suomessa oli 227 vastaanottokeskusta ja niissä noin 29 000 asukasta. Vuoden kuluessa keskusten määrää karsittiin turvapaikanhakijamäärän laskettua. Vuoden lopussa keskuksia oli 126 ja niissä asukkaita noin 16 000. Yksityismajoituksessa asui noin 3 700 turvapaikanhakijaa. Vuoden 2016 aikana yhä useampi turvapaikanhakija onkin majoittunut yksityismajoituksessa ystävien tai sukulaisten luona. Tällä hetkellä yksityismajoituksessa asuu noin 19 prosenttia turvapaikanhakijoista. Maahanmuuttovirastoon vuonna 2015 perustettu tilannekeskus jatkaa vastaanottokapasiteetin hallinnointia ja optimointia.

Kehityshankkeet

Maahanmuuttovirasto on käyttänyt tehokkaasti hyväkseen Turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston (AMIF) mahdollisuuksia. Myönteinen tukipäätös saatiin vuoden aikana neljään uuteen hankkeeseen. Nämä hankkeet koskivat vastaanottokeskusten asiakasrekisterin kehittämistä, sisäisiä siirtoja, kiintiöpakolaisille annettavaa kulttuuriorientaatiota sekä kiertävää maahanmuuton asiantuntijaa, joka kehittää mm. haastatteluprosesseja yhteistyössä ulkoministeriön ja edustustojen kanssa. Vuoden aikana Maahanmuuttovirastolla ja valtion vastaanottokeskuksilla oli käynnissä yhteensä 11 AMIF-rahoitteista hanketta. Edellä mainittujen hankkeiden lisäksi käynnissä olevat hankkeet koskivat: haavoittuvassa asemassa olevien turvapaikanhakijoiden palveluita, turvapaikkamenettelyn alkuvaiheen sujuvoittamista, UMA-Eurodac -tiedonsiirtymäliittymän rakentamista, turvapaikka- ja vastaanottojärjestelmän tilastoinnin kehittämistä, Enter Finland verkko- ja mobiiliasiointipalvelun laajentamista, vapaaehtoisen paluun vakiinnuttamista sekä kiintiöpakolaisten kuntiin sijoittumista.

Vuoden 2016 aikana UMA4 tuottavuushankkeen tuloksena uusi UMA4 saatiin Migrin käyttöön.

Älykäs digitaalinen virasto – tuottavuushanke käynnistyi 1.6.2016. Vuoden 2016 aikana digitaalista ydintoimintaa kehitettiin lukuisien uusien toimintaa tehostavien UMA-toiminnallisuuksien kautta. Lisäksi kehityskohteiden tuloksina toteutettiin vaurautumista parantavia toiminnallisuuksia.

UMA4 ja Älykäs digitaalinen virasto -hankkeilla tavoitellut tuottavuushyödyt vuoden 2016 osalta ylitettiin. Tuottavuushyödyt kasvavan maahanmuuton tilanteessa realisoituvat säästöinä muuten vielä isommista Maahanmuuttoviraston henkilöstökustannuksista ja vastaanottokustannuksista.

Asiakkaiden asiointitarve puhelimitse kasvoi edelleen. Erityisesti vuoden 2017 alussa tapahtuva poliisin toimivaltaan kuuluneiden oleskelulupahakemusten siirtyminen Maahanmuuttoviraston toimivaltaan aiheutti kyselyjä.

1.1. Vaikuttavuus

1.1.1. Toiminnan vaikuttavuus

Maahanmuuttoviraston päätöksenteko on yhtenäistä, nopeaa ja oikeusvarmaa. Päätökset ovat selkeitä ja hyvin perusteltuja. Päätöskäytäntö on mahdollisimman yhdenmukaista ja ennakoitavaa ja siinä toteutuvat ihmis- ja perusoikeudet.

Maahanmuuttovirastolle asetettuna yhteiskunnallisena vaikuttavuustavoitteena on, että niiden muutoksenhakutuomioistuinten päätösten, joissa Maahanmuuttoviraston päätös kumotaan sillä perusteella, että virasto on tehnyt laintulkinta- tai menettelytapavirheen, on enintään 5 % valitusten kokonaismäärästä. Kertomusvuonna tämä tavoite saavutettiin. Edellä mainituilla perusteilla valitus hyväksyttiin 2,35 prosentissa tapauksista.

Lisäksi maahanmuuttohallinnon yhteiskunnallisena vaikuttavuustavoitteena on, että kuntiin sijoituksen odotusaika vastaanottokeskuksissa olisi enintään kaksi kuukautta laskettuna siitä alkaen, kun poliisi on antanut kansainvälisen suojelun hakijalle tiedoksi Maahanmuuttoviraston päätöksen. Kuntaan sijoituksen odotusaikatavoite ei toteutunut toteuman ollessa noin 3,4 kuukautta. Kuntaan sijoittamisesta vastaa työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala ja Maahanmuuttovirasto toimii yhteistyössä ELY-keskusten kanssa kuntiin sijoittamisessa. Vuoden 2015 kasvaneesta turvapaikanhakijamäärästä johtuen tulevina vuosina kuntiin sijoittaminen jatkuu haasteellisena.

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden indikaattorit

Tunnusluku	2014 toteuma	2015 toteuma	2016 tavoite	2016 toteuma
Päätösten pysyvyys muutoksenhaussa (%)	98,76	99,45	>95	97,65
Kuntaan sijoituksen odotusaika vastaanottokeskuksissa, enintään kk	1,5	3,8	2,0	3,4

1.1.2. Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus

Vastaanottotoiminnan momentin 26.40.63 Vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat tuet määrärahalla katetaan turvapaikanhakijoiden lakisääteisen vastaanotto- tai käyttörahan kulut vastaanoton ajalta. Vastaanotto- ja käyttörahalla turvataan turvapaikanhakijoiden ihmisarvoisen elämän kannalta välttämätön toimeentulo, jos hakija on tuen tarpeessa, eikä hänellä ole muita tuloja tai varoja.

Vuoden 2016 talousarvion ja lisätalousarvion jälkeen momentin 26.40.63 määrärahan käyttö oli yhteensä 77,618 milj. euroa.

Vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat tuet (arviomääräraha) (26.40.63)

	Vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat tuet	Määräraha (TA+LTA)	käyttö	+ / -
26.40.63	Vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat tuet	89 918 000	77 618 884,21	12 299 115,79

1.2. Toiminnallinen tehokkuus

1.2.1. Toiminnan tuottavuus

Vuoden 2016 valtion talousarvioesityksessä sisäministeriö asetti Maahanmuuttovirastolle toiminnalliseksi tulostavoitteeksi tuottavuuden osalta 205 päätöstä / htv. Toteuma oli 124 päätöstä / htv, kun vuoden 2015 toteuma oli 166 päätöstä / htv. **HUOM!** Vuosien 2015–2016 päätösmäärät eivät ole tilastollisesti vertailukelpoisia aikaisempiin vuosiin nähden. Vuonna 2015 tilastointikäytäntöä muutettiin niin, että turvapaikkahakemusten ratkaisut tilastoidaan yhdeksi päätökseksi, vaikka hakemuksesta päätettäessä tehtäisiin päätös myös oleskeluluvasta muulla kuin suojelutarpeen perusteella. Vuonna 2014 päätöksiä tehtiin vanhan laskutavan mukaan 192 päätöstä / htv.

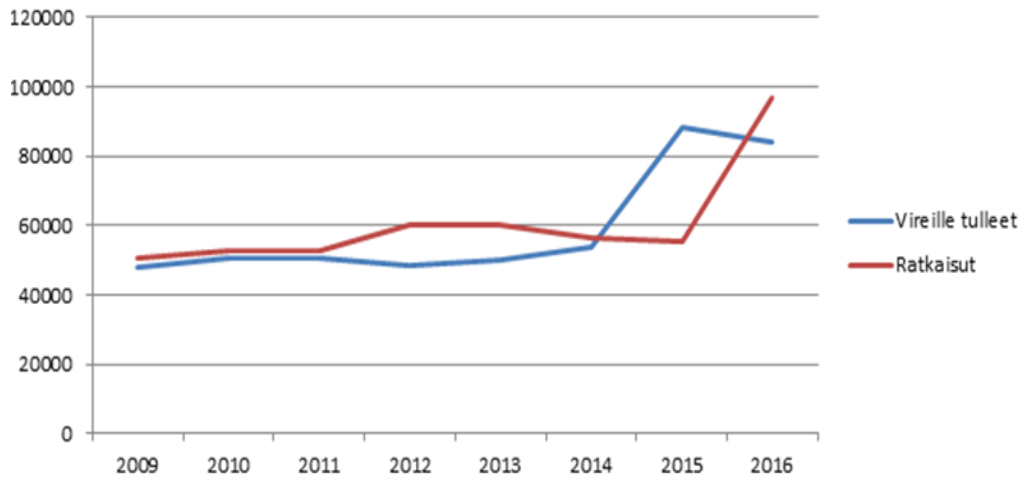
Pääasiallinen syy poikkeamaan tavoitetasosta on vuoden 2015 poikkeuksellinen turvapaikanhakijatilanne, jonka purkaminen väritti vuoden 2016 tilastoja. Vuoden 2016 aikana päätöksiä tehtiin ennätysmäärän paljon, mutta myös viraston henkilötyövuodet 2,3-kertaistuivat. Tilastoja heikensi henkilötyövuosien sijoittuminen pääasiassa turvapaikka- ja vastaanottoyksiköihin. Näistä vastaanottoyksikkö ei osallistu lainkaan päätöksentekoon ja myös turvapaikkayksikön päätöksenteko sitoo henkilötyövuosia enemmän kuin kansalaisuus- tai maahanmuuttoyksikön päätöksenteko. Näin ollen viraston kokonaistehokkuus päätöstä / htv mitattuna ei ole vertailukelpoinen hakemusprofiilien muuttuessa.

Lisäksi viraston kokonaistehokkuutta kuvaavaa tunnuslukua (124 päätöstä / htv) heikentävä piirre liittyy EU-rahoitukseen. Maahanmuuttovirastossa on ollut tavoitteena kasvattaa EU-hankkeiden ja niistä saatavan rahoituksen osuutta viraston toiminnassa. Vuonna 2016 hankerahoituksen puitteissa rahoitettujen kehittämissuhteiden osuus viraston htv-määrästä oli 18,9 henkilötyövuotta, kun vuonna 2015 hankkeissa oli vastaavasti 11,6 henkilötyövuotta. Tämä EU-hankkeisiin sitoutunut henkilöstö ei työskentele Maahanmuuttoviraston päätöksiä tekevissä tehtävissä.

Ennen vuotta 2015 Maahanmuuttoviraston htv-kertymä oli laskeva (v. 2013: 307 htv:ta, v. 2014: 293 htv:ta). Vuonna 2015 htv-määrä kasvoi 333,8 henkilötyövuoteen ja vuonna 2016 edelleen 769,7 henkilötyövuoteen. Turvapaikanhakijamäärien taantuntuessa viraston henkilötyövuosikertymä tulee laskemaan vuodesta 2017 alkaen. Näyttää kuitenkin siltä, että turvapaikanhakijamäärät eivät tule laskemaan vuotta 2015 edeltäneelle tasolle, mikä merkitsee pysyvää muutosta hakijaprofiileissa. Eniten henkilöresursseja vaativat hakemustyyppit eli turvapaikkahakemusten ja kansainvälistä suojelua saaneiden perheen yhdistämishakemusten määrät tulevat kasvamaan suhteessa nopeammin käsiteltävien hakemusten määriin.

Alla oleva kaavio kuvaa tavoitteen toteuman pitkällä aikavälillä. Kuten kaaviosta ilmenee, ratkaistujen asioiden määrä ylitti selvästi vireille tulleiden asioiden määrän, kun vuonna 2015 tulleet turvapaikkahakemukset saatiin pääosin ratkaistua.

Maahanmuuttovirastoon tuli vuonna 2016 vireille 84 112 asiaa, kun edellisenä vuonna vireille tuli 88 273 asiaa ja vuotta aiemmin 53 273 asiaa. Huippuvuoden 2015 jälkeen asiamäärät ovat tasaantuneet, mutta ovat edelleen huomattavasti vuoden 2014 tasoa korkeammalla tasolla. On perusteltua olettaa, että Maahanmuuttovirastossa vireille tulevien asioiden määrä kasvaa jatkossa. Vuonna 2015 tulleiden turvapaikanhakijoiden seurauksena perheenyhdistämistä koskevat oleskelulupahakemukset ja kansalaisuushakemukset tulevat lisääntymään tulevina vuosina ja toisaalta Suomesta kansainvälistä suojelua saaneiden yhteisön kasvaminen saattaa helpottaa myös uusien turvapaikanhakijoiden hakeutumista Suomeen. Niin ikään vireille tulevien asioiden määrää kasvattaa vuodesta 2017 eteenpäin poliisilta Maahanmuuttovirastolle siirtyvät asiat. Tämä lisäys on vuositasolla noin 55 000 asiaa.

Maahanmuuttoviraston ratkaisujen määrä vuonna 2016 oli yhteensä 96 739 päätöstä, kun se vuonna 2015 oli 55 370. Päätösmäärä kasvoi siten 75 %. Vuosien 2015–2016 päätösmäärät eivät ole vertailukelpoisia aiempiin vuosiin nähden, koska vuonna 2015 tilastointikäytäntöä muutettiin niin, että turvapaikkahakemusten ratkaisut tilastoidaan yhdeksi päätökseksi, vaikka hakemuksesta päätettäessä tehtäisiin päätös myös oleskeluluvasta muulla kuin suojeluntarpeen perusteella. Aiemmin päätökset on tässä tapauksessa tilastoitu erillisinä päätöksinä.

Maahanmuuttoviraston päätösmäärät kasvoivat kaikissa asiaryhmissä. Kansalaisuusasioissa tehtiin vuonna 2016 yhteensä 13 715 päätöstä eli 22 % enemmän edellisvuoteen nähden. Oleskelulupa-asioissa päätöksiä tehtiin yhteensä 23 805 eli 7 % enemmän kuin vuonna 2015. Maastapoistamisasioissa Maahanmuuttovirasto teki päätöksiä vuonna 2016 yhteensä 22 200, mikä on 229 % enemmän kuin vuotta aiemmin. Kansainvälisen suojelun asioissa päätöksiä tehtiin yhteensä 29 847 eli kasvua edellisvuoteen nähden oli 223 %. Vuoden 2016 aikana myönnettiin 6 633 muukalaispassia ja pakolaisen matkustusasiakirjaa, mikä on 14 % edellisvuotta enemmän.

Ratkaistujen asioiden määrä vuonna 2016 oli kokonaisuudessaan 15 % suurempi kuin saman vuonna vireille tulleiden asioiden määrä johtuen siitä, että valtaosa vuonna 2015 jätetyistä turvapaikkahakemuksista ratkaistiin vuoden 2016 aikana.

Vireille tulleet ja ratkaistut asiat

Tunnusluku/ arviointi	2014	2015	2016
Vireille tulleet asiat	53 873	88 273	84 112
Ratkaistut asiat	56 230	55 370*	96 739*
Erotus	4,4 %	- 37 %	15 %

* ratkaisujen määrä ei ole tilastollisesti vertailukelpoinen aikaisempiin vuosiin tilastointiperusteiden muutoksesta johtuen.

1.2.2. Toiminnan taloudellisuus

Maahanmuuttoviraston lupahallinnon taloudellisuutta mitataan mittarilla kustannusten määrä tehtyä ratkaisua kohti.

Vuoden 2016 valtion talousarvioesityksessä sisäministeriö asetti Maahanmuuttovirastolle toiminnan taloudellisuutta mittaavaksi tulostavoitteeksi tavoitteen nettomenot 300 euroa/päätös. Maahanmuuttoviraston toimintamäärärahamomentin nettomenot vuonna 2016 olivat 55,477 euroa, mikä oli 33,725 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2015. Päätösten määrä oli 96 739 kappaletta. Nettomenoista laskettu päätöksen hinta oli 573 euroa – eli toiminnan taloudellisuudelle asetettuun tavoitteeseen ei päästy.

Päätösten kokonaiskustannusta nosti vuonna 2016 Maahanmuuttoviraston henkilöstömäärän moninkertaistuminen. Vaikka myös päätösmäärä kasvoi edelliseen vuoteen nähden, henkilöstömäärä kasvoi tätäkin enemmän. Uutta henkilöstöä rekrytoitiin esimerkiksi turvapaikanhakijoiden vastaanoton ohjauksesta vastaavaan yksikköön, joka ei osallistu päätöksen tekoon. Niin ikään turvapaikkayksikön päätöksenteko vaatii henkilöresursseja päätöstä kohden enemmän kuin maahanmuutto- ja kansalaisuusyksiköiden päätöksenteko.

Maahanmuuttoviraston päätösten hinta

Tunnusluku	2014 toteuma	2015 toteuma	2016 tavoite	2016 toteuma
Kustannukset € / päätös (Migri)	309 €	393 €	300 €	573 €

Yksittäisten suoritteiden (päätösten) omakustannushinnat on laskettu toimintolaskennan avulla (alla oleva taulukko). Omakustannehinnoissa on jonkin verran vuosittaista vaihtelua johtuen muun muassa sähköisen asioinnin kasvusta. Opiskelijoiden oleskelulupahakemuksista jätetään sähköisesti yli 90 %, minkä seurauksena vähäinen määrä paperilla jätettyjä hakemuksia on altis omakustannehinnan vaihtelulle. Niin ikään sähköisen asioinnin osuuden kasvu työntekijän oleskeluluissa on nostanut paperilla jätettyjen hakemusten omakustannehintaa.

Omakustannushinnat 2013 – 2015 (€)	2014	2015	2016
Oleskelulupahakemukset			
- oleskelulupa opiskelija	106	83	285
- opiskelija sähköinen asiointi	88	69	68
- oleskelulupa työntekijä	158	285	354
- työntekijä sähköinen asiointi	140	253	215
Turvapaikkapäätös	1 593	1 743	1 491
Matkustusasiakirjat	97	169	146
Takaisinotot: Dublin, muu	155	366	569
Kansalaisuutta koskevat hakemukset	378	516	446
- sähköinen asiointi	354	483	367
Kansalaisuusilmoitukset	70	177	186
- sähköinen asiointi	70	166	145
Kansalaisuusaseman määrittelyt ja tiedustelut	243	331	282

Turvapaikanhakijoiden vastaanottotoiminta

Turvapaikanhakijat ja heidän asioidensa käsittelyn aikana tarvittavat vastaanotto-keskusten majoitus- yms. palveluista kertyvät kustannukset ovat oleellinen osa Maahanmuuttoviraston tilivirastokokonaisuutta. Kaikkienensa vuonna 2016 turvapaikanhakijoiden vastaanotosta aiheutui Maahanmuuttoviraston tilivirastossa menoja 618 848 308 euroa¹ (vuonna 2015 toteuma oli 168 234 459 euroa). Suurimmat menot kohdentuvat vastaanottopalveluihin ja vuonna 2015 momentin 26.40.21.1 (vastaanottopalvelut) toteuma oli 513 781 989 euroa (vuonna 2015 toteuma oli 122 309 235 euroa). Kasvu selittyy turvapaikanhakijamäärän voimakkaalla kasvulla.

Maahanmuuttoviraston tulossopimuksessa asetetaan vastaanottotoiminnalle tulostavoitteeksi turvapaikanhakijoiden vastaanoton keskimääräiset kustannus asiakasta kohden vuorokaudessa. Keskimääräinen vuorokausihinta sisältää vastaanottokeskuspalvelut sekä vastaanotto- tai käyttörahan kustannukset. Tavoitteeksi vuodelle 2016 oli asetettu 37 eur/hlö/vrk. Vuoden 2016 toteuman mukaan tavoitteen mukainen vuorokausihinta ylittyi ollen 65 eur/hlö/vrk. Tavoitteen ylittymistä selittää se, että vuoden aikana perustettiin ja myös lakkautettiin useita uusia vastaanottokeskuksia. Vastaanottokeskusten perustaminen ja lakkauttaminen kasvattavat kuluja, koska perustamisesta ja lakkauttamisesta syntyy kuluja, minkä lisäksi majoitusvuorokausien määrä jää suhteessa vähäisemmäksi kuin koko vuoden toimineissa keskuksissa. Vuorokausihinnan tavoitetaso kuvaa vakiintunutta vastaanottotilannetta, mutta nopeassa muutostilanteessa tavoitteen mukaiselle tasolle pääseminen häiriintyy.

Turvapaikanhakijoiden vastaanoton keskimääräinen kustannus vuorokaudessa/asiakas

Tunnusluku	2014 toteuma	2015 toteuma	2016 tavoite	2016 toteuma
Keskimääräiset kustannukset/asiakas/€/vrk)	46 €	66 €	37 €	65 €

¹ Momenttien 26.01.24, 26.40.01.3, 26.40.01.4, 26.40.21 ja 26.40.63 käyttö yhteensä (ks. momentikohtainen käyttö vuonna 2015 liitteestä Maahanmuuttoviraston talousarvion toteumalaskelma).

1.2.3. Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Sisäasiainministeriö antoi Maahanmuuttoviraston suoritteiden maksullisuutta koskevan asetuksen 1522/2015 17.12.2015, asetus tuli voimaan 1.1.2016. Maksuasetuksessa oleskelulupien ja kansalaisilmoitusten käsittelymaksut jaetaan kahteen eri luokkaan sen mukaan jätetäänkö hakemus ja ilmoitus paperiversiona tai e-asioinnin kautta vireille.

Hakemusmaksut eivät muuttuneet vuodesta 2015. Paperisena tehtävän ensimmäisen oleskeluluvan hakemuksen käsittelymaksu oli 455 euroa. Sähköisen asioinnin kautta jätetyn hakemuksen käsittelymaksu oli 425 euroa. Opiskelijan ensimmäisen oleskeluluvan käsittelymaksu oli 330 euroa, mutta verkossa jätetyn hakemuksen käsittelymaksu 300 euroa. Työntekijän ensimmäisen oleskeluluvan käsittelymaksu oli 500 euroon, verkossa jätetyn hakemuksen käsittelymaksu 450 euroa. Suomen kansalaisuuden saamista koskevan hakemuksen käsittelymaksu puolestaan oli 440 euroon ja sähköisesti jätettynä 350 euroa.

Maksutulojen jakamisesta asiankäsittelyyn osallistuvien eri viranomaisten välillä sovitettiin sisäministeriön maksutyöryhmässä alla olevan taulukon mukaisesti.

Suorite	2016 käsittelymaksu	Maahanmuuttoviraston osuus	%	Muun viranomaisen osuus	%
Kansalaisuushakemus	440 €	440 €	100		
- Sähköisesti UMA järjestelmässä jätettynä	350 €	350 €	100		
Kansalaisuusilmoitus	320 €	320 €	100		
- Sähköisesti UMA järjestelmässä jätettynä	240 €	240 €	100		
Oleskelulupa	455 €	255 €	56	200 €	44
- Sähköisesti UMA järjestelmässä jätettynä	425 €	225 €	52	200 €	48
Oleskelulupa opiskelija	330 €	185 €	56	145 €	44
- Sähköisesti UMA järjestelmässä jätettynä	300 €	155 €	52	145 €	48
1. Oleskelulupa hakija alaikäinen	230 €	130 €	56	100 €	44
- Sähköisesti UMA järjestelmässä jätettynä	200 €	100 €	50	100 €	50
1. oleskelulupa työntekijä	500 €	251 €	56	249 €	44
- Sähköisesti UMA järjestelmässä jätettynä	450 €	201 €	52	249 €	48

Pakolaisen matkustusasiakirja	44 €	40,50 €	92	3,50 €	8 %

Maahanmuuttoviraston maksullisen toiminnan tulot vuonna 2016 olivat 8,142 milj. euroa. Tulot nousivat 657 568 euroa. Maksullisen toiminnan osuus viraston kokonaistyöajasta laskettiin työajanseurannasta ja se oli 18 % (36 % vuonna 2015). Turvapaikkahakemusten ratkaiseminen vähensi maksullisen toiminnan suhteellista osuutta. Maksullisen toiminnan osuus Maahanmuuttoviraston kokonaiskustannuksista oli 14,979 miljoonaa euroa. Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus oli 54 %, kun se vuonna 2015 oli 68 %. Kustannusvastaavuuden heikkenemisen keskeinen syy oli kustannustason nousu, jota ei ollut kompensoitu hakemusmaksujen korotuksilla.

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus

Tunnusluku	2014	2015	2016 tavoite	2016 toteuma
Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus %	79	68	90	54

Kohdassa 5.2 Liite 1 Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma

1.2.4. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Viraston yhteisrahoitteinen toiminta koostui vuonna 2016 seuraavista toiminnoista:

- Euroopan muuttoliikeverkosto (EMN)
- Turvapaikkamenettelyn alkuvaiheen sujuvoittaminen viranomaisyhteistyötä, -työkaluja ja osaamista parantamalla (Flow)
- Automaattisen UMA-Eurodac -tiedonsiirtoliittymän rakentaminen (Euro-Auto)
- Vastaanottokeskusten asiakasrekisterin kehittäminen suurten asiakasmäärien vastaanottoon (VASUMA)
- Turvapaikka- ja vastaanottojärjestelmiä koskevan tilastoinnin kehittäminen (Migstat)
- Enter Finland verkko- ja mobiilipalvelun laajentaminen (WORK IT!)
- Kiertävä maahanmuuton asiantuntija (RIO)
- Vapaaehtoisen paluun vakiinnuttaminen
- Kiintiöpakolais- ja kuntaan sijoittamishanke
- Kiintiöpakolaisten kulttuuriorientaatiohanke
- Sisäiset siirrot

Sekä Joutsenon vastaanottokeskuksen hankkeesta:

- Haavoittuvassa asemassa olevien turvapaikanhakijoiden palvelut (HAPKE)

Suurimmassa osassa hankkeita toiminta kohdistuu usealle eri kalenterivuodelle; pääasiassa vuosille 2016–2017, mutta kolmessa hankkeessa vielä tätäkin pidemmälle. Lisäksi Vapaaehtoisen paluun vakiinnuttaminen -hankkeen toiminta on kohdistunut vuosille 2015–2017. Euro-Auto ja Migstat -hankkeet on toteutettu kokonaan vuoden 2016 aikana.

Yhteisrahoitteisen toiminnan tulot olivat 1,701 milj. euroa ja kokonaiskustannukset yhteensä 17,043 milj. euroa (sis. ALV-menot) euroa. Kustannusvastaavuus oli 9,96 % (edellisenä vuonna 97,73 %). Kustannusvastaavuuden lasku johtui siitä, että valtaosa hankkeista alkoi vuonna 2016 eikä aiemmin päättyneiden hankkeiden loppumaksatuksia ajoittunut vuodelle 2016. Hankkeiden loppumaksatukset ajoittuvat hankkeiden päättymisen jälkeen ja kustannukset syntyvät hankkeen aikana. Laskennan ulkopuolelle jäävät yhteiskustannukset olivat vähäisiä.

Kohdassa 5.2 Liite 2 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma

1.3. Tuotokset ja laadunhallinta

1.3.1. Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Maahanmuutto

Vuonna 2016 ensimmäisiä oleskelulupia pantiin vireille yhteensä 26 071 (22 876 vuonna 2015). Myönteisiä ja kielteisiä, ensimmäisiä oleskelulupapäätöksiä tehtiin yhteensä 24 290 (21 246 vuonna 2015). Työnteon perusteella vireille pantuihin hakemuksiin tehtiin päätöksiä yhteensä 6 962 (6 346 vuonna 2015). Oleskelulupapäätöksiä opiskelijoille tehtiin 6 963 (6 376 vuonna 2015).

Perhesiteen perusteella tehtyjä oleskelulupahakemuksia ratkaistiin yhteensä 9 546. Tavoiteaikaan, joka samalla on lakisääteinen enimmäiskäsittelyaika (270 vrk), päästiin suurimmaksi osaksi. Perhesidehakemuksiin kuuluu kaikkiaan 12 eri hakuperustetta. Näissä keskimääräinen käsittelyaika oli alimmillaan 93 vrk ja enimmillään 325 vrk. Hakuperusteissa yhdeksässä keskimääräinen käsittelyaika alitti selkeästi tavoiteajan. Kolmessa hakuperusteessa (kansainvälistä suojelua saaneen huoltaja, kansainvälistä suojelua saaneen muu omainen, kansainvälistä suojelua saaneen puoliso) keskimääräinen käsittelyaika ylitti tavoiteajan jonkin verran.

Vuonna 2016 myönnettiin 428 paluumuuttajalle oleskelulupa Suomeen. Paluumuuttajiksi luetaan inkerinsuomalaiset sekä Suomen kansalaisten jälkeläiset. Myönteisiä ja kielteisiä päätöksiä tehtiin yhteensä 448 vuonna 2016. Kielitutkintoon osallistui 250 paluumuuttajaa vuonna 2016. Näistä hyväksyttiin 79 prosenttia (lukumäärä 197). Inkerinsuomalaisten paluumuuttojonossa oli kaiken kaikkiaan 23 245 paluumuuttajaa ja heidän perheenjäsentään. Inkerinsuomalaisten paluumuutto loppui 1.7.2016 eikä tämän jälkeen ole enää voinut hakea oleskelulupaa inkerinsuomalaisena paluumuuttajana.

Lakisääteisenä tavoitteena on, että työnteon perusteella tehtyihin oleskelulupahakemuksiin tehdään päätös neljässä kuukaudessa. Työntekijän oleskelulupapäätöksen keskimääräinen käsittelyaika oli 119 vrk, johon sisältyy myös muiden viranomaisten käsittelyaika (tavoitteena 30/90 vrk). Maahanmuuttoviraston keskimääräinen käsittelyaika oli 23 vrk, joten virasto alitti sille asetetun käsittelyaikataavoitteen.

Opiskelijan oleskelulupahakemuksen keskimääräinen käsittelyaika oli 27 vrk, johon sisältyy myös muiden viranomaisten käsittelyaika. Tavoiteaikana oli 30 vrk, joten tavoitteeseen päästiin.

Yhteiskunnallisena vaikuttavuustavoitteena oli, että maahanmuuttoyksikön päätös kumottaisiin laintulkinta- tai menettelyvirheen perusteella korkeintaan 5 %:ssa valituksiin annettujen päätösten kokonaismäärästä. Tavoitteeseen päästiin, koska hallintotuomioistuin kumosi maahanmuuttoyksikön päätöksen 12 tapauksessa laintulkinta- tai menettelyvirheen perusteella. Kaikkiaan kumottuja päätöksiä oli 617, joten edellä mainituilla perusteilla kumottujen päätösten osuus jäi alle 3 %:iin.

Kansainvälinen suojelu

Vuonna 2016 pääpaino oli edellisenä vuonna kertyneen suuren hakemusmäärän käsittelyssä sekä suuren, uuden työntekijäjoukon kouluttamisessa ja perehdyttämisessä.

Kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten määrä laski noin 80 % edellisvuoteen verrattuna. Suurin pudotus nähtiin maaliskuussa, jolloin määrä tipahti alle puoleen verrattuna edelliskuukauteen. Suomesta haki vuonna 2016 turvapaikkaa yhteensä 5 651 henkilöä, kun vuonna 2015 turvapaikkaa haki 32 476 henkilöä. Myös yksintulleiden alaikäisten osalta määrä laski hyvin vahvasti edellisvuoteen verrattuna. Yksintulleita hakijoita oli 401, kun vuonna 2015 turvapaikkaa haki 3 024 alaikäistä.

Valtaosa turvapaikanhakijoista tuli Suomeen vuonna 2016 muutamasta valtiosta. Eniten hakijoita saapui Irakista (1 247 henkilöä; 2015: 20 485), Afganistanista (757; 2015: 5 214), Syyriasta (602 henkilöä; 2015: 877) ja Somaliasta (432 henkilöä; 2014: 1 981).

Vuonna 2016 tehtiin päätös yhteensä 28 208 turvapaikanhakijalle. Myönteisen päätöksen eli turvapaikan tai oleskeluluvan jollakin perusteella sai 7 745 henkilöä. Turvapaikan eli pakolaisstatuksen sai 4 586 henkilöä. Hakemuksen raukeamispäätöksiä tehtiin yhteensä 3 855, joista valtaosa perustui hakemuksen peruuttamiseen (2 521).

Ratkaistujen turvapaikkahakemusten keskimääräinen käsittelyaika oli vuonna 2016 yhteensä 261 vuorokautta. Vuoden 2016 lopussa oli jonossa odottamassa ensimmäistä päätöstä 5 606 hakemusta.

Turvapaikkayksikkö aloitti vuonna 2016 toimintansa kahdella aivan uudella paikkakunnalla eli Vaasassa ja Rovaniemellä - muut toimintapaikkakunnat olivat Helsinki, Lappeenranta, Turku/Raisio, Oulu ja Kuhmo. Uusien ja laajentuneiden toimitilojen sekä teknisten yhteyksien käyttöön saaminen oli ajoittain haasteellista ja viivästyi huomattavasti suunnitellusta. Yksikössä työskenteli enimmillään yhteensä n. 570 henkilöä. Yksikön organisaatio ja henkilöstön määrä vahvistettiin elokuun 2016 lopussa vuodelle 2017 - kokonaishenkilömäärä 255 henkilöä (n. 220 turvapaikkaprosessissa). Toimipisteistä Rovaniemi sekä Vaasa lakkasivat vuoden 2016 lopussa.

Turvapaikkayksikön toimintaan vaikutti vuonna 2016 useita suuria muutoksia:

- 1.3. alkaen Maahanmuuttovirastolle (turvapaikkayksikölle) siirtyi poliisilta toimivalta suorittaa turvapaikanhakijoiden henkilöllisyyden, maahantulon ja matkareitin selvittäminen. 1.7. alkaen siirtyi vastaava toiminta Rajavartiolaitokselta.
- 15.4. alkaen siirryttiin sähköiseen hakemusten käsittelyyn uusien hakemusten osalta.

- 16.5. alkaen lakimuutoksen myötä Maahanmuuttovirastolle (turvapaikkayksikölle) siirtyi turvapaikanhakijoiden myönteisten päätösten tiedoksi.

Turvapaikanhakijatilannetta seurattiin päivittäin ja siitä raportoitii tarvittaville tahoille mm. viikoittain virastossa pidettävissä tilanne- ja varautumiskokouksissa. Turvapaikkayksikön johtoryhmä kokoontui myös kerran viikossa.

Vuoden 2016 aikana turvapaikkayksikkö panosti laillisuus- ja laadunvalvontaan mm. erilaisin tarkastuksin (loppuvuodesta tehostetusti ja säännöllisesti). Tähän on sisällynyt myös teemakohtaisia katsauksia päätöskäytäntöön.

Suomi on toteuttanut Euroopan unionissa sovittuja turvapaikanhakijoiden sisäisiä siirtoja Italiasta ja Kreikasta. Menettelyn puitteissa on siirretty Suomeen vuonna 2016 yhteensä 272 henkilöä Italiasta ja Kreikasta 536 henkilöä.

Vuonna 2016 Suomeen hyväksyttiin kiintiöpakolaiseksi 658 syyrialaista (Libanonista 135 ja Turkista loput). Myös hätätapauksina valitut 91 pakolaista olivat Syyrian kansalaisia. Yhteensä vuonna 2016 kiintiövalintamenettelyssä myönnettiin oleskelulupa 749 pakolaiselle (tilastossa ei ole mukana Maahanmuuttoviraston päätöksen teon jälkeen syntyneitä lapsia).

Vuonna 2016 Suomeen saapui 943 kiintiöpakolaista 62 eri kuntaan. Eniten pakolaisia saapui Tampereelle, Porvooseen, Kajaaniin, Kuopioon, Loviisaan ja Pudasjärvelle.

Turvapaikkayksikössä v. 2016 käynnissä olleita hankkeita:

- *Migstat -hankkeelle* myönnettiin AMIF-hankerahoitusta ajalle 1.2.2016–31.1.2017. Hankkeen keskeisenä tavoitteena oli tilastoinnin kehittäminen koskien turvapaikka- ja vastaanottojärjestelmiä. Hankkeessa kehitettiin kattava ja helppokäyttöinen yksikön tilastotyökalu (Dashboard).
- *Flow -hankkeelle* myönnettiin AMIF-hankerahoitusta ajalle 1.1.2016–30.6.2017. Hankkeen keskeisenä tavoitteena on sujuvoittaa turvapaikkaprosessin alkuvaihetta ja parantaa sen laatua kehittämällä viranomaisten yhteistyötä, tiedonkulkua, ammattitaitoa sekä käytössä olevia tietojärjestelmiä ja turvapaikkatutkinnan apuvälineitä.
- Maahanmuuttoviraston *Kiintiöpakolaisten kulttuuriorientaatiohankkeelle* myönnettiin AMIF-hankerahoitus ajalle 1.1.2016–31.8.2017. Hankkeen tuella on järjestetty kolmen vuorokauden pituisia lähiovetuskoulutusjaksoja kiintiöpakolaisille Libanonissa kaikkiaan kolme kertaa sekä Iranissa yhden kerran vuoden 2016 aikana. Tämän lisäksi on uudistettu asiakkaille suunnattu verkkopalvelu www.movingtofinland.fi. Asiakkaat saavat tietoa uudesta kotimaastaan, yhteiskunnasta, palveluista, elämästä kuntalaisena ja suomen kielestä nykyisin jo 9 eri kielellä. Maahanmuuttovirastolle on myönnetty AMIF:ista myös uusi hankerahoitus kiintiöpakolaisten kulttuuriorientaatiohankkeelle kaudelle 1.2.2017–31.8.2018.

Maahanmuuttoviraston *Kiintiöpakolais- ja kuntaansijoittamishankkeelle* on myönnetty AMIF-rahoitus ajanjaksolle 1.1.2016–31.12.2018. Vuonna 2016 hanke on järjestänyt kolme lähtömaakoulutusta ELY-keskusten ja kuntien kiintiöpakolaisten vastaanottoon osallistuville virkamiehille sekä yhden koulutuksen kotoutumisen asiantuntijoille. Lisäksi hanke on ensimmäisen toimintavuotensa aikana aloittanut selvityksen kuntaansijoitusprosessin sujuvoittamisesta ja tiedonkulun kehittämisestä.

Kansalaisuusasiat

Vireille tuli 11 918 kansalaisuushakemusta ja ilmoitusta (11 880 vuonna 2015). Määrät pysyivät siis lähes ennallaan. Kansalaisuusaseman määrittämissä tuli vireille 1 422 (1 012 vuonna 2015). Näissä määrät kasvoivat ja syynä oli turvapaikkahakemusten lisääntyminen.

Kansalaisuus myönnettiin 9 644 henkilölle (8 281 vuonna 2015). Kansalaisuusasioissa tehtiin yhteensä 13 469 päätöstä (11 212 vuonna 2015). Päätösmäärä kasvoi määräaikaisen henkilöstön lisäyksellä ja toiminnan tehostamisella.

1.3.2. Palvelukyky ja suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

Sisäministeriön ja Maahanmuuttoviraston välisessä tulossopimuksessa Maahanmuuttovirastolle asetettiin seuraavat tulostavoitteet vuodelle 2016 ja kolmelle seuraavalle vuodelle:

1. Johtamisjärjestelmä: Maahanmuuttovirasto kehittää johtamisjärjestelmäänsä ja siihen liittyviä tukitoimintoja vastaamaan muuttuneen toimintaympäristön ja viranomaisten toimivaltajaon vaatimuksia.
2. Päätöksenteon tehostaminen: Pidetään maahanmuutto- ja kansalaisuusasioissa päätöksenteko sujuvana ja tehostetaan päätöksentekoa niin, että kussakin tulosityksikössä päätösten määrä / henkilötyövuosi kasvaa vähintään 1 %:n vuosittain edellisen vuoden tasoon verrattuna.

Turvapaikka- ja pakolaisuusasioissa päätöksentekoa nopeutetaan vuoden 2015 tasosta merkittävästi puhuttelu- ja päätöskäytäntöjä kehittämällä sekä eliminoimalla hakemus käsittelyn viiveet prosessin eri vaiheissa. Turvapaikkapäätöksiä suhteessa turvapaikkapäätöksentekoon osallistuvien käsittelijöiden henkilötyövuosimäärään lisätään asteittain niin, että vuonna 2016 päätöksiä tehdään 100 / htv, vuonna 2017 päätöksiä tehdään 110 / htv ja vuosina 2018 ja 2019 päätöksiä tehdään 120 / htv.

Toiminnassa huolehditaan henkilöresurssien tehokkaasta ja joustavasta käytöstä hakemusmäärien vaihdellessa.

Tämän ohella huolehditaan siitä, että läpivirtaus kaikissa asiatyypeissä pysyy tulijamäärien tasolla, turvapaikkahakemuksissa syntynyttä ruuhkaa kyetään purkamaan tehokkaasti eikä pullonkauloja pääse syntymään. Keinoina tähän ovat tilannekuvan ja ennustettavuuden parantaminen analytiikan avulla, siihen liitetty tehokas johtaminen, oikea-aikainen ja oikein kohdistettu resursointi, viranomaisyhteistyön laadun ja tehon parantaminen sekä digitalisaation täysimääräinen hyödyntäminen kaikissa maahanmuuttoon, kansainväliseen suojeluun ja kansalaisuuteen liittyvissä prosesseissa.

3. Käsittelyaikatavoitteissa pysyminen: Säädösten mukaista hakemusten enimmäiskäsittelyaikaa ei ylitetä työntekoa ja perheen yhdistämistä koskevissa asioissa. Turvapaikkahakemusten käsittelyaika pysyy käsittelylle asetetussa tavoitteessa. Muissa maahanmuuttoon

sekä kansalaisuutta koskeissa asioissa pidetään käsittelyajat enintään tavoiteaikojen pituisina ja samalla pyritään nopeuttamaan sähköisen asiointikanavan kautta tulleiden hakemustan käsittelyaikoja.

4. UMA-järjestelmän täysimääräinen hyödyntäminen: Edistetään UMA-järjestelmän täysimääräistä hyödyntämistä maahanmuuttohallinnon lupaprosesseissa, jotta sähköisen tai mobiiliasioinnin piirissä on 90 % palveluista ja nostetaan sähköisen asioinnin käyttöastetta 50 %:iin. Sähköisen asioinnin kasvaessa varaudutaan sähköiseen asiointiin liittyvien neuvontapalveluiden kysynnän lisääntymiseen. Varmistetaan UMA-järjestelmän jatkokehityshankkeen menestyksekkäs toteutus.
5. Päätösten oikeusvarmuuden turvaaminen: Lupaprosesseja kehitettäessä ja nopeutettaessa turvataan edelleen myös päätösten oikeusvarmuus. Tavoitteena on, että muutoksenhakupäätösten määrä, jossa maahanmuuttoviranomainen on tehnyt selkeän laintulkinta- tai menettelyvirheen on alle 5 % valitusten kokonaismäärästä.
6. Ulkomaalaisten maasta poistamisen tehostaminen: Nopeutetaan törkeisiin rikoksiin syyllistyneiden, rikoksen uusijoiden ja yleiselle järjestykselle vaarallisten ulkomaalaisten maasta poistamista koskevaa päätöksentekoa. Toimitaan poliisin kanssa tiiviissä yhteistyössä kielteisen oleskelulupapäätöksen saaneiden palautusten nopeuttamiseksi. Edistetään ja seurataan vapaaehtoisen paluun toimivuutta (ml. tilastointi ja taloudellisuus)
7. Laittoman maahantulon ja terrorismin torjunta: Toimitaan tiiviissä viranomaisyhteistyössä laittoman maahantulon torjumiseksi.
8. Vastaanotto toiminnan kehittäminen: Maahanmuuttoviraston vastuulla on järjestää turvapaikanhakijoiden majoitus ja siihen liittyvät palvelut. Yhdenmukaistetaan vastaanotto keskuksen kulurakenne. Kapasiteetti vastaa hakijamääriä hakijamäärien kasvaessa tai vähentyessä. Varmistetaan, että vastaanoton keskimääräinen kustannusten tavoite saavutetaan ja vuonna 2015 perustetut uudet vastaanottokeskukset eivät ylitä vastaanoton keskimääräisiä kustannuksia (tavoite 37 eur / vrk / hlö). Parannetaan edelleen turvapaikanhakijoiden vastaanotto toiminnan kustannustehokkuutta siirtymällä asteittain nykyistä suurempiin perusyksiköihin, joiden laajennusvara on asuntokannassa, huomioiden kuntien kantokyky.

Varmistetaan vastaanottokeskusten ohjaus, neuvonta ja valvonta, jotta kaikki vastaanottokeskukset toimivat yhtäläisin perustein ja viranomainen voi varmistua toiminnan laadusta sekä riskien hallinnasta mukaan lukien väärinkäytösten ennaltaehkäisy. Otetaan käyttöön vastaanottokeskuksissa käteisen rahan sijasta maksukorttijärjestelmä turvapaikanhakijoille maksettavan vastaanotto- ja käyttörahan maksamisessa.

Valmistellaan vastaanotto toiminnan kilpailuttamista alueellisena pilottikokeiluna ja tämän pohjalta tarkastellaan vastaanotto toiminnan kilpailuttamisen mahdollisuutta laajemmin.

Maahanmuuttovirasto ja valtion vastaanottokeskukset toteuttavat valtion vastaanotto keskuksen hallinnollisten yhdistämisen Maahanmuuttovirastoon. Yhdistäminen toteutuu 1.1.2017. Tehostetaan Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten yhteis-

työtä hallinnon ohjauksessa ja tukemisessa.

9. Pakolaisten kuntiin sijoittumisen nopeuttaminen: SM:n ja TEM:n tukemana Maahanmuuttovirasto ja TEM:n hallinnonala kehittävät yhteistyössä kiintiöpakolaisten ja oleskeluluvan saaneiden turvapaikanhakijoiden kuntiin sijoittumista. Yhteistyössä poliisin kanssa varmistetaan päätösten tiedoksiannon nopeuttaminen. Jatketaan oleskeluluvan saaneiden vastaanottokeskuksista kuntaan muuton tukemista.

Talouden ja toiminnallisuuden tuloksia tarkastellaan maahanmuuton, kansainvälisen suojelun, turvapaikanhakijoiden vastaanotto toiminnan, paluumuuton ja Suomen kansalaisuuden osa-alueilla ja tuloksellisuutta mitataan keskeisten suoritteiden avulla.

Viraston palvelukykyä on mitattu vireille tulleiden asioiden käsittelyajoilla (läpivientiajoilla). Käsittelyaikojen kehitystä on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Vuodelle 2016 asetetut kokonaiskäsittelyaikatavoitteet opiskelijoiden oleskelulupa-asioissa saavutettiin (toteuma 27 vrk, tavoite 30 vrk). Työntekijän oleskelulupa-asioissa kokonaiskäsittelyaika oli 23/119 vrk tavoitteen oltua Maahanmuuttoviraston käsittelyajan osalta 30 vrk. Maahanmuuttovirasto alitti siten sille asetetun käsittelyaikatavoitteen.

Kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen kokonaiskäsittelyaika vuonna 2016 hakemuksen virastoon saapumisesta päätöksentekoon oli 261 vuorokautta (tavoite enintään 160 vrk). Vuoden 2015 syksyllä ja loppuvuonna tapahtunut turvapaikanhakijoiden määrän nopea ja huomattava kasvu ruuhkautti hakemuskäsittelyn ja käsittelyajat venyivät ennen kuin virastoon saatiin palkattua ja koulutettua henkilöstöä ruuhkan purkuun.

Kansalaisuushakemusten kokonaiskäsittelyaikatavoite oli 244 vuorokautta ja toteuma oli 324 vuorokautta. Keskimääräinen käsittely hidastui edellisvuoteen verrattuna.

Tuloksellisuuden mittarit

	toteuma 2014	toteuma 2015	tavoite 2016	toteuma 2016
Maahanmuutto				
Työntekijän oleskelulupapäätökset*	5 829	6 346	-	6 946
Opiskelijan oleskelulupapäätökset	5 902	6 376	-	7 012
Keskimääräiset käsittelyajat				
- työntekijän oleskelulupa Migrissä vrk	27	21	30	23
- opiskelijan oleskelulupa Migrissä vrk	21	28	30	27
Oleskelulupapäätöksiä ja maastapoistamispäätöksiä/htv	402	351	410	385
Henkilötyövuodet	73	67	-	62
Päätösten hinta (€/päätös, OKA) 1. oleskelulupapäätös	384	264	253	279
Kansainvälinen suojelu				

Turvapaikkapäätökset, henkilöä	3 706	7 480	45 000	28 252
- turvapaikkahakemukset, kokonaiskäsittelyaika ilman muutoksenhakua	170	117	160	261
Turvapaikkapäätöksiä/htv**	53	71	100	58
Henkilötyövuodet	95	130	-	518
Turvapaikkapäätösten hinta (€/päätös, OKA)	1 593	1 743	1 025	1 584
Turvapaikanhakijoiden vastaanottotoiminta				
Turvapaikanhakijoiden määrä	3 651	32 476	-	5 657
Vastaanottokeskusten käyttöaste keskimäärin %	83	106***	90	87
Vastaanottokeskusten paikkaluku keskimäärin yhteensä enintään	2 656	30 500*** (12/2015)	-	32 146
Keskimäärin vastaanoton piirissä olevia/henkilöä/vuosi	3 102	10 270***	-	25 848
Määräraha, 1 000 euroa (mom. 26.40.01.3, 26.40.01.4, 26.40.21 ja 26.40.63 sekä 26.01.24 vuosi 2016 toteuma)	61 941	168 235	632 543	618 848
Keskimäärin vastaanoton kustannukset/henkilö/vuosi (aikuihin vastaanottokeskuksissa)	20 368	22 995***	13 505	23 941
Henkilötyövuodet (Vastaanotto toiminnan ohjaus Maahanmuuttovirastossa)	6	9,2	-	29
Paluumuutto				
Paluumuuttovalmennukseen osallistuneet henkilöt	228	228	450	139
Kielikokeisiin osallistuneet henkilöt	415	254	1 100	192
Määräraha, 1 000 euroa (momentti 26.40.20)	876	548	876	436
Henkilötyövuodet	4	4	4	5
Suomen kansalaisuus				
Kansalaisuushakemuspäätökset	11 072	10 327	-	11 576
Kansalaisuusilmoitukset	683	886	-	765
Keskimääräiset käsittelyajat vrk				
- kansalaisuushakemukset (kaikki, kokonaiskäsittelyaika)	224	297	244	324
Kansalaisuushakemuspäätöksiä / htv	319	267	272	267
Henkilötyövuodet	36	42	-	51
Päätösten hinta (€/päätös, OKA)	346	516	333	
Yhteensä				
Määrärahakehys, 1 000 euroa (momentti 26.40.01.1 Maahanmuuttoviraston toimintamenot)	17 610	19 397	71 380	55 477

* Sisältää osaratkaisua edellyttävän työn teon sekä muun työn teon oleskelulupapäätökset

** Turvapaikkapäätösten tekoon osallistunut henkilöstö

*** Poikkeuksellisen turvapaikanhakijamäärän vuoksi tilastointi vuodelta 2015 ei ole täysin kattava.

Laadunhallinta

Suoritteiden laatua on mitattu seuraamalla viraston tekemien päätösten pysyvyyttä muutoksenhakutuomioistuimissa. Tavoitteena oli, että Maahanmuuttoviraston päätöksistä tehtyjen valitusten hyväksymisten määrä sillä perusteella, että viraston päätös on perustunut laintulkintavirheeseen tai menettelyvirheeseen, on enintään viisi prosenttia valitusten kokonaismäärästä. Edellä mainituilla perusteilla valitus hyväksyttiin 2,35 prosentissa tapauksista, joten tavoite saavutettiin.

Päätösten pysyvyys

Hallinto-oikeuden ratkaisut Maahanmuuttoviraston päätöksiin	2014	%	2015	%	2016	%
Valitus jätetään tutkimatta	61	1,6	68	2,0	135	1,6
Valitus hyväksytään	1 144	30,9	895	25,8	1947	22,8
Käsittely raukeaa	281	7,6	263	7,6	584	6,8
Valitus hylätään	3 364	90,8	3119	90,1	5867	68,8
Yhteensä	3 706	100,0	3463	100	8533	100,0
Hyväksytyt valitukset %-osuus kaikista valituksista	2014	%	2015	%	2016	%
Erilainen tosiasiaharkinta	388	10,5	250	7,2	370	4,3
Laintulkintavirhe, Migri	30	0,8	14	0,4	68	0,8
Menettelyvirhe Migri	9	0,2	10	0,3	134	1,6
Olosuhdemuutos	213	5,7	261	7,5	285	3,3
Syytä ei merkitty	95	2,6	60	1,7	107	1,3
Uusi linjaus	19	0,5	1	0,0	424	5,0
Uusi selvitys	390	10,5	299	8,6	559	6,6
Yhteensä	1 144	30,9	895	25,8	1947	22,8

Asiakaspalvelu

Puhelintiedustelujen määrä jatkoi edellisvuoden tapaan kasvuaan, kasvua oli noin viidennes. Etenkin loppuvuodesta asiakkaat tiedustelivat runsaasti tulevasta ulkomaalaislupa-asioiden toimivaltasiirrosta poliisilta Maahanmuuttovirastolle. Maahanmuuttovirasto valmisteli yhdeksän palvelupisteen avaamista vuoden 2017 alusta ulkomaalaislupa- ja kansalaisuusasioiden vastaanottoa ja lupa-asioiden päätöksentekoa varten. Palvelupisteet päätettiin perustaa Helsinkiin, Kuopioon, Lahteen, Lappeenrantaan, Ouluun, Raisioon, Rovaniemelle, Tampereelle ja Vaasaan. Ajanvarausjärjestelmä otettiin käyttöön 17.11.2016 vuoden 2017 alusta varattavia palveluaikoja varten.

Virasto avasi maaliskuussa verkkosivuilleen uudistetun palautekanavan. Palautteen avulla asiakkaat voivat kertoa esimerkiksi, millaista ohjeistusta verkkosivuille tarvitaan. Saadun palautteen perusteella muun muassa avattiin oma palvelunumero helpottamaan työnantajien mahdollisuutta varmistaa turvapaikanhakijan työntekooikeus.

Verkkosivut ovat viraston ensisijainen asiakasneuvonnan itsepalvelukanava, ja niiden toimivuutta parannettiin edelleen muun muassa etusivua selkeyttämällä. Asiakastiedotteita julkaistiin 54.

Sähköiset palvelut

Vuoden 2016 aikana UMA4 tuottavuushankkeen tuloksena uusi UMA4 kokonaisuus saatiin Migrin käyttöön. Muiden UMA-käyttäjäorganisaatioiden osalta käyttöönotot sijoittuvat erikseen suunniteltuina vuoden 2017 alkupuolelle. Lisäksi joitain UMA4 hankkeen osuuksia toteutetaan vielä vuoden 2017 aikana.

Älykäs digitaalinen virasto –tuottavuushanke käynnistyi 1.6.2016.

Vuoden 2016 aikana digitaalista ydintoimintaa kehitettiin lukuisien uusien toimintaa tehostavien UMA -toiminnallisuuksien kautta. Lukuisia joukko uusia ja paranneltuja toiminnallisuuksia toteutettiin mm. UMA -käyttöliittymien tehostamisen myötä, automaatiota merkittävästi lisäämällä, asiakkaan itsepalvelua EnterFinland palvelun kautta kehittämällä, älykästä sähköistä työhallintaa kehittämällä sekä automaattista tiedonvaihtoa eri järjestelmien välillä kehittämällä. Lisäksi kehityskohteiden tuloksina toteutettiin varautumista parantavia toiminnallisuuksia, vastaanotto toiminnan UMAREK-järjestelmää ja prosessien simulointityökaluja analytiikan keinoin. Kehitystyössä huomioitiin Migrin lisäksi myös lukuisia joukko muiden maahanmuuton toimijoiden tarpeita (mm. poliisi, TEM, UM, OM). Lisäksi digitaalisen ydintoimintaan oleellisesti liittyvä johtaminen huomioitiin käynnistettynä kehityskohteena.

UMA4 ja Älykäs digitaalinen virasto -hankkeilla tavoitellut tuottavuushyödyt vuoden 2016 osalta ylitettiin. Tuottavuushyödyt kasvavan maahanmuuton tilanteessa realisoituvat säästöinä muuten vielä isommista Migrin henkilöstökustannuksista ja vastaanottokustannuksista.

Vastauksena edelleen kasvaneiden volyymien tuomaan haasteeseen otettiin vuoden 2016 syksyllä käyttöön uusi tiketointijärjestelmä. Järjestelmän myötä aloitettiin Service Desk -pilointi UMA- ja UMAREK -tuella. Service Deskin piiriin tullaan liittämään suuri osa virastossa käytössä olevista järjestelmistä, jolloin käyttäjä saa tukea yhdestä pisteestä.

Oikeuspalvelu

Muuttoliikekriisin myötä tapahtunut kansainvälisen ja EU-yhteistyön tiivistyminen näkyi edelleen merkittävänä osana viraston oikeuspalvelun työtä vuonna 2016. Muuttoliiketilanteen ja siihen liittyvien lainsäädäntöaloitteiden käsittely EU:ssa jatkui tiiviinä. Lisäksi käytännön yhteistyötä Maahanmuuttoviraston ja EASOn välillä tiivistettiin edelleen erityisesti EASOn operatiivisessa tukitoiminnassa ja toisaalta turvapaikkapäätöksenteon yhtenäistämiseen tähtäävässä yhteistyön muodossa.

Oikeuspalvelu vastasi Maahanmuuttoviraston näkemysten kokoamisesta EU:ssa ja muilla kansainvälisillä foorumeilla esillä oleviin kysymyksiin. Oikeuspalvelu osallistui myös EU-aloitteiden eduskuntakäsittelyyn asiantuntijalausuntojen ja eduskuntakuulemisten muodossa. Muuttoliikekriisin jatkuminen Euroopassa heijastui oikeuspalvelun työhön myös vuonna 2016 erilaisten - niin kansallisten kuin kansainvälisten - kannanotto-, lausunto- ja tietopyyntöjen muodossa sekä EU- ja kansainvälisten asi-

oiden koordinaatiotyön lisääntymisenä. Vuonna 2016 otettiin lisäksi käytännön askeleita kahdenvälisen yhteistyön tiivistämiseksi Venäjän kanssa järjestämällä Suomen ja Venäjän maahanmuuttoviranomaisten kahdenvälinen tapaaminen.

Euroopan turvapaikka-asioiden tukiviraston (EASO) operatiivinen tukitoiminta tiivistyi Euroopan muuttoliikekriisin myötä merkittävästi vuonna 2015, ja toiminnan volyymi kasvoi huomattavasti edelleen vuonna 2016. Maahanmuuttovirasto osallistui aktiivisesti EASO -yhteistyöhön ja lisäsi resurssiensa puitteissa asiantuntijoidensa osallistumista EASOn tukitoimintaan. Tukitoiminnan koordinointi ja viraston asiantuntijoiden lähettämiseen liittyvä hallinnollinen yhteistyö ja yhteydenpito EASOn kanssa hoidettiin oikeuspalvelussa. Maahanmuuttoviraston asiantuntijat osallistuvat Kreikan ja Italian viranomaisten tukemiseen EASOn hotspot-operaatiosuunnitelmien puitteissa. Yhteensä 19 Migrin asiantuntijaa työskenteli EASOn operaatioissa vuonna 2016.

Turvapaikanhakijoiden määrän äkillinen kasvu ja vastaanottokapasiteetin nopea kasvattaminen v. 2015 näkyivät myös oikeuspalvelun työssä edelleen vuonna 2016. Oikeuspalvelua työllisti erityisesti turvapaikkapäätöksentekoon liittyneet yhteydenotot ja vastaanottotoimintaan liittyneet lukuisat kantelut.

Oikeuspalvelu valmisteli yhteistyössä turvapaikkayksikön asiantuntijoiden kanssa toissijaisen suojelun antamiseen liittyviä niin kutsuttuja maalinjauksia Afganistanin, Irakin ja Somalian osalta sekä tuki päätöksentekoa kehittämällä lähtömaakohtaista ohjeistusta kansainvälisen suojelun myöntämisessä, uskottavuuden arvioinnissa ja poissuljennassa. Oikeuspalvelu teki yhdessä viraston johdon kanssa laillisuusvalvontatarkastuksen otokseen somalialaisten turvapaikkapäätöksistä, koska hyväksymisprosentti kyseissä ryhmässä oli eurooppalaisessa ja pohjoismaisessa vertailussa poikkeavan korkea. Päätöksenteon tukitoimena tämän ryhmän osalta oikeuspalvelu osallistui päätösten tarkastamiseen ennen niiden ratkaisua. Valtioneuvoston oikeuskansleri pyysi oma-aloitteisesti virastolta loppuvuodesta selvityksen tästä menettelystä.

Oikeuspalvelu isännöi ensimmäistä kertaa Suomessa pidettävän GDISC-seminaarin (Alternatives to Detention) 29.–30.9.2016. GDISC on Euroopan maahanmuuttovirastojen (ja niiden johtajien) välinen epävirallinen verkosto, jonka tehtävänä on helpottaa virastojen välistä käytännön yhteistyötä. Verkosto kattaa 28 EU-valtion lisäksi, Islannin, Makedonian, Turkin, Bosnia ja Hertsegovinan, Norjan ja Sveitsin. GDISC:in tavoitteena on koordinoita ja parantaa käytännön yhteistyötä maahanmuuttovirastojen kesken, vaihtaen kokemuksia sekä parhaita käytäntöjä maahanmuutto- ja turvapaikka-asioiden osalta.

Oikeuspalvelu koordinoi kaksi pohjoismaista kokousta, joiden aiheena olivat yksin tulleet alaikäiset turvapaikanhakijat. Kokoukset pidettiin huhtikuussa ja syyskuussa.

Maahanmuuttoasioiden toimivallan siirto poliisilta Maahanmuuttovirastolle näkyi muun ohella ohjeiden valmistelussa. Lisäksi oikeuspalvelu laati ja päivitti ohjeen vastaanottopalveluiden lakkaamiseen liittyen sekä päivitti ohjetta turvapaikkamenettelyssä selvitettäviin muihin oleskelulupaperusteisiin liittyvistä menettelyistä ja maksujen huomioimisesta.

Oikeuspalvelu osallistui EASO:n turvapaikkapäätöksenteon harmonisointiin liittyneen Afganistan linjauksen pilottiin.

Oikeuspalvelu osallistui useiden hallituksen turvapaikkapoliittisesta ohjelmasta johdettujen lainsäädäntömuutosten valmisteluun ja täytäntöönpanoon yhteistyössä turvapaikkayksikön kanssa.

Oikeuspalvelu sai kevään aikana kaksi uutta juristia ja hakuun tuli kansainvälisiä asioita koordinoivan erityisasiantuntijan virka. Oikeuspalveluun nimitettiin tulosalueen johtaja, joka toimii yksikönjohtajan sijaisena.

Kaksi oikeuspalvelun henkilöä osallistui Schengen evaluointikoulutukseen liittyvän palauttamismoduulin evaluointikoulutuksen ja yksi suoritti toisessa jäsenvaltiossa Schengen evaluoinnin palauttamisasioiden osalta. Lisäksi yksi juristi osallistui San Remossa järjestettyyn Kansainvälisen siirtolaisuusjärjestön järjestämään maahanmuuttoon liittyviä kansainvälisiä sopimuksia koskeneeseen koulutukseen.

Oikeuspalvelu valmisteli vuonna 2016 yhteensä 82 asiantuntijalausuntoa. Laillisuusvalvonta-asioissa oikeuspalvelu valmisteli yhteensä 60 selvitystä, lausuntoa tai vastausta.

Maatietopalvelu

Oikeus- ja maatietoyksikön maatietopalvelussa työskenteli vuonna 2016 kuusi vakituista ja kolme määräaikaista tutkijaa sekä yksi tutkija Flow- hankkeessa (Turvapaikkamenettelyn alkuvaiheen sujuvoittaminen viranomaisyhteistyötä, -työkaluja ja osaamista parantamalla). Tellus-lähtömaatietokannan tiimissä työskenteli ylitarkastaja ja määräaikainen suunnittelija. Kirjaston henkilökuntaan kuului erikoissuunnittelija ja siviilipalvelusmies. Lisäksi maatietopalvelussa työskenteli vuonna 2016 siviilipalvelusmies, työkokeilija sekä henkilökiertoon osallistunut suojelupoliisin työntekijä.

Maatietopalvelun toiminnassa korostuivat vuonna 2016 merkittävästi lisääntyneet maatietokyselyt sekä Irakin, Afganistanin ja Somalian turvallisuustilanteiden tutkiminen. Maatietopalvelu vastasi pääasiassa päätöksentekoyksiköistä mutta myös muilta yhteistyökumppaneilta tulleisiin yli 800 maatietokyselyyn. Maatietopalvelu tuotti lisäksi vuoden 2016 aikana laajempia turvallisuustilanne- ja teemakatsauksia 26 kappaletta mm. Irakista, Afganistanista, Somaliasta, Syyriasta, Ukrainasta, Turkista, Jemenistä, Keski-Afrikasta, Malista, Burundista ja Etelä-Sudanista.

Maatietopalvelu osallistui vuonna 2016 aktiivisesti EASO- yhteistyöhön, työryhmiin ja COI- asiantuntijakokouksiin; Stratnet, COI Networks (muun muassa Eritrea, Irak, Länsi-Afrikka), COI Online Research conference, Workshop on FGM ja Certification and Accreditation Working Group. Maatietopalvelu osallistui EASOn Turkki-raportin kirjoittamiseen. Lisäksi maatietopalvelu osallistui IGC- kokouksiin ja MedCOI- kokoukseen.

Maatietopalvelu perehdytti vuonna 2016 Migrin henkilökunnan lisäksi muun muassa hallinto- oikeuden, korkeimman hallinto-oikeuden, yliopistojen ja kuntien työntekijöitä.

Tellus-lähtömaatietokannassa on tallennettuna tällä hetkellä n. 30 000 tietuetta. Telluksen sidosryhmäkäyttäjäkuntaan liittyi vuoden 2016 aikana uusiksi käyttäjiksi Tuusulan ja Vihdin kunnat. Lisäksi vireille on pantu avaukset Helsingin, Porvoon ja Vantaan kaupungeille sekä Mäntsälän ja Karviaisen kunnille.

Telluksen käyttöaste nousi vuoden aikana merkittävästi; hakuja tietokannassa tehtiin lähes neljä kertaa enemmän edellisvuoteen verrattuna ja vuonna 2015 käytöön otetun sähköisen kyselylomakkeen kautta tehtiin yli 500 maatietokyselyä. Turvapaikkayksikön rekrytointien lisäksi käyttäjätunnuksia myönnettiin erityisen paljon valitustuomioistuimille.

Vuoden 2016 alusta, EASO COI -portaalin uudistumisen myötä, maatietopalvelun omat julkiset tuotteet ovat siirtyneet suoraan Telluksesta internetiin kaikkien tarkasteltaviksi. Maatietopalvelun ja EASO:n laaduntarkkailuyhteistyö Telluksen tuotteiden osalta toimi hyvin. Vuoden lopussa aloitettiin Telluksen uuden version kehitystyö, jonka tarkoituksena on korvata tietokanta nykyaikaisemmalla ja huomattavasti käyttäjäystävällisemmällä lähtömaatietokannalla.

Maahanmuuttokirjastosta lainattiin vuoden 2016 aikana 1467 teosta, mikä on noin 28 lainausta viikossa. Kirjasto oli suljettu ulkopuolisilta asiakkailta muuton takia 7 kk. Kirjaston tietokantaan luetteloitiin uusia niteitä 436 kpl.

Euroopan muuttoliikeverkosto (EMN)

Euroopan muuttoliikeverkoston (EMN) kansallinen yhteyspiste toimii Maahanmuuttoviraston oikeus- ja maatietoyksikössä ja siinä työskenteli neljä kokoaikaista asiantuntijaa.

Vuonna 2016 EMN valmisteli neljä fokuoitetua tutkimusta. Tutkimusten aiheet olivat:

1. Kielteisen päätöksen saaneiden turvapaikanhakijoiden paluu
2. Uudelleensijoittamisen ja humanitaarisen maahanpääsyn ohjelmat Euroopassa
3. Kolmannen maan kansalaisten perheen yhdistäminen EU:ssa - Suomen kansallinen raportti
4. Kolmansien maiden kansalaisten laitton työnteko (valmistuu helmikuussa 2017).

Lisäksi Suomen kansallinen yhteyspiste toimitti ja julkaisi sekä verkko- että painoversioina tilastojulkaisun Maahanmuuton tunnusluvut, josta tehtiin kaksikielinen suomi-ruotsi versio sekä englanninkielinen versio. Maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikkaa koskeva vuoden 2015 raportti toimitettiin ja julkaistiin verkko (FI,SV,EN)- sekä painoversiona (FI,EN). Yhdessä IOM:n kanssa 2015 valmisteltuja suomen- ja ruotsinkielisiä julisteita Maahanmuuttosananastoa - Termer om Invandring muokattiin ajantasaisiksi ja painettiin yhteensä 12 050 kappaletta vuonna 2016. Niitä on aktiivisesti jaettu sidosryhmille sekä levitetty oppilaitoksille Subjectaid.fi-palvelun kautta.

EMN-verkoston Ad hoc -kyselyjärjestelmän kautta tehtiin kaikkiaan 100 kyselyä. Näistä Suomen tekemiä kyselyjä oli 11. EMN:n kansallinen yhteyspiste toimitti vastauksen kaikkiin kyselyihin.

Paluuasiantuntijoiden alatyöryhmä REG (Experts' Group) seuraa ja koordinoi EU:n ja Norjan osalta turvapaikanhakijoiden kaikkia paluuhankkeita ja tietojenvaihtoa paluuasioissa; tavoitteena on yhteisen eurooppalaisen paluujärjestelmän ja käytännön yhteistyön kehittäminen. Vuoden 2016 aikana on kehitetty sähköistä Irma-paluutietojenvaihtojärjestelmää, joka otetaan käyttöön täysimittaisesti vuoden 2017 aikana. Suomen kolmanneksi REG-asiantuntijaksi nimettiin Helsingin poliisilaitoksen edustaja Maahanmuuttovirastosta nimettyjen kahden 1/8 työaikapanoksella ryhmän toimintaan osallistuvan asiantuntijan lisäksi.

Osana EMN:n kansallisten yhteyspisteiden työohjelmaa on ylläpitää kansallista asiantuntijaverkostoa, jossa on mukana erilaisia sidosryhmiä julkishallinnosta, koulutus- ja tutkimusyhteisöistä sekä kolmannelta sektorilta. Suomen yhteyspisteen kansalliseen asiantuntijaverkoston kuuluu tällä hetkellä 123 henkilö- ja 26 organisaatiojäsentä. Kuukausittainen uutiskirje lähtee 1075:lle tilaajalle. Tämä foorumi tukee niin EMN:n kuin verkoston jäsenten tiedonsaanti- ja tiedostustarpeita. Vuonna 2016 EMN järjesti Suomessa kaksi tapahtumaa. Vuoden päätapahtuma, työohjelmaan kirjattu kansallinen seminaari pidettiin 30.9.2016 ja sen aiheena oli: Kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneiden paluu. Yhdessä Euroopan Parlamentin Suomen tiedotustoimiston kanssa EMN järjesti 2.12.2016 keskusteluseminaarin aiheesta: Muuttoliike, pakolaisuus ja turvallisuus.

Suomen yhteyspiste ylläpitää kansallisia verkkosivuja. Osoitteessa www.emn.fi on saatavilla kaikki EMN-tuotokset, tietoa ajankohtaisista tutkimuksista ja tapahtumista maahanmuuton alalla sekä monikielinen EMN-verkkosanakirja.

Viestintä

Vuonna 2015 alkanut turvapaikanhakijamäärän kasvu jatkui edelleen alkuvuonna 2016. Erityisesti ulkoisen viestinnän kysyntä säilyi moninkertaisena, ja viraston työn kiinnostavuus vakiintui aikaisempaa korkeammalle tasolle.

Myös aiheena puhuttivat koko vuoden eniten turvapaikka- ja vastaanottoasiat. Tehytjen päätösten määrän kasvaessa aiheiksi nousivat päätökset ja niiden perusteet sekä maatiето. Aivan uudella tavalla julkisuudessa nousivat esiin myös yksittäiset turvapaikkapäätökset ja niiden julkaiseminen sekä sosiaalisessa että perinteisessä mediassa.

Sosiaalisen median käyttö vakiintui yhdeksi tärkeimmäksi ulkoisen viestinnän kanavaksi.

Valtion vastaanottokeskukset yhdistyivät Maahanmuuttovirastoon vuoden 2017 alussa. Samaan aikaan myös poliisin hoitamat ulkomaalaislupa-asiat siirtyivät Maahanmuuttovirastolle. Muutosviestintä näistä aiheista hallitsi erityisesti vuoden loppua niin sisäisessä viestinnässä kuin asiakasviestinnässä.

Tilastotoiminta

Virastossa kehitettiin käytäntöjä ja työkaluja joilla pystytään paremmin ennakoimaan viraston tulevaa työkuormaa sekä työkuorman vaikutusta viraston asiaprosesseihin.

Vuonna 2016 aloitti työnsä virastoon saapuvien hakemusten arviointiin keskittyvä työryhmä. Substanssiyksiköiden asiantuntijoista koostuva työryhmä arvioi tulevien vuosien hakemusmäärät säännöllisesti. Arvioinneissa käytetään hyväksi data-analytiikkaa.

Työryhmän hakemusmääräarviota käytetään hyväksi digitaalisessa simulaatiotyökalussa joka ennustaa tiedossa olevien muuttajien (mm. toteutunut työteho, työntekijämäärän muutokset) avulla hakemusmäärien vaikutukset viraston asiaprosesseihin. Työkalu on rakennettu turvapaikkaprosessin ennakoimiseen ja vuoden 2017 aikana työkalu otetaan käyttöön myös maahanmuutto- ja kansalaisuusasioissa.

Maahanmuuttovirasto otti osaa simulaatiotyökalulla Gartner Data & Analytics -kilpailuun. Virasto saavutti työkalulla finaalipaikan Best Domain_Analytics -sarjassa.

Virastossa tehtiin myös muita tilastoinnin ja raportoinnin parantamiseen tähtääviä hankkeita. Turvapaikka- ja vastaanottoyksikössä otettiin käyttöön Dashboard -raportointi jolla parannettiin olemassa olevan tilastotiedon visuaalisuutta ja helpotettiin tilastotiedon saatavuutta. Lisäksi rakennettiin tilastomallit joiden avulla Dashboard -raportointi voidaan ottaa käyttöön myös kansalaisuus- ja maahanmuuttoyksiköissä.

Maahanmuuttoviraston kotisivuilla otettiin käyttöön tilastopalvelu-sovellus. Sovelluksessa voi tutkia Maahanmuuttoviraston virallisia hakemus- ja päätöstilastoja visuaalisessa muodossa sekä ladata tilastotiedot omaan käyttöön. Palveluun on kaikilla vapaa pääsy.

Vastaanotto toiminta

Erityisen poikkeuksellisen ja haastavan edeltävän toimintavuoden jälkeen, riitti suuria haasteita vastaanotto toiminnassa myös vuonna 2016, kun syksyn 2015 suuresta hätämajoitusoperaatiosta edettiin samanaikaisesti toisaalta toiminnan vakiinnuttamiseen ja sisällölliseen kehittämiseen ja toisaalta vastaanottokapasiteetin voimakaaseen sopeuttamiseen vastaamaan vähentyneitä asiakasvolyyymia ja sen myötä vähentyneitä kapasiteetin tarvetta. Vallinnut kaksijakoinen tilanne sävytti monin tavoin vastaanoton toimintaympäristöä ja asetti huomattavat haasteet tarkoituksenmukaiselle, suunnitelmalliselle ja kustannustehokkaalle toiminnalle ja sen ohjaukselle ja kehittämiselle.

Uusia turvapaikanhakijoita tuli vuonna 2016 yhteensä 5 657, joista tammi - helmikuussa noin 1 900 sekä EU:n sisäisinä siirtoina Kreikasta ja Italiasta noin 800. Uusien turvapaikanhakijoiden määrä vakiintui lähelle vuosikymmenen alkupuolen lukuja maaliskuussa, kun Schengen-alueen sisärajatarkastukset alkoivat vaikuttaa ja kun sekä Turkin ja Venäjän kanssa saatiin aikaan eriateiset sopimusjärjestelyt. Sisärajatarkastusten vaikutusten myötä turvapaikanhakijoiden tulo mm. Tornion kautta ehtyi, mikä johti syyskuussa 2015 perustetun Tornion järjestelykeskuksen toiminnan lakkauttamiseen maaliskuussa 2016.

Vuoden 2016 alussa vastaanottojärjestelmässä oli kirjoilla noin 30 100 turvapaikanhakijaa, joista aikuisten ja perheiden vastaanottokeskuksissa oli 26 400 ja alaikäisyksiköissä 2 500 henkilöä. Yksityismajoituksessa oli 1 200 henkilöä. Vastaanottoyksiköitä oli yhteensä 212, joista vastaanottokeskuksia 144 ja alaikäisyksiköitä 68. Lisäksi alaikäisiä majoitettiin 19 kansanopistossa. Vuoden lopussa vastaanoton piirissä oli yhteensä noin 19 550 henkilöä, joista aikuisia ja perheitä noin 18 750 ja yksintulleita alaikäisiä noin 800 henkilöä. Tuolloin vastaanottokeskuksissa majoittui reilut 15 000 henkeä ja alaikäisyksiköissä noin 800 henkilöä. Yksityismajoituksessa oli noin 3 700 henkilöä, mikä oli noin 19 % kokonaisasiakasmäärästä. Vastaanottoyksiköitä oli toiminnassa yhteensä 125: aikuispuolella 77 ja alaikäispuolella 48 yksikköä.

Vaikka uusien turvapaikanhakijoiden määrän suhteen palattiinkin ennen vuotta 2015 vallinneille urille, oli turvapaikanhakijatilanne kaikinensa ymmärrettävästi koko vuoden kansalaisten, kansalaisjärjestöjen, poliitikkojen ja toiminnasta vastaavan hallinnon erityisen mielenkiinnon kohteena. Tämä vuoden 2016 vastaanoton toimin-

taympäristöön liittyvä erityispiirre työllisti sekä vastaanottoyksikköä että vastaanotokeskuskeskustää poikkeuksellisen paljon erilaisten yhteydenottojen, tietopyyntöjen, kanteluiden sekä usein nopeassa aikataulussa toteutettujen, ministeriön ja muun hallinnon vastaanottoyksikölle osoittamien toimeksiantojen muodossa. Myös median yhteydenotot olivat poikkeuksellisen runsaslukuisia antaen usein oman pikantin vivahteen vastaanottoyksikön jo muutoinkin työntäyteiseen arkeen. Yhdessä Maahanmuuttoviraston viestinnän kanssa näistä viestintähaasteista selvittiin kiitettävästi.

Vastaanottoyksikön organisaationaalista rakennetta - tulosalueet, tilannekeskus, alueellinen toiminta -, johtoryhmätyöskentelyä ja kokouskäytäntöjä kehitettiin ja systematisoitiin vastaamaan uutta tehtäviltään ja henkilöstöltään laajentunutta yksikköä.

Yksikkö jakautui organisatorisesti kahteen tulosalueeseen - sisällön ohjaus ja kehittäminen sekä vastaanottokapasiteetti ja valmius - sekä tilannekeskukseen. Vakansseja yksiköllä oli 29, mihin sisältyi myös 7 alueellista työntekijää, jotka operoivat pääosin Joutsenosta ja Oulusta käsin. Vuonna 2016 luotu rakenne ja johtamisjärjestelmä loivat hyvät edellytykset edelleen kehittää johtamisjärjestelmiä ja toimintaa palvelemaan vuoden 2017 alussa valtion vastaanotokeskusten Maahanmuuttovirastoon siirtymisen myötä taas tehtäviltään ja henkilöstöltään laajentuvaa yksikköä ja sen toimintaa.

Sisällön ohjaus ja kehittäminen

Vuoden 2015 lopulla perustetun vastaanotokeskusten, ihmiskaupan uhrien auttamisen toimeenpanon ja säilöönottoyksiköiden käytännön toiminnan ohjausta, suunnittelua ja valvontaa toteuttavan sisällön ohjaus ja kehittäminen -tulosalueen tehtävä oli hyvin haasteellinen.

Vuoden 2016 alussa uusia, nopeasti perustettuja yksiköitä oli toiminnassa liki 200 ja uusia työntekijöitä oli paljon sekä tulosalueella että vastaanottoyksiköissä. Moni palveluntuottaja oli myös uusi toimija alalla. Käytännön vastaanoton sisällöllinen kirjo on myös laaja ja moninainen. Näin ollen vastaanotokeskusten tuen- ja tiedontarve toiminnan käynnistämisen- ja alkuvaiheessa oli suurta. Toiminta edellytti myös laajaa yhteistyötä eri ministeriöiden, kuntien, järjestöjen, yksityisten palveluntuottajien ja muiden toimijoiden kanssa. Toteutetun yhteistyön määrä oli suuri ja yhteistyö oli pääsääntöisesti hyvää ja tuloksekasta.

Keskeisiä vuodelle 2016 laadittuja tulostavoitteita oli kehittää tulosalueen toiminta vastaamaan sen tehtävän ja toimintaympäristön vaatimuksiin ja varmistaa, että käytännön vastaanottoa järjestetään yhteisten päämäärien, käytäntöjen ja perusperiaatteiden mukaisesti ja että vastaanottoyksiköt järjestävät turvapaikanhakijoille laakisäätteiset vastaanottopalvelut yhdenvertaisesti, laadukkaasti ja kustannustehokkaasti. Nämä tulostavoitteet saavutettiin olosuhteet huomioon ottaen varsin hyvin.

Edellisen toimintavuoden lopussa aloitettua vastaanotokeskusten perehdyttämistä jatkettiin intensiivisesti vuonna 2016. Vastaanotokeskuksille laadittiin ja jaettiin perehdytyspaketit keskeisistä vastaanotokeskuksen ylläpitämiseen ja toimintaan liittyvistä asioista ja keskusten eri henkilöstöryhmille järjestettiin laaja-alaisia perehdytyskoulutuksia. Käytännön ohjausta toteutettiin tarvittaessa myös puhelimitse ja sähköpostin välityksellä.

Turvapaikanhakijoiden vastaanottoyksiköille laadittiin valvontaohjelma, joka otettiin käyttöön keväällä 2016. Valvonnan painopisteitä vuonna 2016 olivat palveluiden sisältö ja laatu, vastaanottokeskusten toiminnalliset puitteet ja edellytykset, terveydenhoito, tietojärjestelmien käyttöönotto sekä turvallisuus ja taloudellisuus. Valvontaohjelmaan liittyi moninaisia eri ammattiryhmille suunnattuja koulutuksia, erilaisia kirjallisia toimintaohjeita sekä ohjaus- ja arviointikäyntejä.

Ohjaus-, valvonta-, ja tarkastuskäyntien kohteet ja määrä valittiin tarpeiden ja resurssien mukaan. Käynnit painoutuivat uusiin yksiköihin ja yksiköihin, joiden toiminnassa oli havaittu puutteita. Ohjaus- ja arviointikäyntejä tehtiin vastaanottoyksiköihin noin 200. Toteutetuilla ohjaus- ja valvontakäynneillä suoritettiin myös vastaanottokeskusten laillisuusvalvontaa, kun osa käynneistä liittyi yksikköjen toimintaan kohdistettujen kanteluiden selvittämiseen ja niihin vastaamiseen. Kantelut johtivat paikoitellen toiminnan hienosäätöön, mutta vakavia toiminnallisia epäkohtia ei ilmennyt.

Kesällä 2016 lanseerattiin myös vastaanottokeskuksille omavalvontasuunnitelma, johon kirjataan kaikki keskeiset toimenpiteet, jolla vastaanottokeskus itse valvoo toimintaansa, henkilökunnan toimintaa, tuottamiensa vastaanottopalvelujen laatua sekä asiakkaidensa kohtelua ja oikeuksien toteutumista. Omavalvontasuunnitelma on vastaanottotoiminnan laadun ja kehittämisen arjen tärkeä työväline.

Tulosalueelle luotiin terveydenhuollon asioihin keskittyvä terveystiimi, joka koostui neljästä tulosalueen ylitarkastajasta ja kahdesta Terveyden ja hyvinvoinninlaitoksen lääkäristä, jotka osallistuivat tiimin työhön osa-aikaisella työpanoksella. Terveystiimi vastasi terveydenhuollon kokonaisuuden ohjauksesta, suunnittelusta ja valvonnasta. Potilastietojärjestelmä Mediatrin käyttö oli yksi keskeinen osa terveystiimin ohjattavia asioita. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kanssa haettiin menestyksellisesti AMIF-rahoitusta alkuterveystarkastusten kehittämishankkeelle. Vuoden lopussa alettiin suunnitella terveystalvelujen järjestämistä vuoden 2017 lopusta eteenpäin, kun vallitsevien sopimusten nykyisten palveluntuottajien kanssa on määrä umpeutua.

Vastaanottokeskusten ja niiden ympäristöjen turvallisuus oli myös toiminnan keskiössä vuoden 2016 aikana. Vastaanottokeskuksissa toteutettiin vuoden 2016 alkupuolella Maahanmuuttoviraston virastopalveluiden kanssa yhteistoiminnassa laaja turvallisuuskartoitus, jonka myötä yksiköiden turvallisuusjärjestelyitä ja valmiutta kohdata turvallisuuspoikkeamia parannettiin paikoitellen merkittävästikin. Keskusten henkilökunnalle kohdennettiin eriasteista koulutusta, keskuksille laadittiin järjestys- säännöt sekä osallistuttiin aktiivisesti muiden viranomaistoimijoiden vastaanottokeskusten turvallisuuden kehittämiseen tähtäävään toimintaan. Vuoden aikana keskuksille lähetettiin useita turvallisuuteen liittyviä ohjauskirjeitä sekä annettiin ohjeita esimerkiksi asiakassiirtoihin. Vuoden lopulla osallistuttiin Sisäministeriön vastaanottokeskusten ja niiden ympäristöjen turvallisuusuhkiin liittyvän toimenpideohjelman valmisteluun. Turvallisuustilanne vastaanottokeskuksissa ja niiden liepeillä oli muutamia yksittäisiä tapauksia lukuun ottamatta pääsääntöisesti hyvä.

Vapaaehtoiseen paluuseen liittyvää toimintaa toteutettiin AMIF-rahoitteen Vapaaehtoisen paluun vakiinnuttaminen -hankkeen puitteissa aktiivisesti sekä vastaanottoyksikössä että vastaanottokeskuksissa. Vuoden alkupuolella toiminnan painopiste liittyi irakilaisiin paluusiin poliisin järjestämällä charter-lennoilla ja loppuvuodesta taas perinteisempään vapaaehtoisen paluun järjestelyihin yhteistyössä IOM:n kanssa. Poliisien charter toimintaa tukemaan organisoitiin Vantaan Sokkakujan vas-

taanottokeskukseen transit-osasto palaajien lyhytaikaista majoitusta ja lähtöjen prosessointia varten. Näillä järjestelyillä palasi Irakiin 17 charterilla 1 400 henkilöä. IOM:n välityksellä vapaaehtoisen paluun ohjelman puitteissa palasi 39 eri maahan 2 113 henkilöä, joista 1 527 Irakiin ja 144 Afganistaniin.

Vapaaehtoisen paluun painoarvo alkoi lisääntyä loppuvuodesta kun 1.7.2015 muutuneen vastaanottolain 14 a §:n mukaisia vastaanottopalveluiden lakkaamisesta alkoi realisoitua vastaanottokeskuksissa henkilöille, joilla oli toimeenpanokelpoinen maastapoistamispäätös, mutta joita ei voitu poistaa maasta viranomaistoimin ja jotka eivät olleet omaehtoisesti tai vapaaehtoisen paluun myötä poistumassa maasta. Tällaisia tapauksia ehti ilmetä vuoden 2016 puolella "vain" 157 kappaletta, mutta potentiaalisten tapausten määrä oli suuri, koska ko. potentiaaliseen kategoriaan lankesi valtaosa vuoden 2015 turvapaikkahakijoista irakilaisten, afganistanilaisten ja somalialaisten turvapaikanhakijoiden myötä. Tämän laittomasti maassa oleskelevien määrän kasvun skenaarion aktualisoitumiseen liittyen vastaanottoyksikkö osallistui loppuvuodesta aktiivisesti Sisäministeriön ohjauksessa laittoman maassaolon ehkäisyyn ja hallinnan toimenpideohjelman valmisteluun, minkä myötä vapaaehtoisen paluun markkinoinnin tarve realisoitui uudessa mittakaavassa. Tässä yhteydessä myös uudelleen laadittiin sopimus IOM:n kanssa, niin että IOM varautui 400 paluuseen kuukaudessa aikaisemman 200:n sijaan.

2016 haettiin AMIF- rahoitusta UMAREK-tietojärjestelmää kehittäväälle Vasuma-hankkeelle. Hanke pääsi käyntiin kesällä 2016. Hankkeen tarkoituksena on kehittää ja parantaa kokonaisvaltaisesti tätä vastaanoton keskeistä tietojärjestelmää, mm. lisäämällä siihen toimintoja, joilla pystytään vastaamaan mahdollisiin syksyn 2015 kaltaisiin massarekisteröintejä edellyttäviin tilanteisiin. Myös sähköiseen arkistointiin haettiin lupaa, mikä sitten toteutuikin vuoden lopussa.

Oleskeluluvan saaneiden vastaanottokeskuksista kuntiin ohjautuminen näyttäytyi perinteisen haasteellisena eikä tilannetta helpottanut vuoden 2015 suuren hakijamäärän myötä aktualisoitunut poikkeuksellisen suuri kuntapaikkatarve. Vastaanottokeskuksille annettiin uudet ohjeistukset kuntaan siirtymiseen ja sen tukemiseen liittyen. Kuntapaikkojen määrän ollessa riittämätön lankesi vastaanottokeskuksille iso rooli kuntaan siirtymisen mahdollistamisessa. Toimintavuoden aikana kuntiin siirtyneistä 5 896 henkilöstä 1 195 siirtyi kuntaan vastaanottokeskusten avustamana, 2 671 itsenäisesti, 214 jatkoi yksityismajoitusosoitteessaan ja 1 816 sai ELY-keskuksen kuntaan osoituksen. Kuntaan siirtymisen tavoiteaika oli 60 vrk ja toteuma alustavien tietojen mukaan noin 108 vrk. Alaikäisten ilman huoltajaa olleiden kohdalla tilanne oli vielä keskimääräistä hankalampi.

Ilman huoltajaa olevien lasten edustajille ja edustajiksi haluaville järjestettiin koulutusta ja uusille alaikäisyksiköille annettiin tietoa edustajajärjestelmästä. Edustajajärjestelmää alettiin kehittää hallituksen LAPE- muutosohjelman puitteissa.

Jalkapallo kuuluu kaikille -toiminta jatkui edelleen vuonna 2016. Jalkapallokouluja järjestettiin vastaanottokeskuksissa. Jokavuotinen vastaanottokeskusten välinen SM-jalkapalloturnaus järjestettiin Eerikkilän Urheiluopistolla. Suomen Jalkapallon Pelaajayhdistys ry on ollut merkittävä tapahtumien tukija ja vastaanottoyksikön yhteistyökumppani jo kolmen vuoden ajan.

Euroopan turvapaikka-asioiden tukiviraston (EASO) toimintaan otettiin osaa vuoden 2016 aikana osallistumalla vastaanottomoduulin kouluttajakoulutuksiin, vastaanoton

kansallisten yhteyshenkilöiden tapaamisiin ja vastaanoton teemapäiviin ja vastamalla tietopyyntöihin ja kyselyihin koskien mm. vastaanoton-laatuindikaattoreita.

Vuoden 2016 aikana järjestettiin hakijoille suunnattu asiakaspalautekysely ja vastaanottokeskusten henkilökunnalle suunnattu työterveyskysely. Asiakkaiden kokemana vastaanottokeskusten toiminta ja kohtelu oli pääsääntöisesti hyvää.

Vastaanottokapasiteetti ja valmius

Uusien turvapaikanhakijoiden määrän nopea ja dramaattinen lasku vuoden 2015 ennätysluvusta, yhdessä Maahanmuuttoviraston huomattavasti kasvaneen turvapaikatutkintakapasiteetin kanssa sai aikaan jo vuoden 2016 alkupuolella voimakkaan vastaanottokapasiteetin ja -järjestelmän sopeuttamistarpeen.

Vuoden vaihteen 2015/2016 haasteellista tilannetta kuvaa se, että kun loppuvuotta 2015 sävytti vielä huoli kapasiteetin riittävydestä, niin vuoden vaihteen jälkeen huolen aiheeksi nousi mahdollinen liikakapasiteetti. Kapasiteetin kasvun kulminointipiste saavutettiin maaliskuun puolivälissä jolloin vastaanottokapasiteetti käsitti n. 32 100 petipaikkaa. Tuolloin aikuispuolen toimintaa oli 85 paikkakunnalla ja alaikäisyksiköitä 58 paikkakunnalla. Vastaanottoyksiköitä ylläpitäviä palveluntuottajia oli vastaavasti aikuispuolella 23 ja alaikäisyksiköiden osalta 60.

Vuoden 2016 alkupuolella toteutettiin tulosalueen koordinoimana vastaanottokeskusten kokonaisarviointi toiminnallisuuden, taloudellisuuden ja turvallisuuden näkökulmista toiminnan kehittämisen ja kapasiteetin sopeuttamisen tarpeisiin.

Vastaanottokapasiteetin tarpeen arviointiin luotiin ennakointijärjestelmä. Yksiköiden käyttöasteessa tähdättiin 90 %:n käyttöasteeseen. Muiden kuin määräaikaisten vastaanottoyksiköiden lakkauttamisista pyrittiin pääsääntöisesti ilmoittamaan palvelun tuottajille vähintään kuusi kuukautta ennen yksikön toiminnan päättymistä. Kapasiteetin vähentämisiä toteutettiin myös lyhyemmällä varoitusajalla.

Ensimmäisistä vastaanottokeskusten lakkautuksista ja kapasiteetin supistamisista ilmoitettiin helmikuun lopulla, minkä myötä vastaanottojärjestelmästä väheni 2950 petipaikkaa elokuun 2016 loppuun mennessä. Jatkoilmoituksia seurasi maaliskuussa (-7 200 paikkaa), toukokuussa (-5 700 paikkaa) ja edelleen vuoden 2017 puolelle vaikuttaen syyskuussa (-2 200 paikkaa), lokakuussa (-1 800 paikkaa) ja joulukuussa (-2 400 paikkaa). Näin ollen vuonna 2016 ilmoitettiin yli 22 000 paikan vähennyksistä.

Näillä toimilla vastaanoton majoituskapasiteettia sopeutettiin maaliskuun reilusta 32 000 paikasta vuodenlopun noin 17 000 paikkaan. Käyttöaste vastaanottokeskuksissa vaihteli kuukausittain 80 - 92 %:n välillä (ka. 87 %). Yksityismajoituksen osuus kasvoi ennakoitua selvästi suuremmaksi tammikuun 4 %:sta joulukuun 19 %:iin niin, että vuoden lopussa yksityisesti majoittuneita oli jo noin 3 700 henkeä.

Maahanmuuttovirasto päivitti ja osin laati kokonaan uuden turvapaikanhakijoiden vastaanoton valtakunnallisen valmiussuunnitelman yhdessä muiden viranomaisten ja Suomen Punaisen Ristin kanssa. Suunnitelma jalkautettiin pitämällä eri puolella maata yhdeksän vastaanottojärjestelmän säätelyä ja valmiutta käsittelevää neuvottelupäivää. Mahdollisia uusia järjestelykeskuksia suunniteltiin viisi, samalla kun Tornion JÄKE:n toiminta ajettiin alas maaliskuun alussa. Kahdella muullakin alueella aloitettiin suunnittelu. Loppukevästä 2016 alkaen Maahanmuuttovirastolla oli yhdessä SPR:n kanssa valmius ottaa vastaan lisää 20 000 turvapaikanhakijaa.

Alueellista ja paikallista valmiussuunnittelua tuettiin ohjeilla ja koulutuksella sekä osallistamalla harjoituksiin.

Tilannekeskus

Tilannekeskuksen toiminta vakiintui vuoden 2016 aikana. Toiminta laajeni järjestykeskuksen toiminnan tukemisesta, vastaanottokeskusten asiakasvirtojen ohjailusta ja käyttöasteiden seurannasta ja tasaamisista laajempaan sidosryhmäyhteistyöhön ja tilannekuvan ylläpitämiseen niin, että siitä muodostui vuoden 2016 edetessä tärkeä vastaanottotoimintaan osallistuvien eri tahojen yhteistyötaho ja tiedon ja selvitysten tuottaja.

Ajantasaista tilannekuvaa vastaanottojärjestelmän tilasta ja turvapaikkaprosessin etenemisestä tuotettiin viraston sisäiseen käyttöön, eri sidosryhmille sekä mm. viikoittain ilmestyvään PTR-raporttiin. Tämän lisäksi erilaista tietoa vastaanotosta tuotettiin vuoden mittaan lukuisiin erilaisiin selvityksiin, tietopyyntöihin ja tutkimuksiin.

Tilannekeskus oli vastaanottokapasiteetti ja valmius -tulosalueen ohella toinen keskeinen toimija vastaanottojärjestelmää sopeutettaessa. Tilannekeskus koordinoi yksiköiden alasajoja ja kapasiteettien vähentämisiä ja asiakkaiden siirtoja uusiin keskuksiin niin, että kapasiteetin sopeutukset saatiin toteutettua suunnitelmien mukaisesti määräajassa.

Tilannekeskus teki tiivistä yhteistyötä myös Maahanmuuttoviraston turvapaikkayksikön kanssa tukemalla turvapaikkaprosessin sujuvuutta mm. koordinoimalla turvapaikanhakijoiden turvapaikkapuhutteluihin liittyviä kuljetuksia ja majoituksia. Yhteistyötä edellyttivät myös EU:n sisäisinä siirtoina Suomeen saapuneet hakijat, joiden majoitus- ja muut käytännön järjestelyt hoidettiin tilannekeskuksesta käsin.

Vuonna 2016 tilannekeskus sai hoidettavakseen lukuisia muitakin uusia tehtäviä. Vastaanottolain 14 a § nojalla tehtyjen vastaanottopalvelujen lakkaamisen seuranta aloitettiin elokuussa 2016 ja tilanteen kehittymisestä raportoitiiin viikoittain eri tahoille. Vastaanottokeskusten turvallisuuspoikkeamiin liittyvien tapahtumailmoitusten seuranta siirtyi tilannekeskukseen loppukesästä, jolloin samalla ryhdyttiin kehittämään uutta parempaa seuranta- ja raportointimallia. Tilannekeskus oli mukana myös UMAREK-järjestelmän kehittämistyössä.

Vastaanottotoiminnan menot vuonna 2016

	Vastaanottotoiminnan kokonaiskustannukset	Euroa
4.15. 26.01.24.1	EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan (siirtomääräraha 3 v)	1 209 343,26
26.40.01.3	Joutsenon vastaanottokeskus toimintamenot	5 265 884,98
26.40.01.4	Oulun vastaanottokeskus toimintamenot	4 940 040,87
26.40.01.5	Ihmiskaupan uhrien auttamispalvelut (EK)	256 874,43
26.40.21.1	Vastaanottopalvelut	513 781 988,69
26.40.21.2	Muut maahantuloon liittyvät menot	15 176 225,54
26.40.21.3	Pakolaisten maahantuloon liittyvät kustannukset	855 940,70
26.40.63	Vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat tuet	77 618 884,21
Yhteensä	Vastaanottotoiminnan kokonaiskustannukset	619 105 182,68

Vastaanottotoiminnan kokonaismenot vuonna 2016 oli 619 miljoonaa euroa, kun menot vuonna 2015 olivat noin 168 miljoonaa euroa. Kustannussäästöihin ei tänäkään vuonna päästy, koska turvapaikanhakijoiden määrä kasvoi erittäin nopeasti vuoden 2015 loppupuolella ja kaikille hakijoille oli pystyttävä järjestelmään majoitus ja perusylläpito hyvin lyhyessä ajassa. Uusien vastaanottokeskusten menot kohdentuivat vuoteen 2016 sekä Tornioon perustetun järjestelykeskuksen vastaanotomenoja maksettiin vielä vuonna 2016.

Valtion vastaanottokeskukset

1.3.3. Joutsenon vastaanottokeskus

Toimintaympäristössä ja toiminnassa tapahtuneet muutokset

Kuluneen vuoden aikana keskeisin muutos vastaanottokeskuksen toimintaympäristössä oli turvapaikanhakijoiden määrän selkeä lasku edelliseen vuoden määriin verrattuna ja keskuksen käyttöaste painui ajoittain alle 50 %. Vastaanottokeskuksen transit toiminta alkoi myös hiipua vuoden loppua kohti ja loppuvuoden aikana keskuksen alkoi kerääntyä yhä enemmän oleskeluluvan saaneita turvapaikanhakijoita. Lisäksi Euroopasta tulleet sisäiset siirrot toivat uusia asiakasryhmiä Joutsenon vastaanottokeskuksen arkeen. Vastaanottokeskus aloitti vuoden alusta myös puhutteluhotellitoiminnan tukeakseen mahdollisimman tehokkaasti Maahanmuuttoviraston puhuttelutoimintaa. Joutsenon vastaanottokeskuksessa yöpyi vuoden aikana arviolta 1300 muiden vastaanottokeskusten asiakasta. Huolehdimme muun muassa näiden 1300 turvapaikanhakijan tilapäisestä majoituksesta, ravinnosta ja kuljetuksista turvapaikkapuhutteluun liittyen.

Turvapaikanhakijamäärien laskun vuoksi vastaanottokeskus sai tehtäväkseen Saimaantien toimipisteen lakkauttamisen vuoden 2016 loppuun mennessä. Saimaantien toimipisteen toiminta lakkasi hallitusti marraskuun alkuun mennessä.

Joutsenon vastaanottokeskus jatkoi erittäin tiivistä yhteistyötään vastaanottotoiminnan ohjaukseen liittyvissä asioissa Maahanmuuttoviraston kanssa. Muun muassa vastaanottokeskuksen resursseja oli Maahanmuuttoviraston vastaanottoyksikön käytössä vuoden 2016 aikana. Vastaanottokeskus on ollut tiiviisti mukana alueellisessa sidosryhmäyhteistyössä niin eri viranomaisten kuin myös kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Erityispainopiste viranomaisyhteistyössä liittyi muun muassa alueelliseen valmiussuunnitteluun sekä kuntapaikkayhteistyöhön.

Säilöönottoyksikkö

Joutsenon säilöönottoyksikkö jatkoi toimintaansa vuonna 2016 jo vakiintuneena osana vastaanottokeskusta ja maasta poistamisen valtakunnallista toimintaa. Vuoden aikana pyrittiin ennen kaikkea kehittämään keskustelevaa asiakastyötä. Turvallisuutta parannettiin myös, mm. vahvistamalla kaltereiden kiinnitystä ja parantamalla kameravalvontaa. Säilöön otettuja henkilöitä majoittui yksikössä n. 150 kpl, majoitusvuorokausia kertyi yhteensä 6318 ja käyttöaste oli miesten puolella 66 % ja ns. perhe- eli täsmällisemmin ilmaistuna haavoittuvien ryhmien osastolla 18 %. Säilöönnotot kestivät keskimäärin 39 vrk.

Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän palvelut

Joutsenon vastaanottokeskus vastaa turvapaikanhakijoiden vastaanoton ohella myös ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän toiminnasta. Auttamisjärjestelmän asiakasmäärä kasvoi vuoden aikana rajusti. Uusia asiakkaita otettiin auttamisjärjestelmän piiriin vuoden aikana yhteensä 131. Joulukuun lopussa auttamisjärjestelmän piirissä oli yhteensä 167 henkilöä ja heidän alaikäiset lapsensa mukaan luettuna yhteensä 233 henkilöä. Auttamisjärjestelmän asiakasmäärä ei sen historian aikana ole koskaan aiemmin ollut näin suuri. Auttamisjärjestelmän asiakasmäärän kasvussa näkyi turvapaikanhakijoiden ennen näkemättömän suuri määrä Suomessa. Suuri osa uusista asiakkaista on turvapaikanhakijana oleskelevia henkilöitä. Samasta syystä myös alaikäisiä ihmiskauppaan viittaavan hyväksikäytön kohteeksi joutuneita henkilöitä ohjautui auttamisjärjestelmän piiriin selvästi aiempia vuosia suurempi määrä; yhteensä 21 lasta.

Suurin osa auttamisjärjestelmään ohjautuneista henkilöistä oli joutunut hyväksikäytön kohteeksi ennen Suomeen saapumistaan kotimaassaan tai matkalla Eurooppaan ja edelleen Euroopan halki Suomeen. Suomessa tapahtuneesta ja tunnistetusta ihmiskaupasta edelleen suurin osa oli työvoiman hyväksikäyttöön liittyvää.

Auttamisjärjestelmä sopeutti toimintaansa ja kehitti toimintamallejaan vuoden aikana vastatakseen asiakasmäärän rajuun kasvuun. Suoran asiakastyön lisäksi auttamisjärjestelmä järjesti mm. vuoden ensimmäisellä puoliskolla yhdessä Migrin vastaanottoyksikön kanssa ihmiskauppakoulutusta vastaanottokeskusten sosiaali- ja terveydenhuoltohenkilöstölle. Auttamisjärjestelmä jatkoi myös tiivistä yhteydenpitoaan sidosryhmiinsä niin viranomais- kuin järjestöpuolellakin ja kävi vuoden aikana vuoropuhelua ihmiskauppakoordinaattorin sekä Kansallisen ihmiskaupparaportoinnin toimiston kanssa. Joutsenon vastaanottokeskus jatkoi edelleen myös toimimistaan Itämeren maiden neuvoston (CBSS, THB-TF) ihmiskaupan vastaisen työryhmän jäsenenä.

Haavoittuvassa asemassa olevan turvapaikanhakijan palvelut HAPKE 3 -hanke

HAPKE 3 -hanke on Joutsenon ja Oulun vastaanottokeskuksen yhteishanke, johon Maahanmuuttovirasto osallistuu työpanoksella. Euroopan unionin turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahasto osallistuu hankkeen rahoittamiseen. Hankkeen kohderyhmänä ovat yksin saapuneet, väkivaltaa kokeneet turvapaikanhakijainaiset ja hankekausi on 1.1.2016 - 31.12.2017.

Vuonna 2016 hanke järjesti psykologisen ensiavun toimintamallin koulutuksia yli 350 vastaanottokeskusten sosiaali- ja terveystyöntekijöille. 32 kouluttajakoulutukseen osallistunutta jatkavat koulutustyötä. Hanke tuotti manuaalin toimintamallin käyttäjien tueksi.

Asiantuntijajärjestö AFRUCA UK toteutti käytännönläheisen koulutuksen aiheesta ”sosiaali- ja terveystyö afrikkalaisten turvapaikanhakijoiden kanssa”. Koulutukseen osallistui 23 työntekijää hankeyhteistyövastaanottokeskuksista. Lisäksi hanke perehdytti vastaanottokeskuksia haavoittuvien asiakkaiden tunnistamiseen ja järjesti asiantuntijataapaamisia sekä työpajoja työohjeistuksen muotoilemiseksi.

Hankkeen asiakastukitoimintaan osallistui vuoden aikana yli 100 naista ja lasta. Työhön osallistuu asiantuntijaterapeutti. Toiminnalla kehitetään tukimuotoja vastaanottokeskusten arkeen. Asiakkailta kerätyn palautteen ja kokemusten pohjalta hanke tuottaa toimintaoppaita, asiakas- ja työntekijämateriaaleja koko vastaanottokentän käyttöön. Hankkeen puitteissa on järjestetty myös turvallisuuskävely rikoksentorjuntaneuvoston opasta mukaillen.

Hankkeen ohjaamia vertaisvaihtoja järjestettiin yhteistyökeskusten välillä kymmenen sekä kansainvälisesti kaksi. Vertaisvaihtoista ja -matkoista kootut yhteenvedot tulevat kaikkien vastaanottokeskusten hyödynnettäväksi.

Toiminnan tuloksellisuus

Majoitusvuorokausien määrä keskusmajoituksessa vuonna 2016 oli 110 977 ja yksityismajoituksessa 6 285, yhteensä 117 262. Konnunsuon avoimen yksikön paikkamäärä oli 318. asti 400 ja loppuvuoden ajan 330, vuositasolla keskimäärin 377. Joutsenon keskustan sivutoimipisteessä asiakaspaikkoja oli 118. Majoitustoiminta siellä loppui lokakuun loppuun mennessä. Keskimääräinen käyttöaste oli keskusmajoituksessa 61 % ja yksityismajoittuneet mukaan lukien 65 %

Säilöönottoyksikön paikkaluku on 30 ja majoitusvuorokausia vuonna 2016 oli 6 318, käyttöaste 58 %

Verolliset majoitusvuorokausihinnat olivat Konnunsuon avoimessa yksikössä 60 €, Saimaantien yksikössä 46 € ja säilöönottoyksikössä 277 €.

Tunnusluvut	Konnunsuo avoin yksikkö			Joutsenon keskustan toimipiste		
	2014	2015	2016		2015	2016
Paikkaluku	300	400	377		118	118
Käyttöaste	84 %	106 %	64 %		49 %	67 %
Majoitusvrk lkm	91 900	126 607	88 211		3 588	29 051
Vrk hinta sis. alv	53 €	48 €	60 €		138 €	46 €
Vrk hinta alv 0%	48 €	43 €	53 €		116 €	42 €

Tunnusluvut	Säilöönottoyksikkö		
	2014	2015	2016
Paikkaluku	30	30	30
Käyttöaste	58 %	60 %	58 %
Majoitus vrk lkm	1 128	6 579	6 318
Vrk hinta sis. alv	443 €	255 €	277 €
Vrk hinta alv 0 %	390 €	242 €	262 €

Toiminnan kulut

Toimintamääräraha vuodelle 2016 oli 5 814 000 ja vuodelta 2015 siirtyi 298 625,89. Lisäksi käyttöön saatiin tietohallinnon yhteisten menojen momentilta 6 888. Käytettävissä oli yhteensä 6 119 513,89. Vuodelle 2017 siirtyi 548 114, (9 %).

Vastaanottopalveluiden määrärahan käyttö oli 2 076 184,37, mikä on 61 %, mitä vuodelle oli budjetoitu budjetointiperusteena olleen käyttöasteen mukaisesti.

Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi Joutsenon vastaanottokeskukselle 12 000 käytettäväksi asiakkaiden liikuntatoimintaan. Määrärahaa käytettiin 11 193,70.

Vastaanottorahamomentin käyttö oli 477 239,92, 49 % vuodelle budjetoidusta.

Vuonna 2016 ihmiskaupanuhrien auttamispalveluihin oli käytettävissä enintään 350 000. Määräraha on kiinteä 2-vuotinen siirtomääräraha. Käyttö oli 256 874,43 ja vuodelle 2017 siirtyi 93 125,57.

Alla olevissa taulukoissa muuttuvat kustannukset sisältävät sekä vastaanottopalvelut, ihmiskaupan uhrien auttamispalvelut että vastaanottorahan.

Kustannukset (alv 0)	Konnunsuo			Joutsenon keskustan toimipiste		
	2014	2015	2016		2015	2016
Kiinteät kust. €	2 460 500 €	2 896 000 €	2 685 800 €		383 900 €	808 400 €
Muuttuvat kust. €	1 945 400 €	2 570 400 €	2 007 500 €		33 200 €	418 100 €
Kokonais- kustannukset	4 405 900 €	5 466 400 €	4 693 300 €		417 100 €	1 226 500 €
Kiinteät kust. %	56 %	53 %	57 %		92 %	66 %

Kustannukset (alv 0)	Säilöönottoyksikkö		
	2014	2015	2016
Kiinteät kust. €	984 500 €	1 471 100 €	1 533 300 €
Muuttuvat kust. €	25 700 €	121 300 €	122 900 €
Kokonais- kustannukset	1 010 200 €	1 592 400 €	1 656 200 €
Kiinteät kust. %	97 %	92 %	93 %

Kustannukset (alv 0)	Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmä		
	2014	2015	2016
Kiinteät kust. €	427 200 €	421 700 €	543 900 €
Muuttuvat kust. €	417 500 €	118 600 €	272 500 €
Kokonais- kustannukset	844 700	540 300 €	816 400 €
Toimintamenot %	51 %	78 %	67 %
Asiakasmäärä keskimäärin / kk	79	88	164
Kustannukset/ asiakas/vrk	29 €	17 €	14 €

Toteuma talousarvioileittäin 31.12.2016		Joutsenon vastaanottokeskus ja ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmä			
		Käyttö 2016	Määräraha / sis. budj	Jäljellä 31.12.2016	Käyttö-%
Talousarviotili					
Arvonlisäverokulut	260129	817 083,11	984 000,00		83 %
Toimintamenot					
2640013 ja 4152640013		5 564 510,87	6 112 625,00	548 114,13	91 %
Iku-palvelut	2640015	256 874,43	350 000,00	93 125,57	73 %
Asiakasmenot	2640211	2 076 184,37	3 408 900,00		61 %
Vastaanottoraha	264063	477 239,92	968 700,00		49 %
OKM määräraha	299050073	11 193,70	12 000,00		93 %
Tietohallinnon yhteiset menot	415260120	6 888,00	6 888,00		100 %
YHTEENSÄ		9 209 974,40	11 843 113,00		78 %

1.3.4. Oulun vastaanottokeskus

Toimintaympäristö ja toiminnassa tapahtuneet muutokset

Vuonna 2016 uusien turvapaikanhakijoiden määrä väheni huomattavasti vuoden 2015 tilanteeseen nähden. Oulun vastaanottokeskuksen eri yksiköissä oli kuitenkin koko vuoden 2016 aiempaa enemmän asiakkaita: transit-yksikkö oli 400-paikkainen, Pudasjärven odotusajan yksikkö 180-paikkainen, alaikäisyksikön tukiasumisyksikkö oli 40-paikkainen ja ryhmäkoti pysyi 7-paikkaisena. Kesästä 2016 alkaen Oulun transit-yksiköön tuli myös uusia turvapaikanhakijaryhmiä EU:n sisäisinä siirtoina. Samoin puhuttelubussitoiminta työllisti transit-yksikössä ja alaikäisyk-

sikössä, kun muualla asuvat turvapaikanhakijat majoittuivat Oulussa puhuttelunsa ajan.

Henkilökunnan näkökulmasta toimintavuosi 2016 oli siis edelleen hyvin kiireinen. Uudet toimintamallit, tiheästi muuttuvat ja päivitetty ohjeet sekä uudet työtehtävät mm. poliisin ja Maahanmuuttoviraston toimivaltamuutosten myötä, lisäsivät kiireen tuntua. Koska asiakasmäärät olivat suuremmat kuin aiemmin, toimintamallit (kuten kuntaansiirtoprosessi) vaativat perusteellisempia muutoksia ja tiivistä yhteistyötä eri viranomaisten kesken. Vaikka vastaanottopalveluiden lakkauttamista koskevat lakimuutokset olivat tulleen voimaan jo edellisenä vuonna, ne realisoituivat käytännössä vasta vuonna 2016. Prosessin työstäminen paikallisella tasolla ja valmistautuminen luvatta maassa oleskelevien turvapaikanhakijoiden lisääntymiseen, vaati myös yhteistyötä eri viranomaisten kesken. Samoin Oulun vastaanottokeskus valmistautui erityisen haastavien asiakkaiden keskittämiseen ja vastaanottamiseen 1.1.2017 alkaen, yhtenä kolmesta keskuksesta. Asiakkaiden psyykkiset ongelmat ja itsetuhoinen käyttäytyminen lisääntyivät toimintavuoden aikana ja Oulun vastaanottokeskus koulutti henkilöstöä aktiivisesti ongelmien ennaltaehkäisemiseksi ja psykososiaalisen tuen lisäämiseksi.

Valtion vastaanottokeskuksille lisähaasteita toi valmistautuminen yhdistymiseen Maahanmuuttoviraston kanssa 1.1.2017. Valmistelutyö venyi monen tekijän vuoksi loppuvuoteen ja aiheutti työpainetta erityisesti hallinnossa ja esimiestasolla. Muutosprosessissa valtion vastaanottokeskukset päätettiin sijoittaa hallinnollisesti vastaanottoyksikköön siten, että ne ovat omia tulosalueitaan. Työjärjestyksessä pyrittiin huomioimaan mahdollisimman hyvin vastaanottokeskusten arjen toimintamahdollisuudet ja keskusten johtajien riittävät toimivaltuudet. Palkkausjärjestelmän muutos, erityisesti vastaanottokeskuksen eri tehtävien vaativuustason määrittely, aiheutti suurta kritiikkiä henkilöstön keskuudessa. Valtion vastaanottokeskusten johtajat toivat valmistelun eri vaiheissa systemaattisesti esiin palkkausjärjestelmän kustannusvaikutukset, mutta palkkausjärjestelmän muutokseen ei osoitettu asianmukaista rahoitusta.

Oulun vastaanottokeskus valmisteli yhteistyökumppaniensa kanssa syksyn 2016 aikana hankehakemuksen AMIF-rahastolle. Turvapaikanhakijoiden perus- ja ihmisoikeuskäsityksen vahvistaminen ja rikollisuuden ehkäisy -hanke (TURVA-hanke) sai hakemuksen mukaisen rahoituspäätöksen 23.12.2016. Hanke alkaa 1.2.2017 ja kestää 31.1.2019 saakka. Oulun vastaanottokeskus sai myös opetusministeriön rahoituksen liikuntahankkeeseen vuodelle 2016. Lisäksi olimme rahoituskumppanina sekä Maahanmuuttoviraston Vapaaehtoisen paluun vakiinnuttaminen -hankkeessa että Joutsenon vastaanottokeskuksen hallinnoimassa HAPKE3-hankkeessa. Olimme yhteistyökumppanina myös useissa muissa alueen hankkeissa, joissa kohdeyhtymänä olivat turvapaikanhakijat.

Syksyllä 2015 alkanutta vapaaehtoistoimintaa kehitettiin edelleen Oulun toimipisteessä vuonna 2016 tiiviiksi osaksi vastaanottokeskuksen perustoimintaa. Vapaaehtoistoimintaa tarjoavat eri tahot, suurimpina toimijoina Oulun vastaanottokeskusten tukiyhdistys, SPR, Pelastakaa Lapset ry ja Oulun yliopiston kasvatustieteen tiedekunta.

Toiminnallinen tehokkuus

Oulun vastaanottokeskukselle myönnettiin vuodelle 2016 toimintaan kaksivuotista toimintamäärärahaa 6 073 000 €, johon tehtiin 31 000 euron leikkaus kesäkuussa,

käytettävissä olevan summan ollessa sitten 6 042 000 euroa. Edelliseltä vuodelta siirtyi määrärahaa 521 623 euroa. Toimintamäärärahaa käytettiin 5 461 664 € ja käyttämättä jäi 1 101 959 €, joka siirtyy käytettäväksi vuodelle 2017. Tätä määrärahaa tullaan käyttämään v. 2017 alaikäisyksikön pitämiseen suunniteltua suuremmalla asiakasmäärällä (Migrin toimeksianto), turvallisuuspalvelujen ja -järjestelmien tason parantamiseen (valmius ottaa vastaan erityisen haastavia asiakkaita), TURVA -hankkeen kuluihin tarvittaessa (mikäli tiettyjen ostopalveluiden kustannukset ovat arvioitua suuremmat) sekä muuhun välttämättömään toimintaan. Oulun vastaanottokeskukselle myönnettiin vuonna 2016 työllisyysmäärärahaa, jota käytettiin 41 336 euroa. Liikuntahankemäärärahaa saatiin 18 000 euroa ja sitä jäi käyttämättä 1983 euroa. Suurimman osan toimintamäärärahan käytöstä muodostivat henkilöstömenot (3,1 milj. euroa) ja kiinteistömenot (1,8 milj. euroa).

Vastaanoton palveluihin käytettiin 2,8 miljoonaa euroa. Asukkaille ostettavista palveluista muodostivat suurimman osan terveystalvelut (1,8 milj. €, vrt. 2015/ 805 863 €) sekä tulkkaukspalvelut (587 167 €, vrt. 2015/ 323 481 €). Lastensuojelumenot olivat 144 200 €. Vastaanoton asiakkaille maksettaviin tukiin käytettiin 2 122 302 €, josta täydentävän vastaanottorahan määrä oli 87 492 €. Nutukka-hankkeen kulut olivat 123 830 € ja kulut on vähennetty tukiasumisyksikön majoitusvuorokausihin-nasta.

Oulun vastaanottokeskuksen transit-yksikön käyttöaste oli 83 % (tulostavoite 90 %) ja Pudasjärven yksikön käyttöaste oli 87 % (tulostavoite 90 %). Majoitusvuorokauden hinnaksi (sisältää ALV:n) muodostui Oulun transit-yksikössä 50 euroa (tulostavoite 37 €) ja Pudasjärven yksikön majoitusvuorokauden hinta oli 47 euroa (tulostavoite 37 euroa). Alaikäisyksiköiden (ryhmäkoti ja tukiasumisyksikkö) kustannuksista suurimman osan muodostivat henkilöstökustannukset, sillä näissä yksiköissä on vastaanottolain ja lastensuojelulain mukaiset henkilöstömitoitukset. Ryhmäkodin majoitusvuorokauden hinta oli 261 € (tulostavoite 250 €) ja käyttöaste 112 % (tulostavoite 90 %). Tukiasumisyksikön majoitusvuorokauden hinnaksi muodostui 111 € (tulostavoite 130 €) ja käyttöaste 83 % (tulostavoite 90 %). Yksityismajoituksessa oli keskimäärin 60 henkilöä, joiden menot olivat 340 259 € ja majoitusvuorokausihinnaksi muodostui 16 €.

Oulun vastaanottokeskuksen talouden toteumatiedot ja vertailu 2013–2015

AIKUISYKSIKÖT

Tehokkuus Tuotokset	Oulun vastaanottoyksikkö			Pudasjärven vastaanottoyksikkö		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016
Paikkaluku keskiarvo	200	293	400	110	128	180
Käyttöaste %	94 %	112 %	83 %	83 %	98 %	87 %
<i>tulostavoite</i> %	90 %	90 %	90 %	90 %	90 %	90 %
Majoitusvrk lukumäärä	68 055	122 431	120 763	33 120	43 899	57 353
vrk hinta €	57	44	50	54	47	47

<i>tulostavoite</i> €	44	44	37	46	46	37
--------------------------	----	----	----	----	----	----

ALAIKÄISYKSIKÖT

Tehokkuus Tuotokset	Ryhmäkoti			Tukiasumisyksikkö		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016
Paikkaluku keskiarvo	7	7	7	14	28	40
Käyttöaste %	88 %	196 %	112 %	86 %	120 %	83 %
<i>tulostavoite</i> %	95 %	95 %	90 %	90 %	90 %	90 %
Majoitusvrk lukumäärä	2254	5011	2809	4365	12 651	12 134
vrk hinta €	244	162	261	139	88	111
<i>tulostavoite</i> €	257	257	250	137	130	130

AIKUISYKSIKÖT

Taloudellisuus	Oulun vastaanottoyksikkö			Pudasjärven vastaanottoyksikkö		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016
Kiinteät kustan. €	1 911 947	2 259 402	2 564 687	1 052 067	1 099 839	1 250 059
%	48 %	44 %	44 %	58 %	53 %	47 %
Kiinteät kustannukset/ maj.vrk €	28 €	18 €	21 €	32 €	25 €	28 €
Muuttuvat kustannukset €	20 38 774	2 900 523	3 223 127	753 362	992 271	1 399 210
%	52 %	56 %	56 %	42 %	42 %	53 %
Terveystuhojen menot/maj.vrk €	9,23	4,34	8,5	4,92	4,09	8,10
Tulkkauksen menot/ maj.vrk €	2,68	1,47	2,35	2,00	1,65	2,23
Kokonais- kustannukset vuosi €	3 950 721	5 159 525	5 859 327	1 805 429	2 092 110	2 662 615

ALAIKÄISYKSIKÖT

Taloudellisuus	Ryhmäkoti			Tukiasumisyksikkö		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016
Kiinteät kustan. € %	431 672 81 %	489 756 76 %	528 546 71 %	453 561 75 %	550 312 56 %	810 791 60 %
Kiinteät kustannukset/ maj.vrk €	191 €	98 €	188 €	104 €	44 €	67 €
Muuttuvat kustannukset € %	99 428 19 %	157 605 24 %	207 350 29 %	147 860 25 %	425 759 44 %	520 764 40 %
Terveydenhuollon menot/maj.vrk €	4,69	1,91	5,15	4,60	5,85	7,20
Tulkkausmenot/ maj.vrk €	5,87	2,75	9,29	6,22	4,05	9,06
Kokonais- kustannukset vuosi €	531 100	647 361	740 702	601 421	976 071	1 341 648

1.3.5. Arvio toiminnan yhdenvertaisuus- ja tasa-arvovaikutuksista

Maahanmuuttovirasto

Maahanmuuttovirastossa työskenteli 785 henkilöä 31.12.2016. Heistä vakinaisessa virassa oli 251 henkilöä ja määräaikaisessa virkasuhteessa 534 henkilöä. Naisten osuus henkilöstöstä oli 72,6% ja miesten 27,4 %. Myös määräaikaisten virkamiesten osuudet ovat lähellä koko henkilöstön sukupuolijakaumaa eli naisia määräaikaisista 72,1 % ja miehiä 27,9%.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustilannetta seurataan VM-Baro työtyytyväisyyskyselyn ja palkkakartoituksen avulla sekä tarkastelemalla naisten ja miesten sijoittumista eri tehtäviin ja vaativuusluokkiin. Maahanmuuttoviraston työsuojelutoimikunta seuraa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman toteutumista. Maahanmuuttoviraston ja vastaanottokeskusten yhteinen suunnitelma valmistui kesäkuussa 2016. Painopisteinä suunnitelmassa tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteuttamiseksi ovat mm. palkkauksen oikeudenmukaisuuden ja yhdenvertaisuuden parantaminen, henkilöstön uralla etenemisen ja kouluttautumismahdollisuuksien tasapuolinen tukeminen sekä häirinnän nollatoleranssin korostaminen.

Valtion vastaanottokeskukset

Joutsenon vastaanottokeskus

Vastaanottokeskuksen toiminta-ajatuksena on turvan ja suojan antaminen turvapaikanhakijoille kotolain tarkoittamalla tavalla. Vastaanottokeskus ei pysty vaikuttamaan omalla toiminnallaan turvapaikanhakijoiden sukupuolijakaumaan. Enemmistö turvapaikanhakijoista on miehiä (70/30 %) johtuen muun muassa turvapaikanhakijoiden lähtömaista ja mahdollisesti kulttuurillisista syistä. Vastaanottokeskus on pyrkinyt toiminnassaan kuitenkin ottamaan huomioon tasa-arvon myös turvapaikanhakijoiden kohtelussa sekä naisten ja lasten aseman mahdollisena haavoittuvassa asemassa olevana ryhmänä.

Vastaanottokeskuksen toimintaperiaatteena on myös avoimuus sekä syrjimättömyys niin henkilöstöä kuin asiakaskuntaakin kohtaan. Turvapaikanhakijanaisten asemaa on pyritty huomiomaan muun muassa järjestämällä heille liikuntamahdollisuuksia erillään mieshakijoista niin keskuksessa kuin sen ulkopuolellakin. Vastaanottokeskuksen järjestämässä opetustoiminnassa pyritään suomen kielen opetuksen lomassa tuomaan esille suomalaisen yhteiskunnan perusarvoja kuten tasa-arvoa. Asiakastyössä turvapaikanhakijoita kohdellaan tasapuolisesti sukupuolesta riippumatta ottaen kuitenkin huomioon kulttuurilliset ja uskonnolliset seikat. Tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyvät teemat ovat olleet keskeisesti esillä vastaanottokeskuksen arjen asiakastyössä ja henkilökunnan valmiuksia kohdata haavoittuvassa asemassa oleva henkilö on parannettu muun muassa HAPKE3 -hankkeen avulla.

Vastaanottokeskuksen henkilöstövalinnoissa sekä henkilöstöön kohdistuvissa päätöksissä pyritään edistämään sukupuolten välistä tasa-arvoa ja avointa päätöksentekoa. Vastaanottokeskuksen henkilökunta on ollut mukana laatimassa Maahanmuuttoviraston tasa-arvo - ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa vuosille 2016-2018.

Oulun vastaanottokeskus

Oulun vastaanottokeskuksen toiminnassa keskeisiä toimintaperiaatteita ovat avoimuus, yhdenvertaisuus ja syrjimättömyys. Nämä periaatteet näkyvät niin henkilöstöjohtamisessa kuin asiakastyössäkin. Vastaanottokeskuksen päätöksenteossa pyritään edistämään sukupuolten välistä tasa-arvoa ja avointa päätöksentekoa.

Vastaanottopalveluita järjestettäessä kiinnitetään erityistä huomiota naisten ja lasten sekä vammautuneiden henkilöiden yhdenvertaisiin toimintamahdollisuuksiin ja asemaan. Erityisen tuen tarve huomioidaan mm. tuen tarpeen arvioinnissa, erityispalveluiden järjestämisessä ja työprosesseissa. Asiakkaille tarjotaan tulkattuna ja osin valmiina esitteinä omankielistä neuvontaa ja ohjausta.

1.4. Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Maahanmuuttovirasto

Maahanmuuttoviraston tuloksellisuus on tehokkaan, hyvinvoivan ja uudistumiskykyisen henkilöstön varassa. Vuonna 2016 henkilöstövoimavarojen hallinnassa ja

kehittämisessä tuettiin kasvavan, monipaikkaisen viraston organisoitumista ja työntekoa.

Turvapaikkahakemusten voimakas kasvu lisäsi määräaikaisten käsittelijöiden ja ratkaisijoiden rekryointitarvetta niin, että työntekijöitä oli vuoden 2016 lopussa 785 (vuoden 2015 lopussa 468). Myös henkilötyövuosien määrä (769,74) oli kasvanut edellisvuodesta (333,85). Suurimmat rekryoinnit tehtiin helmikuussa ja toukokuussa 2016.

Vuoden 2016 aikana valmisteltiin tiiviisti sekä valtion vastaanottokeskusten yhdistymistä Maahanmuuttovirastoon että poliisin ulkomaalaislupa-asioiden toimivallansiirtoa Maahanmuuttovirastolle. Muutoksiin liittyvä henkilöstön siirtymisen valmistelu sekä palkkausjärjestelmän tarkastelu oli keskiössä vuoden 2016 aikana. Loppuvuodesta valmisteltiin uuden henkilöstön perehdyttämistä ja vastaanottoa migriläisiksi.

Vuoden 2016 kehittämissä tuettiin organisaatiouudistusta ja osallistavaa strategia-työtä, tuettiin johtamisen kehittymistä ja valmisteltiin työyhteisöhankkeita pilotein. Johtamista kehitettiin Migrin muutokartan mukaisesti ja järjestettiin neljä johdon työpajaa sekä kolme kaikkien esimiesten foorumeita pilotteihin liittyvien pienempien klinikoiden lisäksi. Teemat esimiesfoorumeilla painottuivat edellisen vuoden johtajuusarviointin mukaisesti strategiseen ymmärrykseen ja suunnannäyttämiseen, uudistamiseen käytännön kokeiluissa ja työyhteisön valmentajan rooliin. JET-johtamisen erikoisammattitutkintoa alkoi opiskella viime vuonna 10 Migrin esimiestä.

Työkyvyn alueella toteutettiin työterveyspalveluiden laajentamisen yhteydessä lähes kaikissa viraston yksiköissä ja uusissa toimipisteissä työpaikkaselvitykset yhteistyössä työterveyshuollon kanssa sekä toteutettiin kuormituskyselyitä, joiden perusteella kuntoutettiin kuormittuneimpia yksilöllisesti. Järjestettiin työhajausta kaikkien turvapaikkayksikön toimipisteiden puhuttelijoille millä tuettiin työssä jaksamista ja määräaikaaisuusien loppumiseen liittyvää muutostilannetta.

Virastopalvelut kehittivät fyysistä työympäristöä pystyttämällä ja purkamalla toimipisteitä sekä valmistelivat uusien palvelupisteiden käyttöönoton Maahanmuuttoyksikölle vuoden lopussa.

Toimintakulttuurin kehittämisessä luotiin kokeilukulttuuria pilotoimalla joustotyötä henkilöstön työhyvinvoinnin ja tehokkuuden lisäämiseksi. Jatkettiin monitilapilottia turvapaikkayksikössä muokkaamalla pelisääntöjä yhdessä henkilöstön kanssa. Kokeiltiin uusia digitaalisia työtapoja mm. kasvualustoja osallistamisen välineenä osana valmennuksia, pilotteja ja strategia-työtä.

Työtyytyväisyyskysely toteutettiin syksyllä 2016: kokonaistyötyytyväisyys oli 3,51 ja hivenen noussut vuoteen 2015 (3,49) verrattuna. Lisäksi toteutettiin koko henkilöstön luottamus- ja tunteiden kysely. Perinteisen VM- baron rinnalla kokeiltiin fiilismittareita muutoshankkeiden tukena työvoiminnan ja muutosjohtamisen seurannan välineinä.

Yksiköiden substanssiosaamisen kehittämisessä painottui lainsäädäntöosaaminen sekä uusien työntekijöiden perehdytys intensiivikoulutuksena, verkko- ja lähioppimiskursseina sekä työssä oppien. Koulutuspanos koko virastossa henkilötyövuotta kohden oli noin 3 työpäivää.

Sairauspoissaolot vähenivät vuonna 2015 päivää / htv edellisen vuoteen verrattuna (201: 7,1 päivää / htv). Otettiin käyttöön työaikapankki.

Henkiset voimavarat/Maahanmuuttovirasto

Maahanmuuttovirasto	2014 toteuma	2015 toteuma	2016 toteuma
Henkilötyövuodet	293,2	333,85	769,7
Työtyytyväisyysindeksi (1-5)	3,6	3,5	3,5
Sairauspoissaolot, työpäivää/htv	9,9	7,1	7,8
Koulutustasoindeksi	5,6	4,3	5,2

*Kohdassa 5.2 Liite 3a Henkilöstövoimavarat/Maahanmuuttovirasto
Kohdassa 5.2 Liite 4a Talous- ja henkilöstöhallinnon henkilötyövuodet
2015/Maahanmuuttovirasto*

Valtion vastaanottokeskukset

Valtion vastaanottokeskuksissa henkilötyövuosia oli vuoden 2016 lopussa 134.

Valtion vastaanottokeskusten henkiset voimavarat yhteensä

Valtion vastaanottokes- kukset	2014 toteuma	2015 toteuma	2016 tavoite	2016 toteuma
Henkilötyövuodet (enintään)	90,4	114,5	-	134
Työtyytyväisyysindeksi (1-5)	3,6	-	-	3,6
Sairauspoissaolot, työpäivää / htv	11,1	8,4	10	8,6

Joutsenon vastaanottokeskus

Joutsenon vastaanottokeskuksen henkilöstömäärä oli vuoden 2016 lopussa 64 henkilöä, kun vastaava luku vuonna 2015 oli 64 henkilöä. Koko vuoden henkilötyövuosien määrä oli 64,3. Vakinaisen henkilöstön osuus koko henkilöstöstä oli 79,7 % ja määräaikaisten osuus 20,3 %. Naisten osuus henkilöstöstä oli 62,5 % ja miesten osuus 37,5 %. Henkilöstön keski-ikä oli 41,7 vuotta. Työkunnan edistämiseksi työntekijöillä oli mahdollisuus käyttää liikuntaseteleitä. Henkilöstökoulutukseen osallistui 52 työntekijää ja siihen käytettiin 137 työpäivää. Henkilöstön koulutuspäiviä kertyi keskimäärin 2,2 työpäivää / htv.

*Kohdassa 5.2 Liite 3b Henkilöstövoimavarat/Joutsenon vastaanottokeskus
Kohdassa 5.2 Liite 4b Talous- ja henkilöstöhallinnon henkilötyövuodet
2015/Joutsenon vastaanottokeskus*

Oulun vastaanottokeskus

Oulun vastaanottokeskuksen henkilöstömäärä vuonna 2016 oli 70 ollen sama kuin edellisvuonna. Henkilötyövuosia oli 69,7 eli lisäystä edellisvuoteen tuli 12 htv. Siviilipalvelusmiehiä oli vuoden aikana 3,5 henkilötyövuotta. Vakinaisen henkilöstön osuus koko henkilöstöstä oli 54,3 % ja määräaikaisten osuus 45,7 %. Naisten osuus koko henkilöstöstä oli 56 % ja miesten 44 %. Henkilöstön keski-ikä nousi edellisen vuoden 39,8 vuodesta 41,3 vuoteen.

VOK barometri 2016 tehtiin Oulun vastaanottokeskuksessa loka-marraskuun vaihteessa. Vuonna 2015 barometriä ei toteutettu, joten vertailua edellisvuoteen ei voida tehdä. Työyhteisöindeksi oli 3,67 ja työtyytyväisyys 3,55 (työhyvinvointi-indeksiä ei vuoden 2016 tuloksissa mainittu). Johtajuusindeksi oli 3,33.

Sairauspoissaoloja oli saman verran kuin edellisvuonna, 7,1 työpäivää / htv. Työterveyshuollon nettokulut olivat 506 € / htv. Henkilöstökoulutukseen osallistui 51 henkilöä ja siihen käytettiin 2,67 työpäivää / htv.

*Kohdassa 5.2 Liite 3c Henkilöstövoimavarat/Oulun vastaanottokeskus
Kohdassa 5.2 Liite 4c Talous- ja henkilöstöhallinnon henkilötyövuodet 2015/Oulun vastaanottokeskus*

1.5. Tilinpäätösanalyysi

1.5.1. Rahoituksen rakenneanalyysi

Momentille 26.40.01 myönnettiin vuoden 2016 talousarviossa yhteensä 83,586 milj. euroa. Näistä kohdentui 71 380 milj. euroa Maahanmuuttovirastolle, 6,164 milj. euroa Joutsenon vastaanottokeskuksen ja IKU toimintaan sekä 6,042 milj. euroa Oulun vastaanottokeskuksen toimintaan. Edelliseltä vuodelta siirtynyttä määrärahaa oli Maahanmuuttovirastolla ja valtion vastaanottokeskuksilla käytettävissä yhteensä 3,284 milj. euroa.

Momentille 26.40.20 Paluumuuttajien muuttovalmennukseen ja asiantuntijapalkkioihin myönnettiin 0,876 milj. euroa.

Momentille 26.40.21 Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto kohdennettiin vuoden 2016 talousarviossa 290,327 milj. euroa. Vuoden 2016 lisätalousarviossa momentille lisättiin 130,442 milj. euroa sekä vielä loppuvuonna 110,000 milj. euroa, yhteensä vuoden 2016 talousarvio oli 530,769 milj. euroa. Määräraha oli vuoden alusta lähtien jo alimitoitettu, lisätalousarviot kohdentuivat suurilta osin vuonna 2015 tulleiden turvapaikanhakijoiden vastaanottotoiminnasta aiheutuvien kulujen maksamiseen.

Momentille 26.40.63 Vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat tuet kirjattiin vastaanottotoiminnan siirtotalouden kulut eli turvapaikanhakijoille maksettava lakisääteinen vastaanotto- tai käyttöraha. Momentille 26.40.63 myönnettiin vuoden 89,918 milj. euroa vuonna 2016

Maahanmuuttovirastolle kohdennettiin vuonna 2015 määrärahoja momentilta 26.01.24 EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan 8,0 milj. euroa EU:lta saatavana hätärahoituksena turvapaikanhakijamäärän kasvusta johtu-

en. Määrärahasta vuodelle 2015 kohdentui 6,400 milj. euroa ja vuonna 2016 momentilta 4.15.26.01.24.1 kohdentui 1,209 milj. euroa.

Maahanmuuttoviraston määrärahat 2016
Rahoituksen rakenne

		Euroa
26.40.01	Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenot	83 586 000
26.40.01.1	Maahanmuuttoviraston toimintamenot	71 380 000
26.40.01.3	Joutsenon vastaanottokeskuksen toimintamenot	5 814 000
26.40.01.4	Oulun vastaanottokeskuksen toimintamenot	6 042 000
26.40.01.5	Ihmiskaupan uhrien auttamispalvelu (EK)	350 000
26.40.20	Paluumuuttajien muuttovalmennus	876 000
26.40.20.1	Paluumuuttovalmennus	836 000
26.40.20.3	Asiantuntijapalkkiot	40 000
26.40.21	Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto	530 769 000
26.40.21.1	Vastaanottopalvelut	514 519 000
26.40.21.2	Muut maahantuloon liittyvät menot	15 350 000
26.40.21.3	Pakolaisten maahantuloon liittyvät kustannukset	900 000
26.40.63	Vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat tuet	89 918 000
28.60.12	Osaamisen kehittäminen	14 469
29.90.50.07.3	Liikunnan yhdenvertaisuuteen	30 000
32.30.51.07	TEM palkkaukset (työllistämistuki)	100 916,98
4.15.26.01.24.1	AMIF	1 600 214,10
4.15.26.40.01	Siirtomääräraha vuodelta 2015	1 535 803,43

1.5.2. Talousarvion toteutumisen analyysi

Maahanmuuttovirasto käytti vuodelle 2016 toimintamenoihin osoitettua nettomäärärahaa 55,476 milj. euroa (19,397 milj. euroa vuonna 2015). Maahanmuuttoviraston momentin 26.40.01.1 toimintamenoista seuraavalle vuodelle siirtyi 15,903 milj. euroa. Joutsenon vastaanottokeskus käytti osoitettua nettomäärärahaa 5,265 milj. euroa, Joutsenon vastaanottokeskukselle momentilta 26.40.01.3 siirtyi seuraavalle vuodelle 0,548 milj. euroa. Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän momentilta siirtyi seuraavalle vuodelle 0,093 milj. euroa. Oulun vastaanottokeskus käytti osoitettua nettomäärärahaa 4,940 milj. euroa. Oulun vastaanottokeskukselle siirtyi momentilta 26.40.01.4 seuraavalle vuodelle 1,101 milj. euroa.

Momentin 26.40.20 (Paluumuuttajien muuttovalmennus) käyttö oli 0,436 milj. euroa vuonna 2016 (0,548 milj. euroa vuonna 2015). Inkeriläisten paluumuuttojärjestelmä päättyi vuoden 2016 aikana.

Momentin 26.40.21 Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden käyttö Maahanmuuttovierastossa oli 529,814 milj. euroa, Momentin 26.40.63 vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat tuet käyttö oli 77,618 milj. euroa

Vastaanottotoiminnan määrärahamitoitus oli vuodelle 2016 selkeästi alimitoitettu. Asukasmäärät vastaanottokeskuksissa olivat merkittävästi suuremmat kuin mihin talousarvion määrärahat riittivät johtuen vuonna 2015 ennätysellisen suuresta ja erittäin nopeasti kasvaneesta turvapaikanhakijamäärästä jolloin kustannukset kohdistuivat vuoteen 2016

Vastaanottotoimintaan saatiin Euroopan unionilta hätärahoitusta (AMIF) 8 milj. euroa ajalle syyskuu 2015-tammikuu 2016. Rahoitus kohdennettiin Tornion järjestelykeskuksen sekä Pohjois-Suomen vastaanottokeskusten kustannuksiin. Vuonna 2015 rahoitusta käytettiin 6,4 milj. euroa ja vuodelle 2016 kohdentui 1,2 milj. euroa.

Vastaanoton kokonaiskustannukset olivat 619,105 milj. euroa vuonna 2016, vuonna 2015 kokonaiskustannukset olivat 168,235 milj. euroa.

Maahanmuuttoviraston talousarvion toteutumalaskelma

Talousarvion toteutuminen

		Euroa
26.40.01.1	Maahanmuuttoviraston toimintamenot	55 476 565,73
26.40.01.3	Joutsenon vastaanottokeskuksen toimintamenot	5 265 884,98
26.40.01.4	Oulun vastaanottokeskuksen toimintamenot	4 940 040,87
26.40.01.5	Ihmiskaupan uhrien auttamispalvelut (EK)	256 874,43
26.40.20.1	Paluumuuttovalmennus	425 058,66
26.40.20.3	Asiantuntijapalkkiot	10 981,99
26.40.21.1	Vastaanottopalvelut	513 781 988,69
26.40.21.2	Muut maahantuloon liittyvät menot	15 176 225,54
26.40.21.3	Pakolaisten maahantuloon liittyvät kustannukset	855 940,70
26.40.63	Vastaanotto toiminnan asiakkaille maksettavat tuet	77 618 884,21
28.60.12	Osaamisen kehittäminen	14 469,00
29.90.50.07.3	Liikunnan yhdenvertaisuuteen	27 210,09
32.30.51.07.1	TEM palkkaukset (työllistämistuki)	100 916,98
4.15.26.01.20	Tietohallinnon yhteiset menot	148 460,00
4.15.26.01.24.1	AMIF	1 209 343,26
4.15.26.40.01.1	Siirtynyt vuodelta 2016 (Migri)	715 554,38
4.15.26.40.01.3	Siirtynyt vuodelta 2016 (Joutseno)	298 625,89
4.15.26.40.01.4	Siirtynyt vuodelta 2016 (Oulu)	521 623,16
4.16.26.40.01.1	Siirtynyt vuodelle 2017 (Migri)	15 903 434,27
4.16.26.40.01.3	Siirtynyt vuodelle 2017 (Joutseno)	548 115,02
4.16.26.40.01.4	Siirtynyt vuodelle 2017 (Oulu)	1 101 959,13
4.16.26.40.01.5	Siirtynyt vuodelle 2017 (Joutseno)	93 125,57

1.5.3. Tuotto- ja kululaskelman analyysi

Maahanmuuttoviraston tilikauden kulujaama 714 335 856,89 euroa oli 260,15 % suurempi kuin edellisenä vuonna. Toiminnan tuotot 9 603 493,14 euroa nousivat 10,63% edellisestä vuodesta. Toiminnan kulut 608 404 277,47 euroa kasvoivat merkittävästi, 251,91 % edellisestä vuodesta. Tämä johtuu turvapaikanhakijoiden määrän voimakkaasta kasvusta aiheutuneesta menojen lisäyksestä. Siirtotalouden kulut olivat 77 618 884,21 euroa ja ne kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 169,15 % johtuen turvapaikanhakijoiden määrän voimakkaasta lisääntymisestä.

Palvelujen ostot 545 680 987,32 euroa lisääntyivät 294,66 %. Turvapaikanhakijoiden vastaanoton sopimusvastaanottokeskuksille maksettavat menot kirjataan palvelujen ostoihin, mikä selittää palvelujen ostojen voimakkaan kasvun vuoden 2016 aikana. Sisäiset kulut 32 492,42 euroa kasvoivat 105,24 %.

1.5.4. Taseen analyysi

Maahanmuuttoviraston taseen vuoden 2016 loppusumma 4 566 720,05 euroa oli 51,92 % suurempi kuin edellisenä vuonna. Aineettomien hyödykkeiden arvo 3 639 098,23 euroa on kasvanut edellisestä vuodesta 63,72 %. Aineellisten hyödykkeiden osuus 551 680,71 euroa on kasvanut 48,90 % edellisestä vuodesta, laitteiden ja kalustein hankinnat uusiin toimipisteisiin. Käyttöomaisuuden arvo 4 190 778,94 euroa on 61,60 % suurempi kuin vuonna 2015. Taseen vastattavaa puolella ostovelat ovat kasvaneet edellisen vuoden tilinpäätöshetkestä 389,36 % mikä selittyy viraston laskujen määrän kasvulla johtuen turvapaikanhakijamäärän kasvun aiheuttamista toimista.

1.6. Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Maahanmuuttovirasto

Maahanmuuttoviraston johto vastaa viraston sisäisen valvonnan ja siihen sisältyvästä riskienhallinnan organisoinnista. Johto ja yksiköiden esimiehet vastaavat organisaation toimintaan ja prosesseihin sisältyvistä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimenpiteistä määritellyn prosessin mukaisesti päivittäin. Esikuntaorganisaatio ohjaa, koordinoi ja valvoo viraston sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaprosessien luomista, ylläpitoa ja kehitystä tavoitteena ns. riskiperusteisten valvontakontrollien ylläpito. Tarkoituksena on antaa varmuus siitä, että viraston toiminta on tehokasta ja tarkoituksenmukaista, toimintaan liittyvä raportointi on luotettavaa ja toiminnassa noudatetaan lakeja ja säädöksiä.

Sisäisen valvonnan tilan arvioinnin lähdeaineisto

Maahanmuuttoviraston sisäisen valvonnan lähdeaineistona toimivat:

- toiminnan lainmukaisuuden osalta viraston saama kansalais- ja asiakaspalaute, viraston yksiköiden keräämä tilastotieto virastojen ratkaisujen käsittelystä hallinto-oikeuksissa, oikeus- ja maatietopalvelu yksikön toimittamat laillisuusvalvontatiedot. Virasto tuottaa säännöllisesti viraston laillisuusvalvonnan tilaa koskevan raportin
- varojen turvaamisen osalta tilaa arvioidaan taloushallinnon ja operatiivisen toiminnan organisoinnin näkökulmasta, lähdeaineiston muodostavat vastaanottotoimintaan liittyvät tarkastusraportit, inventaarioraportit sekä normaali talousarvion toteumaa ja toiminnan tuloksellisuutta valottava yhdistetty operatiivisen toiminnan ja taloushallinnon raportointi
- toiminnan tuloksellisuuden osalta lähdeaineiston muodostavat TTS. / tulosohjaus-toimintaan liittyvä tuloksellisuusraportointi joka tuotetaan UMA ja KIEKU järjestelmistä saatavien tietojen pohjalta
- taloutta ja tuottavuutta koskevien tietojen luotettavuuden arviointi pohjautuu Cognos ja Kieku järjestelmien päälle rakennettuun analytiikkaan.

Sisäiseen valvontaan liittyvät merkittävimmät ulkoiset ja sisäiset riskit

Maahanmuuttovirastossa on vuoden 2016 aikana viraston johdon ja yksiköiden johtajien toimesta käyty läpi turvapaikkakriisin jälkeinen tilanne ja selvitetty toimintaan liittyvät riskit. Viraston sisäisessä toimintaympäristössä havaittiin tarvetta tarkentaa ja

tarvittaessa päivittää taloussäännön, työjärjestyksen ja viraston sisäisten ohjeistusten ja käytännön toiminnan välistä suhdetta.

Viraston toiminnan laajentuminen ja maantieteellinen hajaantuminen on tuottanut tarpeen päivittää valtuuksien ja raportointivastuiden ohjeistusta. Lisäksi viraston sopimussalkun kasvu on aiheuttanut tarpeen parantaa sopimussalkun hallintaa ja siihen liittyviä kontroller-toimintoja.

Lisäksi viraston taloudellisten sitoumusten määrän ja euromääräisen arvon kasvu edellyttää, että Maahanmuuttovirasto kehittää sisäistä tarkastustoimintaa ja kykyään tukea johtamista ajantasaisin ja laadukkain talousennustein.

Riskit, joilla viraston omaa toimintaan laajempaa merkitystä hallinnonalalla tai laajemmin poikkihallinnollisesti

Poikkeustila toimintaympäristössä: lisääntynyt asiakasmäärä ja siitä johtuva kuormitus johtaa tilanteeseen, jossa päätösmääriä joudutaan kasvattamaan nopeammin kuin virastolla on tarvittava kyky. Tämä voi jatkossa kuormittaa mm. hallinto-oikeuksia.

Sisäinen turvallisuus: laajamittaisen maahantulon tilanteessa toimintaprosessit eivät skaalaudu ja sisäisestä turvallisuudesta huolehtiminen pitkittää käsittelyaikoja.

Riskit, jotka uhkaavat merkittävästi viraston toimintaa, tavoitteiden saavuttamista ja tuloksellisuutta

Viranomaisten väliseen yhteistyöhön liittyvät esteet ja hidasteet ruuhkauttavat toimintaa ja estävät tavoitteiden saavuttamisen.

Henkilöstön ylikuormitus sosiaalinen ja henkinen paine johtavat aikaansaavuuden laskuun.

Toiminnan kannalta kriittiset tai taloudellisesti merkittävät hankkeisiin/projektit liittyvät riskit

UMA järjestelmään kehitettäviin itsepalvelu- ja automaatio-ominaisuuksiin liittyvä laillisuusvalvonta ja toiminnan laadunvalvonta sekä viraston ylimmän johdon ja yksiköiden johdon ymmärrys asiaan liittyvistä riskeistä osoittautuu riittämättömäksi. Kasvavan asiamäärän keskellä keskeiset viraston suoritteiden laadun osatekijät ovat riippuvaisia tietojärjestelmän toiminnasta.

Merkittäviksi arvioidut riskit, jotka kohdistuvat kansalaisiin tai viraston ulkopuolisiin (asiakkaisiin)

Toiminnan ruuhkautuessa kyky ohjata tulijavirtoja sujuvan ja häiriöttömän toiminnan varmistavalla ja ympäröivän yhteiskunnan hyväksynnän takaavalla tavalla voi heikentyä.

Merkittäviksi arvioidut riskit, joihin oletettavasti sisältyy julkista tai poliittista mielenkiintoa

Kansainväliseen suojeluun liittyvissä prosesseissa ilmenevät häiriötilanteet voivat vähentää luottamusta maahanmuuttopolitiikan onnistumiseen.

Merkittäviksi arvioidut riskit, jotka liittyvät viraston ulkopuolelle siirrettyjen tehtävien hoitoon

Pääkaupunkiseudun vastaanottokeskustoiminnan organisoinnin tavat eivät mahdollista riittävän joustavaa toimintaa

Ulkoisissa tai sisäisissä tarkastuksissa tai arvioinneissa esille nousseet merkittävät puutteet, riskit tai kehittämisalueet

Riski: Varautuminen maahanmuuton kasvuun tai vähitellen kasvavaan laajaan maahantuloon ei ole vielä riittävää. Asian vireillepanon, nopean käsittelyn, käsittelyn aikaisen viestinnän, majoittamisen ja kuntiin siirtymisen kokonaisuus on toiminnallisesti suunniteltu toimimaan hyvin alhaisilla tai normaaleiksi katsotuilla tulijamäärillä, mutta se ei skaalaudu riittävästi kun tulijamäärät kasvavat.

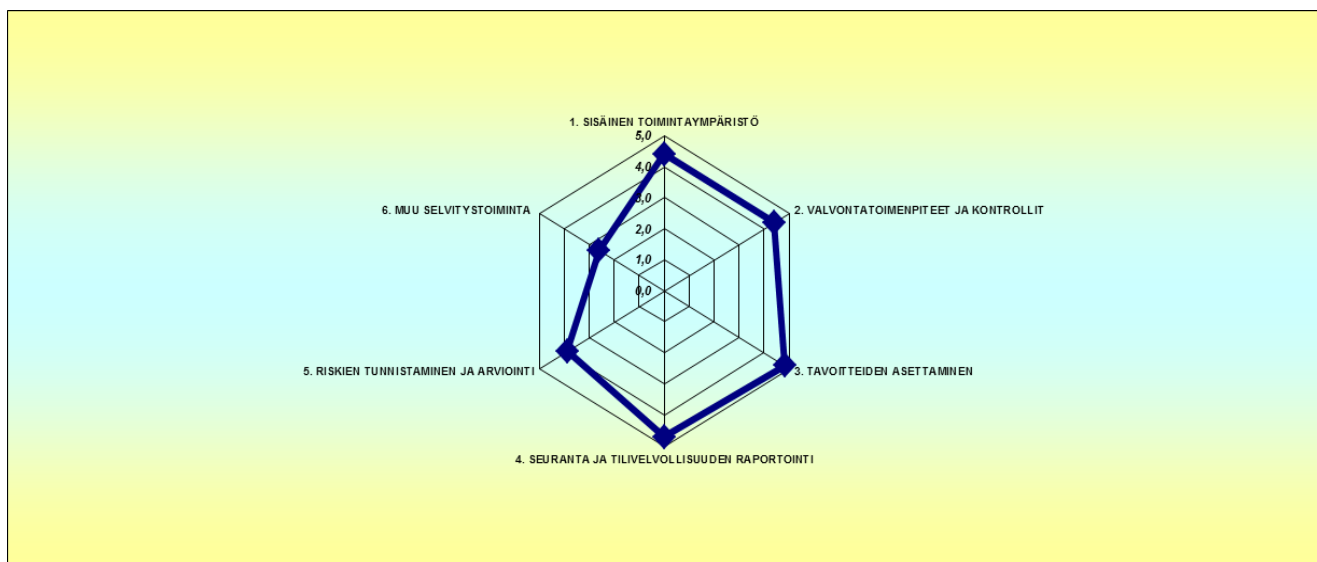
Toimenpiteet

Toimivan riskienhallinnan varmistamiseksi Maahanmuuttoviraston johto on määritellyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet sisäisen valvonnan ohjesäännössään. Riskienhallintajärjestelmä on osa Maahanmuuttoviraston vuotuista strategista suunnittelua, tulossuunnittelua, tavoitteiden asettamista ja toimeenpanoa.

Maahanmuuttoviraston sisäisessä riskienhallintaa koskevassa selvityksessä on yllälistattujen havaintojen lisäksi havaittu lisääntyneitä tarvetta kehittää riskien tunnistamiseen liittyvää toimintaa niin sisäisen valvonnan kuin kansainvälisen yhteistyön alueella.

Maahanmuuttoviraston johto arvioi viraston sisäisen valvonnan tilaa ”Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointikehikon” avulla. Arvioinnin perusteella Maahanmuuttoviraston sisäinen valvonta ja siihen kuuluva riskienhallinta täyttää valtion talousarviosta annetun asetuksen 69 §:ssä säädetyt tavoitteet.

Maahanmuuttoviraston sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arvioinnin yhteenveto 2016

Kohdassa 5.2 Liite 5a Maahanmuuttoviraston sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kyselylomake

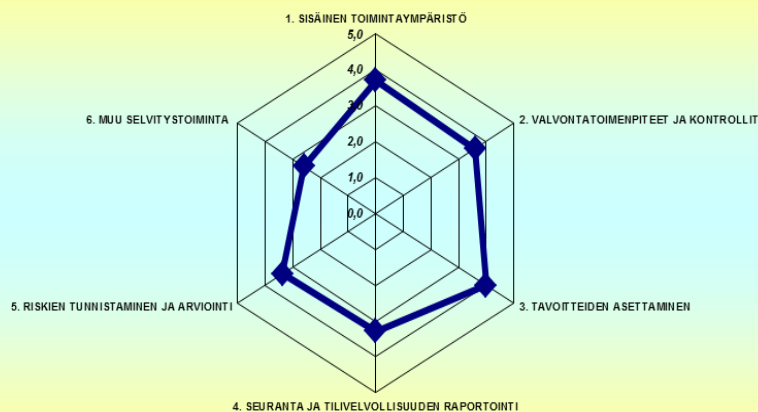

Valtion vastaanottokeskukset

Joutsenon vastaanottokeskus

Joutsenon vastaanottokeskuksen osalta sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointilomakkeen tulosten perusteella voidaan todeta, että organisaation valvontatoimenpiteet, kontrollit, tavoitteiden asettaminen, seuranta ja tilivelvollisuuden raportointi ovat saadun keskiarvon mukaan normaalilla tasolla. Tämä tarkoittaa organisaation osalta kuluneena vuonna tehtyjen kehittämistoimien säännönmukaista jatkamista esimerkiksi niin, että sisäistä toimintaympäristöä ohjaavia määräyksiä ja sisäisiä ohjeita päivitetään vastaamaan muuttunutta toimintaympäristöä. Arvioinnissa saadut tulokset osoittavat toisaalta, että riskien tunnistamisessa ja arvioinnissa on edelleen kehitettävää. Vastaanottokeskus on antanut 30.7.2013 määräyksen sisäisen valvonnan toteuttamisesta Joutsenon vastaanottokeskuksessa, jota vastaanottokeskus toteuttaa vuosittaisella laillisuusvalvontaraportilla.

Joutsenon vastaanottokeskuksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arvioinnin yhteenveto 2016

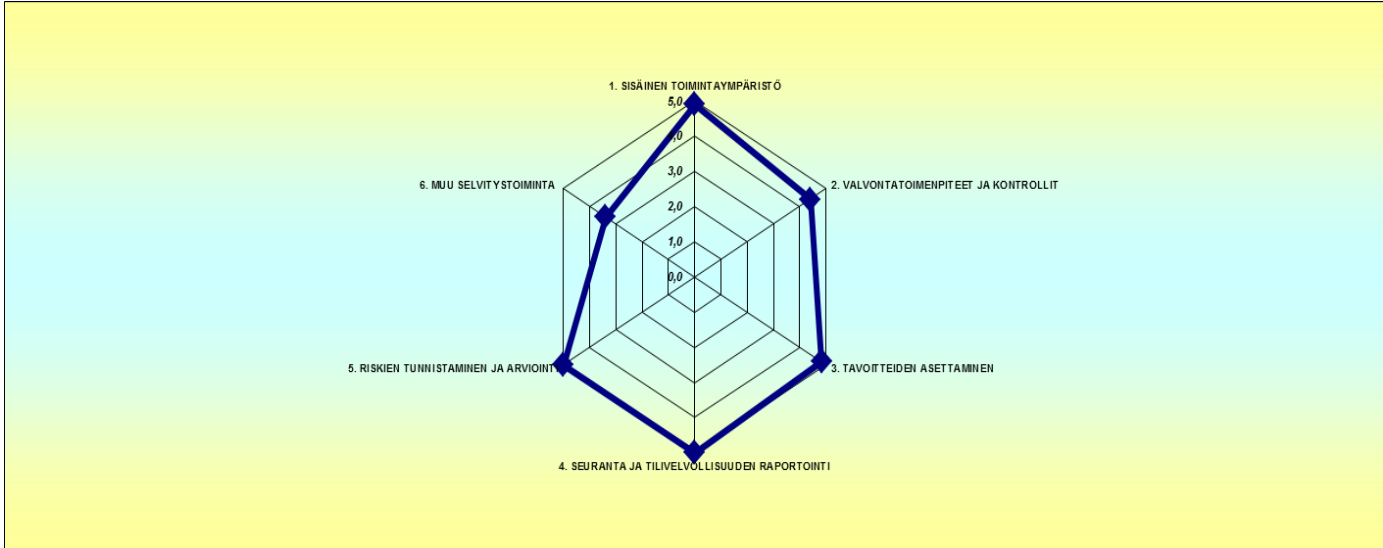
Kohdassa 5.2 Liite 5b Joutsenon vastaanottokeskuksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kyselylomake

Oulun vastaanottokeskus

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointilomakkeen tulosten perusteella voidaan todeta, että valvontatoimenpiteet ja seuranta sekä tilivelvollisuuden raportointi ovat hyvällä tasolla. Toimintaa on kehitetty laatimalla sisäisiä ohjeita ja niitä on päivitetty vastaamaan muuttunutta toimintaympäristöä. Laadunhallinnalla (IMS-toimintajärjestelmä) pyritään varmistamaan läpinäkyvät työprosessit ja tuloksellisuus sekä tukemaan johtamista.

Oulun vastaanottokeskuksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arvioinnin yhteenveto 2016

Kohdassa 5.2 Liite 5c Oulun vastaanottokeskuksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kyselylomake

Kirjanpitoyksikön sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Maahanmuuttoviraston ja Joutsenon sekä Oulun vastaanottokeskusten arvioinnin perusteella virastojen sisäinen valvonta ja siihen kuuluva riskienhallinta täyttää valtion talousarviosta annetun asetuksen 69 §:ssä säädetyt tavoitteet.

Kirjanpitoyksikön sisäinen valvonta ja riskienhallinta on arviointien perusteella keskimäärin hyvää tasoa ja ylittää tyydyttävän arvosanan kaikilla osa-alueilla muuta selvitystoimintaa lukuun ottamatta.

Vuoden 2016 kehittämisalueena on turvapaikanhakijoiden vastaanotto toiminnan laajentamisen myötä toiminnan ohjaukseen ja valvontaan panostaminen.

1.7. Arviointien tulokset

Maahanmuuttovirasto

Maahanmuuttovirasto raportoi vuosittain laillisuusvalvontasuunnitelman mukaisesti sisäministeriöön.

Valtiontalouden tarkastusvirasto toteutti Maahanmuuttovirastossa tilintarkastuksen omien suunnitelmiensa mukaisesti.

Joutsenon vastaanottokeskus

Vastaanottokeskus raportoi vuosittain laillisuusvalvontasuunnitelman mukaisesti sisäministeriöön ja Maahanmuuttovirastoon.

Oulun vastaanottokeskus

Oulun vastaanottokeskus on antanut vuotta 2016 koskevan laillisuusvalvontaraportin sekä sisäministeriölle että Maahanmuuttovirastolle 31.1.2017.

1.8. Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

Maahanmuuttovirasto

Ei ollut havaittuja väärinkäytöksiä.

Joutsenon vastaanottokeskus

Ei ollut havaittuja väärinkäytöksiä.

Oulun vastaanottokeskus

Ei ollut havaittuja väärinkäytöksiä.

2. Talousarvion toteutumalaskelma

Maahanmuuttoviraston talousarvion toteutumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi	Talousarvio 2016			Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
	Tilinpäätös 2015	(TA + LTA:t)	Tilinpäätös 31.12.2016		
11. Verot ja veronluonteiset tulot	284,89	0	0,00	0,00	0
11.04.01. Arvonlisävero	284,89	0	0,00	0,00	0
12. Sekalaiset tulot	55 090,71	231 470	231 469,83	0,00	100
12.26.99. Sisäministeriön hallinnonalan muut tulot	45 000,00	218 521	218 521,06	0,00	100
12.26.99.2. Vastaanottokeskuksille myönnettyjen määrärahojen palautukset	45 000,00	217 969	217 969,12	0,00	100
12.26.99.3. Muut tulot	0,00	552	551,94	0,00	100
12.39.10 Muut sekalaiset tulot	10 090,71	12 949	12 948,77	0,00	100
Tuloarviotilit yhteensä	55 375,60	231 470	231 469,83	0,00	100,00

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrä- rahalaji	Talousarvion määrärahojen						Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016 (TA + LTA:t)	käyttö vuonna 2016	siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2016	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2016	Käyttö vuonna 2016 (pl. peruutuk- set)	Siirretty seuraavalle vuodelle
26. Sisäministeriön hallinnonala	196 611 674,40	743 032 922	711 692 367,46	17 646 633,99	729 339 001,45	13 693 920,21	3 284 477,53	86 870 477,53	68 832 972,70	18 037 504,83
26.01.20 Tietohallinnon yhteiset menot (siirtomääräraha 2v)							148 460,00	148 460,00	148 460,00	0,00
26.01.24 EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan (siirtomääräraha 3 v)	8 000 000,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	1 600 214,10	1 600 214,10	1 209 343,26	390 870,84
26.01.24.1 AMIF (KPY)	8 000 000,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	1 600 214,10	1 600 214,10	1 209 343,26	390 870,84
26.01.29. Sisäministeriön hallinnonalan arvonnalisäveromenot (arviomääräraha)	5 295 512,06	37 883 922	37 883 921,66		37 883 921,66	0,00				
26.40.01. Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2v)	29 834 000	83 586 000	65 939 366,01	17 646 633,99	83 586 000,00		1 535 803,43	85 121 803,43	67 475 169,44	17 646 633,99
26.40.01.1. Toimintamenot (KPY)	20 113 000,00	71 380 000	55 476 565,73	15 903 434,27	71 380 000,00		715 554,38	72 095 554,38	56 192 120,11	15 903 434,27
26.40.01.3. Joutsenon vastaanottokeskuksen toimintamenot (KPY)	4 859 000,00	5 814 000	5 265 884,98	548 115,02	5 814 000,00		298 625,89	6 112 625,89	5 564 510,87	548 115,02
26.40.01.4. Oulun vastaanottokeskuksen toimintamenot (KPY)	4 862 000,00	6 042 000	4 940 040,87	1 101 959,13	6 042 000,00		521 623,16	6 563 623,16	5 461 664,03	1 101 959,13
26.40.01.5. Ihmiskaupan uhrien auttamispal- velut (EK) (enintään)		350 000	256 874,43	93 125,57	350 000,00			350 000,00	256 874,43	93 125,57
26.40.20. Paluumuuttajien muuttovalmennus (arviomääräraha)	548 239,56	876 000	436 040,65		436 040,65	439 959,35				
26.40.20.1. Paluumuuttovalmennus (KPY)	537 916,08	836 000	425 058,66		425 058,66	410 941,34				
26.40.20.3. Asiantuntijapalkkiot (EK) (enin- tään)	10 323,48	40 000	10 981,99		10 981,99	29 018,01				
26.40.21. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto (arviomääräraha)	124 910 232,38	530 769 000	529 814 154,93		529 814 154,93	954 845,07				
26.40.21.1. Vastaanottopalvelut (KPY)	122 309 235,09	514 519 000	513 781 988,69		513 781 988,69	737 011,31				
26.40.21.2. Muut maahantuloon liittyvät menot (KPY)	1 810 068,81	15 350 000	15 176 225,54		15 176 225,54	173 774,46				
26.40.21.3. Pakolaisten maahantuloon liittyvät kustannukset (KPY)	790 928,48	900 000	855 940,70		855 940,70	44 059,30				
26.40.63. Vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat tuet (arviomääräraha)	28 023 690,40	89 918 000	77 618 884,21		77 618 884,21	12 299 115,79				
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala		14 469	14 469,00	0,00	14 469,00		0,00	14 469,00	14 469,00	0,00
28.60.12 Osaamisen kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)		14 469	14 469,00	0,00	14 469,00		0,00	14 469,00	14 469,00	0,00
29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala		27 210	27 210,09		27 210,09					
29.90.50. Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot urheilun ja liikuntakasvatuksen edistämiseen (arviomääräraha)		27 210	27 210,09		27 210,09					
29.90.50.07.3. Liikunnan yhdenvartaisuuteen (KPY)		27 210	27 210,09		27 210,09					
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	197 484,50	100 917	100 916,98	0,00	100 916,98		0,00	100 916,98	100 916,98	0,00
32.30.51. Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut (siirtomääräraha 2v)	197 484,50	100 917	100 916,98	0,00	100 916,98		0,00	100 916,98	100 916,98	0,00
32.30.51.07. Palkkatuetty työ, valtionhallinto (KPY)	197 484,50	100 917	100 916,98	0,00	100 916,98		0,00	100 916,98	100 916,98	0,00
Määrärahatilit yhteensä	196 809 158,90	743 175 518	711 834 963,53	17 646 633,99	729 481 597,52	13 693 920,21	3 284 477,53	86 985 863,51	68 948 358,68	18 037 504,83

3. Tuotto- ja kululaskelma

MAAHANMUUTTOVIRASTON TUOTTO- JA KULULASKELMA

	1.1.2016- 31.12.2016		1.1.2015- 31.12.2015	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	8 142 458,98		7 484 890,67	
Muut toiminnan tuotot	<u>1 461 034,16</u>	9 603 493,14	<u>1 195 788,04</u>	8 680 678,71
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	2 367 392,47		1 997 528,33	
Henkilöstökulut	46 015 386,64		24 357 497,64	
Vuokrat	8 200 509,91		5 166 826,79	
	545 680		138 267	
Palvelujen ostot	987,32		781,23	
Muut kulut	7 293 300,83		2 504 768,36	
Valmistus omaan käyttöön	-1 861 923,90		-1 699 941,83	
Poistot	676 131,78		2 276 882,63	
		<u>-608 404</u>		
Sisäiset kulut	<u>32 492,42</u>	<u>277,47</u>	<u>15 831,67</u>	<u>-172 887 174,82</u>
		-598 800		
JÄÄMÄ I		784,33		-164 206 496,11
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	73,60		12,93	
Rahoituskulut	<u>-9 653,16</u>	-9 579,56	<u>-2 515,20</u>	-2 502,27
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	0,00		424,06	
Satunnaiset kulut	<u>-20 712,90</u>	<u>-20 712,90</u>	<u>-2 425,00</u>	<u>-2 000,94</u>
		-598 831		
JÄÄMÄ II		076,79		-164 210 999,32
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Kulut				
Kunnille	12 277 555,04		13 220 567,87	
Elinkeinoelämälle	4 062 210,73		594 926,26	
Voittoa tavoittelemattomille yhteisöille	58 677 767,38		12 328 337,52	
Kotitalouksille	2 601 351,06	<u>77 618 884,21</u>	2 694 346,25	<u>28 838 177,90</u>
		-676 449		
JÄÄMÄ III		961,00		-193 049 177,22
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Perityt arvonlisäverot	0,00		284,89	
Suoritettavat arvonlisäverot	<u>-37 885 895,89</u>	<u>-37 885 895,89</u>	<u>-5 295 512,06</u>	<u>-5 295 227,17</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		<u>-714 335 856,89</u>		<u>-198 344 404,39</u>

3. Tase

MAAHANMUUTTOVIRASTON TASE				
	31.12.2016		31.12.2015	
VASTAAVAA				
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SJOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Aineettomat oikeudet	77 232,50		2 019,43	
Muut pitkävaikutteiset menot	0,00		520 845,24	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>3 561 865,73</u>	3 639 098,23	<u>1 699 941,83</u>	2 222 806,50
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Koneet ja laitteet	506 557,42		370 511,72	
Kalusteet	<u>45 123,29</u>	<u>551 680,71</u>	<u>0,00</u>	<u>370 511,72</u>
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SJOITUKSET		4 190 778,94		2 593 318,22
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	214 191,59		140 552,93	
Siirtosaamiset	0,00		87 106,03	
Muut lyhytaikaiset saamiset	50 384,02		37 157,47	
Ennakkomaksut	<u>0,00</u>	264 575,61	<u>400,95</u>	265 217,38
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kassatilit	28 534,50		32 599,60	
Kirjanpitoyksikön tulotilit	0,00		350,00	
Sisäisen rahaliikkeen tilit	<u>82 831,00</u>	<u>111 365,50</u>	<u>114 515,50</u>	<u>147 465,10</u>
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		375 941,11		412 682,48
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>4 566 720,05</u>		<u>3 006 000,70</u>

MAAHANMUUTTOVIRASTO TASE		31.12.2016		31.12.2015	
VASTATTAVAA					
OMA PÄÄOMA					
VALTION PÄÄOMA					
Valtion pääoma 1.1.1998		-276 810,69		-276 810,69	
Edellisten tilikausien pääoman muutos		-4 393 870,03		-1 971 654,47	
Pääoman siirrot		689 184 506,93		195 922 188,83	
Tilikauden tuotto-/kulujäämä		<u>-714 335 856,89</u>	<u>-29 822 030,68</u>	<u>-198 344 404,39</u>	<u>-4 670 680,72</u>
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ			-29 822 030,68		-4 670 680,72
VIERAS PÄÄOMA					
LYHYTAIKAINEN					
Ostovelat		12 545 351,06		2 563 612,35	
Tilivirastojen väliset tilitykset		969 462,99		551 578,78	
Edelleen tilitettävät erät		861 066,53		557 475,09	
Siirtovelat		13 641 070,27		4 004 015,20	
Muut lyhytaikaiset velat		<u>6 371 799,88</u>	<u>34 388 750,73</u>	<u>0,00</u>	<u>7 676 681,42</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ			34 388 750,73		7 676 681,42
VASTATTAVAA YHTEENSÄ			<u>4 566 720,05</u>		<u>3 006 000,70</u>

4. Liitetiedot

4.1. Tilinpäätöslaskelmien liitteet

Liite 1	Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ja vertailtavuus
Liite 2	Nettoutetut tulot ja menot
Liite 3	Arviomäärärahojen ylitykset
Liite 4	Peruutetut siirretyt määrärahat
Liite 5	Henkilöstökulujen erittely
Liite 6	Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset
Liite 7	Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot
Liite 8	Rahoitustuotot ja –kulut
Liite 9	Talousarviotaloudesta annetut lainat
Liite 10	Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset
Liite 11	Taseen rahoituserät ja velat
Liite 12	Valtiontakaukset ja –takuut sekä muut vastuut
Liite 13	Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat
Liite 14	Taseeseen sisällyttömät rahastoidut varat
Liite 15	Velan muutokset
Liite 16	Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Kirjanpitoyksikkö 232 Maahanmuuttovirasto

Tilinpäätöksen liite 1:

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ja vertailtavuus

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja niiden muutokset

Kirjanpitoyksikön tilinpäätös on laadittu noudattaen talousarviolakia ja -asetusta sekä valtiovarainministeriön ja Valtiokonttorin määräyksiä ja ohjeita. Tilinpäätöksessä käytetyt arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät ovat talousarvioasetuksen 66 a§:n mukaisia.

Selvitys tiedoista, jotka eivät ole vertailukelpoisia edelliseen vuoteen:

Toiminnallisen tehokkuuden raportoinnin osalta vuoden 2015 päätösmäärä ei ole tilastollisesti vertailukelpoinen aikaisempiin vuosiin. Vuonna 2015 tilastointikäytäntöä muutettiin niin, että turvapaikkahakemusten ratkaisut tilastoidaan yhdeksi päätökseksi, vaikka hakemuksesta päätettäessä tehtäisiin päätös myös oleskeluluvasta muulla kuin suojeluntarpeen perusteella.

Siirtotalouden kulujen palautuksen tililaji 831 poistui tilikartasta vuoden 2015 alussa, joten vuosien 2015 ja 2014 tiedot eivät ole vertailukelpoisia.

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2016 määrärahojen käyttö vuonna 2016	siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2016	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös
26.40.01. Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v						
Bruttomenot	38 505 024,99	91.486.000	75.496.722,82		93.143.356,81	52 980 975,01
Bruttotulot	8 671 024,99	7.900.000	9.557.356,81		9.557.356,81	-771 024,99
Nettomenot	29 834 000,00	83.586.000	65.939.366,01	17.646.633,99	83.586.000,00	80 602 600,00

Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot

	Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2016	Käyttö vuonna 2016 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
Bruttomenot			77.032.526,25	
Bruttotulot			9.557.356,81	
Nettomenot	1.535.803,43	85.121.803,43	67.475.169,44	17.646.633,99

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Maahanmuuttovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 3.

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Maahanmuuttovirastolla ei ole peruutettavia siirrettyjä määrärahoja.

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely

	2016	2015
Henkilöstökulut	38.741.255,58	20 011 997,85
Palkat ja palkkiot	37.449.811,94	19 280 973,70
Tulosperusteiset erät		
Lomapalkkavelan muutos	1.291.443,64	731 024,15
Henkilösivukulut	7.274.131,06	4 345 499,79
Eläkekulut	6.231.094,19	3 729 771,63
Muut henkilösivukulut	1.043.036,87	615 728,16
Yhteensä	46.015.386,64	24 357 497,64
Johdon palkat ja palkkiot, josta	1.117.370,69	1 091 316,91
- tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	240,00	240,00
Johto	240,00	240,00
Muu henkilöstö	0,00	0,00

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Maahanmuuttovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 6.

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikuttaisten

Maahanmuuttovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 7.

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Maahanmuuttovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 8.

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 9: Talousarvionaloudesta annetut lainat

Maahanmuuttovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 9.

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Maahanmuuttovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 10.

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

Maahanmuuttovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 11.

Muut monivuotiset vastuut ja valtion toissijaiset vastuut

LIITE 12 sivu 2

Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset

€	Talousarvio- menot n v 2016	Määräraha-tarve n+1 v 2017	Määräraha-tarve n+2 v 2018	Määräraha- tarve n+3 v 2018	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
Accenture Oy, UMA-järjestelmän sovellusylläpitosopimus laajennuksineen ja täydennyksineen	3 716 280,00	1 238 760,00	0,00	0,00	0,00	1 238 760,00
Keskinäinen henkivakuutusyhtiö Tapiola, Maahanmuuttoviraston Helsingin toimipisteen vuokrasopimus	3 192 465,77	3 151 005,02	1 312 918,76	0,00	0,00	4 463 923,78
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	6 908 745,77	4 389 765,02	1 312 918,76	0,00	0,00	5 702 683,78

Muulla kuin valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt sopimukset ja sitoumukset

€	Talousarvio- menot n	Määräraha-tarve n+1	Määräraha-tarve n+2	Määräraha- tarve n+3	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
Muut sopimukset ja sitoumukset yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
...						
Muut monivuotiset vastuut yhteensä	6 908 745,77	4 389 765,02	1 312 918,76	0,00	0,00	5 702 683,78
Muut monivuotiset vastuut ja valtion toissijaiset vastuut						

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Maahanmuuttovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 13.

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisältymättömät rahastoidut varat

Maahanmuuttovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 14.

Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset

Maahanmuuttovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 15.

**Maahanmuuttoviraston tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraa-
tio**

Maahanmuuttovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 16.

4.2. Muut liitteet

- Liite 1 Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma
- Liite 2 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma
- Liite 3 Henkilöstövoimavarojen hallinta – tunnusluvut 2015
 - Liite 3a Maahanmuuttovirasto
 - Liite 3b Joutsenon vastaanottokeskus
 - Liite 3c Oulun vastaanottokeskus
- Liite 4 Talous- ja henkilöstöhallinnon henkilötyövuodet 2015
 - Liite 4a Maahanmuuttovirasto
 - Liite 4b Joutsenon vastaanottokeskus
 - Liite 4c Oulun vastaanottokeskus
- Liite 5 Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kyselylomake 2015
 - Liite 5a Maahanmuuttovirasto
 - Liite 5b Joutsenon vastaanottokeskus
 - Liite 5c Oulun vastaanottokeskus

Liite 1

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 €)

Maahanmuuttovirasto	Julkisoikeudelliset suoritukset			
	2016 toteuma	2016 tavoite	2015	2014
TUOTOT				
maksullisen toiminnan tuotot				
- maksullisen toiminnan myyntituotot	8 142	7 800	7 485	7 611
- maksullisen toiminnan muut tuotot	0			
Tuotot yhteensä	8 142	7 800	7 485	7 611
KUSTANNUKSET				
maksullisen toiminnan erilliskustannukset	7 414	8 840	10 890	5 105
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	192	4 200	215	7
- henkilöstökustannukset	6 197	3 744	6 411	4 528
- vuokrat	5	104	1 063	6
- palvelujen ostot	907	785	2 924	474
- muut erilliskustannukset	113	7	277	90
Erilliskustannukset yhteensä	7 414	8 840	10 890	5 105
KÄYTTÖJÄÄMÄ	-728		-3 405	2506
maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista				
- tukitoimintojen kustannukset	7 290		5 604	4 077
- poistot	275		801	648
- korot	0		0	0
- muut yhteiskustannukset	0		0	0
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	7 565	6 405	6 405	4 725
Kokonaiskustannukset yhteensä	14 979	15 245	17 295	9 830
YLIJÄÄMÄ (+)/ALIJÄÄMÄ (-)	-6 837	-7 445	-9 810	-2 219
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki				
YLIJÄÄMÄ (+)/ALIJÄÄMÄ (-) HINTATUEN JÄLKEEN				
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki				

Liite 2

**Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma
(1 000 €)**

Toimiala: Maahanmuuttovirasto				
	2016 toteuma	2016 tavoite	2015	2014
TUOTOT				
yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot				
- muilta valtion virastoilta saatu rahoitus	778	1602	309	708
- EU:lta saatu rahoitus	3	0	716	369
- muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus				2
- yhteisrahoitteisen toiminnan muut tuotot	920	4	7	60
Tuotot yhteensä	1 701	1 606	1 032	1 139
KUSTANNUKSET				
yhteisrahoitteisen toiminnan erilliskustannukset				
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	27	27	7	12
- henkilöstökustannukset	12	12	644	852
- vuokrat	17	17	0	1
- palvelujen ostot	16691	16691	250	516
- muut erilliskustannukset	296	296	87	199
Erilliskustannukset yhteensä	17 043	17 043	988	1 580
KÄYTTÖJÄÄMÄ				
yhteisrahoitteisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista				
- tukitoimintojen kustannukset				
- poistot	38		68	97
- korot				
- muut yhteiskustannukset				
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	38		68	97
Kokonaiskustannukset yhteensä	17 081	17 043	1 056	1 677
KUSTANNUSVASTAAVUUS				
tuotot - kustannukset	-15 380	-15 437	-24	-538
Kustannusvastaavuus -%	9,96	9,42	97,73	67,92

Liite 3a

SISÄMINISTERIÖN HALLINNONALA					
HENKILÖSTÖVOIMAVARAT Toimiala: Maahanmuuttovirasto	2014 % osuus	2015 % osuus	2016 % osuus	vert. ed. vuoteen (%)	
1. HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ, RAKENNE JA KULUT					
henkilötyövuodet (sis. harj ja työllisyysrahoihin palkatut)	293,2	333,8	769,7	130,6	
henkilöstömäärä	300	468	778	66,2	
naiset	226 75,3	341 72,9	566 72,7	66,0	
miehet	74 24,7	127 27,1	212 27,2	66,9	
vakinaiset	238 79,3	259 55,3	235 30,2	-9,3	
naiset	180 60,0	189 72,9	171 72,7	-9,5	
miehet	58 19,3	70 27,1	64 27,2	-8,6	
määräaikaiset	62 20,7	209 44,7	543 69,8	159,8	
naiset	46 15,3	152 72,7	395 72,7	159,9	
miehet	16 5,3	57 27,3	148 27,3	159,6	
kokoaikaiset	277 92,3	450 96,2	755 97,0	67,8	
naiset	205 68,3	325 72,2	544 72,1	67,4	
miehet	72 24,0	125 27,8	211 27,9	68,8	
osa-aikaiset	23 7,7	18 3,8	23 2,9	27,8	
naiset	21 7,0	16 88,9	22 95,7	37,5	
miehet	2 0,7	2 11,1	1 4,3	-50,0	
keski-ikä	44,3	40,6	38,3	-5,6	
naiset	45,2	41,5	39,0	-6,1	
miehet	41,5	38,1	36,5	-4,1	
säännöllisenä työaikana tehdyn työajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta%		79,6	81,8	84,5	3,3
kokonaistyoimakashinnat €/vuosi	16 660 589	18 665 199	38 504 786	106,3	
tehdyn työajan palkat, % osuus palkkasummasta	13 338 903 77,9	15 049 006 80,4	32 358 220 82,8	3,0	
välilliset työvoimakustannukset	6 273 220	6 563 399	11 557 573	76,1	
ja niiden % osuus tehdyn työajan palkoista		60,4	54,2	42,9	-20,9
2. TYÖHYVINVOINTI					
työtyytyväisyysindeksi	3,6	3,5	3,5	0,0	
lähtövaihtuvuus %	Vaihtuvuustiedot on tilapäisesti poistettu raportilta				
tulovaihtuvuus %					
työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyminen % henkilöstöstä					
sairauspoissaolot työpäivää/htv	9,4	7,1	7,8	10,5	
työterveyshuolto €/htv	1 124	778,8	263	-66,2	
työkunnan ja työtyytyväisyyden edistäminen €/htv	633	624,7	47,3	-92,4	
3. OSAAMINEN					
koulutustasoindeksi	5,6				
naiset	5,5		5,2		
miehet	5,9		5,0		
koulutus ja kehittäminen €/htv	630,5	558,8	267,1	-52,2	
koulutuspanostus työpäivää/htv	1,6	1,9	2	16,8	
henkilöstön arvo €	194 791 533	265 122 148	704 341 710	138,1	

Liite 3 b

SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA							
HENKILÖSTÖVOIMAVARAT							
Toimiala: Joutsenon vastaanottokeskus							
	2014		2015		2016	vert. ed.	
	osuus		osuus		osuus	vuoteen (%)	
1. HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ, RAKENNE JA KULUT							
henkilötyövuodet (sis. harj ja työllisyysrahoihin palkatut)	41,5		56,8		64,3	13,2	
henkilöstömäärä	55		64		64	0,0	
naiset	34	61,8	39	60,9	40	62,5	2,6
miehet	21	38,2	25	39,1	24	37,5	-4,0
vakinaiset	46		46		51	79,7	10,9
naiset	28	50,9	29	45,3	32	50,0	10,3
miehet	18	32,7	17	26,6	19	29,7	11,8
määräaikaiset	9		18		13	20,3	-27,8
naiset	6	10,9	10	15,6	8	12,5	-20,0
miehet	3	5,5	8	12,5	5	7,8	-37,5
kokoaikaiset	54		61		58	90,6	-4,9
naiset	33	60,0	36	56,3	34	53,1	-5,6
miehet	21	38,2	25	39,1	24	37,5	-4,0
osa-aikaiset	1		3		6	9,4	100,0
naiset	1	1,8	3	4,7	6	9,4	100,0
miehet	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
keski-ikä	42,5		42,3		41,7		-1,4
naiset	43,6		43,9		44,1		0,5
miehet	40,9		39,9		37,7		-5,5
säännöllisenä tehdyn työajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta %	77,2		84,5		82,3		-2,6
kokonaistyoivoimakustannukset €/vuosi	1 832 804		2 571 505		2 924 000		13,7
tehdyn työajan palkat, % osuus palkkasummasta	1 190 638		1 761 966		2 388 908		35,6
välilliset työvoimakustannukset	642 167		809 539		905 079		11,8
ja niiden % osuus tehdyn työajan palkoista	53,9		45,9		44,8		-2,5
2. TYÖHYVINVOINTI							
työtyytyväisyysindeksi	3,5		0,0		3,6		#JAKO/0!
lähtövaihtuvuus %	1,8		3,0		3,0		0,0
tulovaihtuvuus %	38,2		23,0		6,3		-72,8
työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyminen % henkilöstöstä	1,8		3,6		0,0		-360,0
sairauspoissaolot työpäivää/htv	11,4		9,7		10,1		3,9
työterveyshuolto €/htv	506		412		503		22,2
työkunnan ja työtyytyväisyyden edistäminen €/htv	342		289		363		25,8
3. OSAAMINEN							
koulutustasoindeksi	4,8		4,0		4,0		0,0
naiset	5,0		4,2		4,2		0,0
miehet	4,3		3,5		3,5		0,0
koulutus ja kehittäminen €/htv	1 329		313		430		37,3
koulutuspanostus työpäivää/htv	13,7		1,6		2,2		40,1
henkilöstön arvo €	24 022 169		34 246		41 091		20,0

Liite 3c

SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA	2014	osuus	2015	osuus	2016	osuus	vert. ed.
HENKILÖSTÖVOIMAVARAT		%		%		%	vuoteen
Toimiala: Oulun vastaanottokeskus							(%)
1. HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ, RAKENNE JA KULUT							
henkilötyövuodet (sis. harj ja työllisyysrahoin palkatut)	48,9		57,7		69,7		20,8
henkilöstömäärä	49,0	53,1	70,0		70,0	55,7	0,0
naiset	26,0	46,9	38,0	40,0	39,0	44,3	2,6
miehet	23,0	81,6	32,0	45,7	31,0	54,3	-3,1
vakinaiset	40,0	48,9	33,0	47,1	38,0	30,0	15,2
naiset	24,0	32,7	18,0	25,7	21,0	24,3	16,7
miehet	16,0	18,4	15,0	21,4	17,0	45,7	13,3
määräaikaiset	9,0	4,1	37,0	52,9	32,0	25,7	-13,5
naiset	2,0	14,3	20,0	28,6	18,0	20,0	-10,0
miehet	7,0	98,0	17,0	24,3	14,0	95,7	-17,6
kokoaikaiset	48,0	51,1	68,0	97,1	67,0	52,9	-1,5
naiset	25,0	46,9	36,0	51,4	37,0	42,8	2,8
miehet	23,0	2,0	32,0	45,7	30,0	4,3	-6,3
osa-aikaiset	1,0	2,0	2,0	2,9	3,0	2,9	50,0
naiset	1,0	0,0	2,0	2,9	2,0	1,4	0,0
miehet	0,0		0,0	0,0	1,0		
keski-ikä	42,0		39,8		41,3		3,8
naiset	46,8		43,8		44,1		0,7
miehet	36,6	81,1	34,9		37,9	85,9	8,6
säännöllisenä tehdyn työajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta%				84,7			
kokonaistyövoimakustannukset €/vuosi	2 404 629	80,5	2 708 617		3 183 106	83,8	17,5
tehdyn työajan palkat, % osuus palkkasummasta	1 982 633		1 887 096	84,3	2 250 990		19,3
välilliset työvoimakustannukset ja niiden % osuus tehdyn työajan palkoista	808 802	50,7	821 520		932 116	41,4	13,5
				43,5			
2. TYÖHYVINVOINTI		3,67				3,60	
työtyytyväisyysindeksi	3,67				3,60		
lähtövaihtuvuus %							
tulovaihtuvuus %		0,0				0,0	
työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyminen % henkilöstöstä	0			0,0	0		
sairauspoissaolot työpäivää/htv	9,0		7,1		7,1		0,0
työterveyshuolto €/htv	118,4		226,8		506,1		123,2
työkunnan ja työtyytyväisyyden edistäminen €/htv	241,0		205,0		215,2		5,0
3. OSAAMINEN							
koulutustasoindeksi	4,6		3,6		4,8		33,3
naiset	5,1		3,7		5,3		43,2
miehet	4,1		3,5		4,0		14,3
koulutus ja kehittäminen €/htv	702,6		583,9		685,1		17,3
koulutuspanostus työpäivää/htv	2,6		2,5		2,7		6,4
henkilöstön arvo €	39 713 763		43 842 543		51 151 596	55,7	16,7

Liite 4a

**TALOUS- JA HENKILÖSTÖHALLINNON PROSESSEIHIN SITOUTUNEET HENKILÖTYÖVUODET
(virastoissa hoidettavat tehtävät)****MAAHANMUUTTOVIRASTO 2016**

TALOUSSHALLINTO PROSESSIT	Henkilötyövuodet virastonne taloushallinto- yksiköissä	Henkilötyövuodet virastonne substanssi- yksiköissä	Henkilötyövuodet yhteensä
Ostolaskujen käsittely ja ostoreskontra (esim. paperilaskujen käsittely, laskujen tiliöinti erillisenä työvaiheena, laskujen skannaus, laskujen selvittely)	0,5	0,1	0,6
Ostolaskujen asiatarkestus ja hyväksyminen (asiatarkestus, asiatarkestuksen yhteydessä tehtävä tiliöinti, liitteiden liittäminen, hyväksyminen)	0,5	1	0,6
Matkalaskut (esim. matkasuunnitelman laadinta ja hyväksyminen, matka- tai kululaskun laadinta, tiliöinti, asiatarkestus ja hyväksyminen, matkalaskun liitteiden käsittely, matkalaskuihin liittyvä selvittely)	0,6	0,1	0,6
Maksuliike (Lähtevä raha) (esim. käteiskassojen hoito kun kassaa käytetään pääasiassa menojen maksamiseen)	0,1	0,0	0,1
Laskutus (esim. laskutuspyynnön tekeminen, asiatarkestus ja hyväksyminen, laskujen tai laskutusaineiston luonti ja laskutukseen liittyvät muut tehtävät erillisjärjestelmissä)	0,3	0,0	0,3
Myyntireskontra ja maksuliike (Saapuva raha) (esim. tilioitteiden käsittely, asiatarkestus ja hyväksyminen, tilioitteisiin liittyvä selvittely, saatavien perintään liittyvät tehtävät, poliisikassan taustatyöt, poliisikassaan liittyvät täsmätykset ja tarkastukset)	0,4	0,0	0,4
Kirjanpito ja tilinpäätökset (esim. tilikartan ylläpito, muistiotositteiden käsittely, asiatarkestus ja hyväksyminen, määrärahasuranta, tarkastukset ja täsmätykset, tilinpäätökseen liittyvät tehtävät ml. toimintakertomuksen valmistelu)	0,6	0,0	0,6
Käyttöomaisuuskirjanpito (esim. käyttöomaisuusrekisterin ylläpito, myynnit, romutukset, selvittelytehtävät, täsmäytys kirjanpitoon, poistojen laskenta, HUOM! ei irtamiston seuranta ja ylläpitoa)	0,1	0,0	0,1
Sisäinen laskenta (esim. kustannuslaskentaprosessi, hinnoittelulaskenta, maksullisen toiminnan kannattavuuslaskenta)	0,4	0,0	0,4
Suunnitteluprosessi (esim. toiminta- ja taloussuunnitelman laatiminen, talousarvioehdotusten laatiminen, tilijaottelun laatiminen ja ylläpito, sisäinen budjetointi, budjettien tallennus)	1,2	0,0	1,2
Raportointi ja analysointi (esim. toiminnan ja talouden raportointi, raportoinnin kehittäminen, johdon raportointi ja muu sisäinen raportointi)	1,0	0,0	1,0
Valtuuskirjanpito (esim. talousarviossa myönnettyjen valtuuksien, valtuuksien käytön ja käytöstä aiheutuvien menojen seuranta)	0,0	0,0	0,0
Taloushallinnon järjestelmät (esim. järjestelmien käyttöönottoon, kehittämiseen ja ylläpitoon liittyvät tehtävät, käyttäjien neuvonta)	1,2	0,0	0,4

Taloushallinnon kehittäminen (esim. taloushallintoon liittyvät kehittämis- ja selvitystehtävät pl. edellä mainittuihin kohtiin kuuluva kehittäminen ja selvitys)	0,2	0,0	0,2
Yhteensä	7,5	1,5	8,3

HENKILÖSTÖHALLINTO PROSESSIT	Henkilötyövuodet virastonne henkilös- töhallinto- yksiköissä	Henkilötyövuodet virastonne substans- si- yksiköissä	Henkilötyövuodet yhteensä
Palkanlaskenta (viraston suorittamat toimenpiteet kuten esim. palkan tulosteiden tarkistaminen ja hyväksyminen ja Palken ja henkilöstön neuvonta ja ohjaus palkkahallintoasioissa)	0,1	0,0	0,1
Palkkiolaskenta (kt. Edellä vastaavat asiat palkkioiden osalta)	0,0	0,1	0,1
Työaikatietojen ylläpito (mm. työajan seurantalaskelmat, työajanseurannan raportointiin / kellokortin tarkastaminen ja tietojen korjaaminen, työaikatietojen vertaaminen henkilöstöjärjestelmästä tulostettaviin raporteihin)	0,7	3	3,7
Henkilötietojen, palvelusuhdetietojen ja vakanssietojen ylläpito (esim. henkilön perustietojen ilmoittaminen ja korjauspyyntöjen tekeminen, palvelussuhteissa tapahtuvien muutosten ilmoittaminen, palkanmäärityslomakkeiden laadinta, virkojen perustaminen, lakkauttamien tai muuttaminen sekä virkajärjestelyt ja niihin liittyvien päätösten laadinta)	3,2	0,3	3,5
Henkilöstön poissaolot (mm. poissaolojen, koulutustietojen, vuosilomien ym. tietojen ilmoittaminen ja niihin liittyvien päätösten laadinta, ESS-tietojen tarkastaminen, ESS-järjestelmän käyttöneuvonta, Poissaoloilmoituksen laadinta eroavasta ja virkavapaalle lähtevästä henkilöstä)	0,5	1,5	2
Henkilöstön osaamisen kehittäminen (esim. koulutus suunnittelu, koulutustilaisuuksien järjestäminen, osaamisen kehittäminen ym.)	2,5	0,5	3
Rekrytointi (esim. täyttölupa-asiat ja tehtävän tarvearviointi, virkajärjestelyn ja varsinaisen rekrytoinnin hakuilmoitusten laadinta ja toteutus, hakijayhteenvetojen laadinta, haastattelujen suorittaminen, nimitysmuistion laadinta, esittelyprosessi ml. PTJ-toimet, rekrytoinnin päättämisen toimenpiteet ja asiakirjahallinto)	2	4	6
Asiointikortti ja P-tunnus (mm. p-tunnuksen hakeminen Oiva-järjestelmällä ja p-tunnuksen hakemiseen liittyvät tunnushuoltoasiat, asiointikortin hakeminen, luovuttaminen ja kortin sulkeminen)	0,1	0,1	0,2
Perehdyttäminen ja lähtöhaastattelut (mm. perehdyttämissäpäivien toteutus ja siihen osallistuminen, lähiperehdytykseen käytetty työaika ja sen suunnittelu sekä pois lähtevien henkilöiden haastattelu)			4,2

	0,2	4	
Raportit ja tilastot (mm. toimintakertomuksen, tilinpäätöksen, budjetin ja TTS:n henkilöstöosuudet)	0,1	0,0	0,1
Henkilöstösuunnittelu (mm. eläköitymisen, vaihtuvuuden, toimintaympäristön muutoksen ym. vaikutusten arviointi ja suunnittelu, tehtävien organisointi ym.)	0,3	2,5	2,5
Työtapaturma (mm. vakuutustodistuksen laadinta ja tapaturmailmoituksen täytäminen, mahdoll. tapaturmaan liittyvät selvitykset valtiokonttorin kanssa)	0,0	0,0	0,0
Tiedottaminen (mm. henkilöstöjärjestelmiä koskeva (personec ja ESS) tiedottaminen henkilöstölle, intranet-sivujen päivittäminen oman ryhmän osalta)	0,2	0,0	0,2
Virkaehtosopimus- ja neuvotteluasiat (tarkentavat virkaehtosopimukset, neuvottelut ym.)	0,0	0,0	0,0
Kurinpitoasiat (puhuttelut, kuulemiset, huomautukset ym. henkilöstöhallinnolle kuuluvat kurinpitoasioihin liittyvät tehtävät)	0,3	0,6	0,9
Henkilöstöpolitiikka ja -strategia (henkilöstöpoliittiset linjaukset ja ohjeistus, henkilöstöstrategia-asioiden valmistelu ja strategian päivittäminen)	0,2	0,1	0,3
Kuntoutusasiat (kuntoutusyhdyshenkilön tehtävät, kuntoutussuunnittelu yhdessä Valtiokonttorin kanssa)	0,1	0,0	0,1
Henkilöstöhallinnon järjestelmät (mm. kehittäminen, käyttäjätunnukset, käyttäjäroolit)	0,2	0,1	0,3
Palkkausjärjestelmän ylläpito ja kehittäminen (mm. arviointiryhmän ja suunnittelu- ja kehittämisryhmän työ, palkkavertailun ylläpito, VnPj:n kehittäminen ym.)	0,8	0,7	1,5
Yhteensä	11,4	17,5	28,7

Liite 4b

TALOUS- JA HENKILÖSTÖHALLINNON PROSESSEIHIN SITOUTUNEET HENKILÖTYÖVUODET
(virastoissa hoidettavat tehtävät)
JOUTSENON VASTAANOTTOKEKUS 2016

TALOUSSHALLINTO PROSESSIT	Henkilötyövuodet virastonne talous- hallinto- yksiköissä	Henkilötyövuodet virastonne sub- stanssi- yksiköissä	Henkilötyövuodet yh- teensä
Ostolaskujen käsittely ja ostoreskontra (esim. paperilaskujen käsittely, laskujen tiliöinti erillisenä työvaiheena, laskujen skannaus, laskujen selvittely)	0,02	0	0,02
Ostolaskujen asiatarkestus ja hyväksyminen (asiatarkestus, asiatarkestuksen yhteydessä tehtävä tiliöinti, liitteiden liittäminen, hyväksyminen)	0,38	0,35	0,73
Matkalaskut (esim. matkasuunnitelman laadinta ja hyväksyminen, matkai kululaskun laadinta, tiliöinti, asiatarkestus ja hyväksyminen, matkalaskun liitteiden käsittely, matkalaskuihin liittyvä selvittely)	0,01	0,04	0,05
Maksuliike (Lähtevä raha) (esim. käteiskassojen hoito kun kassaa käytetään pääasias- sa menojen maksamiseen)	0,08	0	0,08
Laskutus (esim. laskutuspyynnön tekeminen, asiatarkestus ja hyväk- syminen, laskujen tai laskutusaineiston luonti ja laskutukseen liittyvät muut tehtävät erillisjärjestelmissä)	0,01	0	0,01
Myyntireskontra ja maksuliike (Saapuva raha) (esim. tiliotteiden käsittely, asiatarkestus ja hyväksyminen, tiliotteisiin liittyvä selvittely, saatavien perintään liittyvät tehtä- vät, poliisikassan taustatyöt, poliisikassaan liittyvät täsmäy- tykset ja tarkastukset)	0	0	0
Kirjanpito ja tilinpäätökset (esim. tilikartan ylläpito, muistiotositteiden käsittely, asiatar- kestus ja hyväksyminen, määrärahasuranta, tarkastukset ja täsmäytykset, tilinpäätökseen liittyvät tehtävät ml. toiminta- kertomuksen valmistelu)	0,04	0,05	0,09
Käyttöomaisuuskirjanpito (esim. käyttöomaisuusrekisterin ylläpito, myynnit, romutukset, selvittelytehtävät, täsmäytys kirjanpitoon, poistojen laskenta, HUOM ! ei irtamiston seurantaa ja ylläpitoa)	0	0	0
Sisäinen laskenta (esim. kustannuslaskentaprosessi, hinnoittelulaskenta, mak- sullisen toiminnan kannattavuuslaskenta)	0,00	0	0
Suunnitteluprosessi (esim. toiminta- ja taloussuunnitelman laatiminen, talousar- vioehdotusten laatiminen, tilijaottelun laatiminen ja ylläpito, sisäinen budjetointi, budjettien tallennus)	0,20	0,15	0,35
Raportointi ja analysointi (esim. toiminnan ja talouden raportointi, raportoinnin kehittä- minen, johdon raportointi ja muu sisäinen raportointi)	0,18	0,08	0,26
Valtuuskirjanpito (esim. talousarviossa myönnettyjen valtuuksien, valtuuksien käytön ja käytöstä aiheutuvien menojen seuranta)	0	0	0
Taloushallinnon järjestelmät (esim. järjestelmien käyttöönottoon, kehittämiseen ja ylläpi- toon liittyvät tehtävät, käyttäjien neuvonta)	0	0	0
Taloushallinnon kehittäminen (esim. taloushallintoon liittyvät kehittämis- ja selvitystehtävät pl. edellä mainittuihin kohtiin kuuluva kehittäminen ja selvitys)	0,03	0	0,03
Yhteensä	0,95	0,67	1,62

HENKILÖSTÖHALLINTO PROSESSIT	Henkilötyövuodet virastonne henki- löstöhallinto- yksiköissä	Henkilötyövuodet virastonne sub- stanssi- yksiköissä	Henkilötyövuodet yh- teensä
Palkanlaskenta (viraston suorittamat toimenpiteet kuten esim. palkan tulo- teiden tarkistaminen ja hyväksyminen ja Palkan ja henkilös- tön neuvonta ja ohjaus palkkahallintoasioissa)	0,01	0,06	0,07
Palkkiolaskenta (kt. Edellä vastaavat asiat palkkioiden osalta)	0,01	0	0,01
Työaikatietojen ylläpito (mm. työajan seurantalaskelmat, työajanseurannan rapor- toinnin / kellokortin tarkastaminen ja tietojen korjaaminen, työaikatietojen vertaaminen henkilöstöjärjestelmästä tulostet- taviin raportteihin)	0,15	0,08	0,23
Henkilötietojen, palvelusuhdetietojen ja vakanssietojen ylläpito (esim. henkilön perustietojen ilmoittaminen ja korjauspyyntö- jen tekeminen, palvelussuhteissa tapahtuvien muutosten ilmoittaminen, palkanmäärityslomakkeiden laadinta, virkojen perustaminen, lakkauttamien tai muuttaminen sekä virkajär- jestelyt ja niihin liittyvien päätösten laadinta)	0,20	0,04	0,24
Henkilöstön poissaolot (mm. poissaolojen, koulutustietojen, vuosilomien ym. tietojen ilmoittaminen ja niihin liittyvien päätösten laadinta, ESS- tietojen tarkastaminen, ESS-järjestelmän käyttöneuvonta, Poissaoloilmoituksen laadinta eroavasta ja virkavapaalle lähtevästä henkilöstä)	0,05	0,07	0,12
Henkilöstön osaamisen kehittäminen (esim. koulutussuunnittelu, koulutustilaisuuksien järjestämi- nen, osaamisen kehittäminen ym.)	0,05	0,10	0,15
Rekrytointi (esim. täyttölupa-asiat ja tehtävän tarvearviointi, virkajärjeste- lyn ja varsinaisen rekrytoinnin hakuilmoitusten laadinta ja toteutus, hakijayhteenvetojen laadinta, haastattelujen suorit- taminen, nimitysmuistion laadinta, esittelyprosessi ml. PTJ- toimet, rekrytoinnin päättämisen toimenpiteet ja asiakirjahal- linto)	0,05	0,17	0,22
Asiointikortti ja P-tunnus (mm. p-tunnuksen hakeminen Oiva-järjestelmällä ja p- tunnuksen hakemiseen liittyvät tunnushuoltoasiat, asiointikor- tin hakeminen, luovuttaminen ja kortin sulkeminen)	0,05	0	0,05
Perehdyttäminen ja lähtöhaastattelut (mm. perehdyttämispäivien toteutus ja siihen osallistuminen, lähiperehdytykseen käytetty työaika ja sen suunnittelu sekä pois lähtevien henkilöiden haastattelu)	0,09	0,10	0,19
Raportit ja tilastot (mm. toimintakertomuksen, tilinpäätöksen, budjetin ja TTS:n henkilöstöosuudet)	0,01	0,05	0,06
Henkilöstösuunnittelu (mm. eläköitymisen, vaihtuvuuden, toimintaympäristön muu- toksen ym. vaikutusten arviointi ja suunnittelu, tehtävien organisointi ym.)	0,08	0,12	0,20
Työtaturma (mm. vakuutustodistuksen laadinta ja tapaturmailmoituksen täyttäminen, mahd. tapaturmaan liittyvät selvitykset valtio- konttorin kanssa)	0	0	0
Tiedottaminen (mm. henkilöstöjärjestelmiä koskeva (personec ja ESS) tiedottaminen henkilöstölle, intranet-sivujen päivittäminen oman ryhmän osalta)	0,02	0,05	0,07

Virkaehtosopimus- ja neuvotteluasiat (tarkentavat virkaehtosopimukset, neuvottelut ym.)	0,01	0,01	0,02
Kurinpitoasiat (puhuttelut, kuulemiset, huomautukset ym. henkilöstöhallinnolle kuuluvat kurinpitoasioihin liittyvät tehtävät)	0	0	0
Henkilöstöpolitiikka ja -strategia (henkilöstöpoliittiset linjaukset ja ohjeistus, henkilöstöstrategia-asioiden valmistelu ja strategian päivittäminen)	0	0,03	0,03
Kuntoutusasiat (kuntoutusyhdyshenkilön tehtävät, kuntoutussuunnittelu yhdessä Valtiokonttorin kanssa)	0	0	0
Henkilöstöhallinnon järjestelmät (mm. kehittäminen, käyttäjätunnukset, käyttäjäroolit)	0,16	0	0,16
Palkkausjärjestelmän ylläpito ja kehittäminen (mm. arviointiryhmän ja suunnittelu- ja kehittämisryhmän työ, palkkavertailun ylläpito, VnPj:n kehittäminen ym.)	0,01	0,02	0,03
Yhteensä	0,95	0,90	1,85

Liite 4C

TALOUS- JA HENKILÖSTÖHALLINNON PROSESSEIHIN SITOUTUNEET HENKILÖTYÖVUODET
(virastoissa hoidettavat tehtävät)**OULUN VASTAANOTTOKESKUS 2016**

TALOUSHALLINTO PROSESSIT	Henkilötyö- vuodet virastonne taloushal- linto- yksiköissä	Henkilötyö- vuodet virastonne substanssi- yksiköissä	Henkilö- työvuodet yhteensä
Ostolaskujen käsittely ja ostoreskontra (esim. paperilaskujen käsittely, laskujen tiliöinti erillisenä työvaiheena, laskujen skannaus, laskujen selvittely)	0	0	0,01
Ostolaskujen asiatarkestus ja hyväksyminen (asiatarkestus, asiatarkestuksen yhteydessä tehtävä tiliöinti, liitteiden liittäminen, hyväksyminen)	0	1,2	1,0
Matkalaskut (esim. matkasuunnitelman laadinta ja hyväksyminen, matka- tai kululaskun laadinta, tiliöinti, asiatarkestus ja hyväksyminen, matkalaskun liitteiden käsittely, matkalaskuihin liittyvä selvittely)	0	0,1	0,1
Maksuliike (Lähtevä raha) (esim. käteiskassojen hoito kun kassaa käytetään pääasiassa menojen maksamiseen)	0	0,2	0,2
Laskutus (esim. laskutuspyynnön tekeminen, asiatarkestus ja hyväksyminen, laskujen tai laskutusaineiston luonti ja laskutukseen liittyvät muut tehtävät erillisjärjestelmissä)	0	0,01	0,01
Myyntireskontra ja maksuliike (Saapuva raha) (esim. tiliotteiden käsittely, asiatarkestus ja hyväksyminen, tiliotteisiin liittyvä selvittely, saatavien perintään liittyvät tehtävät, poliisikassan taustatyöt, poliisikassaan liittyvät täsmätykset ja tarkastukset)	0	0	0,0
Kirjanpito ja tilinpäätökset (esim. tilikartan ylläpito, muistiositteiden käsittely, asiatarkestus ja hyväksyminen, määrärahaseuranta, tarkastukset ja täsmätykset, tilinpäätökseen liittyvät tehtävät ml. toimintakertomuksen valmistelu)	0	0,2	0,2
Käyttöomaisuuskirjanpito (esim. käyttöomaisuusrekisterin ylläpito, myynnit, romutukset, selvittelytehtävät, täsmäytys kirjanpitoon, poistojen laskenta, HUOM ! ei irtamiston seurantaa ja ylläpitoa)	0	0	0
Sisäinen laskenta (esim. kustannuslaskentaprosessi, hinnoittelulaskenta, maksullisen toiminnan kannattavuuslaskenta)	0	0,2	0,2
Suunnitteluprosessi (esim. toiminta- ja taloussuunnitelman laatiminen, talousarvioehdotusten laatiminen, tilijaottelun laatiminen ja ylläpito, sisäinen budjetointi, budjettien tallennus)	0	0,2	0,2
Raportointi ja analysointi	0	0,2	0,2

(esim. toiminnan ja talouden raportointi, raportoinnin kehittäminen, johdon raportointi ja muu sisäinen raportointi)			
Valtuuskirjanpito (esim. talousarviossa myönnettyjen valtuuksien, valtuuksien käytön ja käytöstä aiheutuvien menojen seuranta)	0	0	0
Taloushallinnon järjestelmät (esim. järjestelmien käyttöönottoon, kehittämiseen ja ylläpitoon liittyvät tehtävät, käyttäjien neuvonta)	0	0	0
Taloushallinnon kehittäminen (esim. taloushallintoon liittyvät kehittämis- ja selvitystehtävät pl. edellä mainittuihin kohtiin kuuluva kehittäminen ja selvitys)	0	0,	0
Yhteensä	0,0	0	2,12

HENKILÖSTÖHALLINTO PROSESSIT	Henkilötyö- vuodet viras- tonne henki- löstöhallin- to- yksiköissä	Henkilötyö- vuodet viraston substans- si- yksiköissä	Henkilö- työvuodet yhteensä
Palkanlaskenta (viraston suorittamat toimenpiteet kuten esim. palkan tulosteiden tarkistaminen ja hyväksyminen ja Palkan ja henkilöstön neuvonta ja ohjaus palkkahallintoasioissa)		0,1	0,1
Palkkiolaskenta (kt. Edellä vastaavat asiat palkkioiden osalta)			0,0
Työaikatietojen ylläpito (mm. työajan seurantalaskelmat, työajanseurannan raportoinnin / kellokor- tin tarkastaminen ja tietojen korjaaminen, työaikatietojen vertaaminen henkilöstöjärjestelmästä tulostettaviin raporteihin)		0,3	0,3
Henkilötietojen, palvelusuhdetietojen ja vakanssitietojen ylläpito (esim. henkilön perustietojen ilmoittaminen ja korjauspyyntöjen tekeminen, palvelussuhteissa tapahtuvien muutosten ilmoittaminen, palkanmääritys- lomakkeiden laadinta, virkojen perustaminen, lakkauttamien tai muuttami- nen sekä virkajärjestelyt ja niihin liittyvien päätösten laadinta)		0,2	0,2
Henkilöstön poissaolot (mm. poissaolojen, koulustietojen, vuosilomien ym. tietojen ilmoittaminen ja niihin liittyvien päätösten laadinta, ESS-tietojen tarkastaminen, ESS- järjestelmän käyttöneuvonta, Poissaoloilmoituksen laadinta eroavasta ja virkavapaalle lähtevästä henkilöstä)		0,1	0,1
Henkilöstön osaamisen kehittäminen (esim. koulutus suunnittelu, koulutustilaisuuksien järjestäminen, osaamisen kehittäminen ym.)			0,0

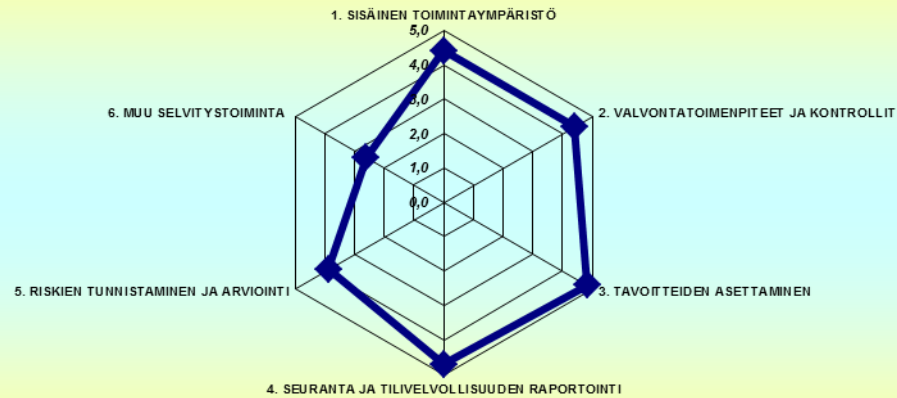
Rekrytointi (esim. täyttölupa-asiat ja tehtävän tarvearviointi, virkajärjestelyn ja varsinaisen rekrytoinnin hakuilmoitusten laadinta ja toteutus, hakijayhteenvetojen laadinta, haastattelujen suorittaminen, nimitysmuistion laadinta, esittelyprosessi ml. PTJ-toimet, rekrytoinnin päättämisen toimenpiteet ja asiakirjahallinto)		0,1	0,1
Asiointikortti ja P-tunnus (mm. p-tunnuksen hakeminen Oiva-järjestelmällä ja p-tunnuksen hakemiseen liittyvät tunnushuoltoasiat, asiointikortin hakeminen, luovuttaminen ja kortin sulkeminen)		0,1	0,1
Perehdyttäminen ja lähtöhaastattelut (mm. perehdyttämispäivien toteutus ja siihen osallistuminen, lähiperehdytykseen käytetty työaika ja sen suunnittelu sekä pois lähtevien henkilöiden haastattelu)		0,1	0,1
Raportit ja tilastot (mm. toimintakertomuksen, tilinpäätöksen, budjetin ja TTS:n henkilöstöosuudet)		0,1	0,1
Henkilöstösuunnittelu (mm. eläköitymisen, vaihtuvuuden, toimintaympäristön muutoksen ym. vaikutusten arviointi ja suunnittelu, tehtävien organisointi ym.)			0,0
Työtaturma (mm. vakuutustodistuksen laadinta ja tapaturmailmoituksen täyttäminen, mahd. tapaturmaan liittyvät selvitykset valtiokonttorin kanssa)			0,0
Tiedottaminen (mm. henkilöstöjärjestelmiä koskeva (personec ja ESS) tiedottaminen henkilöstölle, intranet-sivujen päivittäminen oman ryhmän osalta)			0,0
Virkaehtosopimus- ja neuvotteluasiat (tarkentavat virkaehtosopimukset, neuvottelut ym.)			0,0
Kurinpitoasiat (puhuttelut, kuulemiset, huomautukset ym. henkilöstöhallinnolle kuuluvat kurinpitoasioihin liittyvät tehtävät)			0,0
Henkilöstöpolitiikka ja -strategia (henkilöstöpoliittiset linjaukset ja ohjeistus, henkilöstöstrategia-asioiden valmistelu ja strategian päivittäminen)			0,0
Kuntoutusasiat (kuntoutusyhdyshenkilön tehtävät, kuntoutussuunnittelu yhdessä Valtio-konttorin kanssa)			0,0
Henkilöstöhallinnon järjestelmät (mm. kehittäminen, käyttäjätunnukset, käyttäjäroolit)			0,0
Palkkausjärjestelmän ylläpito ja kehittäminen (mm. arviointiryhmän ja suunnittelu- ja kehittämisryhmän työ, palkkavertailun ylläpito, VnPj:n kehittäminen ym.)			0,0
Yhteensä	0,0	1,0	1,0

SISÄISEN VALVONNAN ARVIOINTI

Liite 5a

NIMI:**OSASTO / YKSIKKÖ: Maahanmuuttovirasto****PVM: 1.2.2013**

3.2.2016

SISÄISEN VALVONNAN ARVIOINNIN OSIOT JA KESKIARVOT**OHJE** (tarkemmat ohjeet taulukon ensimmäisellä sivulla)

Kysymysten arviointi tehdään täysinä lukuina arvoilla 1-5 (5=Täysin samaa mieltä/asia on kunnossa, 4=jokseenkin kunnossa/samaa mieltä, 3=neutraali, 2=hieman parannettavaa/jokseenkin eri mieltä, 1=Asia vaatii kehittämistoimenpiteitä/täysin eri mieltä)

Jos arvioit kysymykset arvosanalla 1 tai 2 => arvioi myös kohdan seurausten vakavuus ja uhkan todennäköisyys

Seurausten vakavuus 1-3 (1=vähäinen, 2=vakava, 3=erittäin vakava)

Uhkan todennäköisyys 1-3 (1=alhainen, 2=keskimääräinen, 3=korkea)

1. SISÄINEN TOIMINTAYMPÄRISTÖ		Arvi- oi 1- 5	Seuraus- ten vaka- uus 1-3	Uhkan tod.näk. 1-3	Las- kee	Toteutumisen seura- us/korjaustoimenpiteet (erityisesti jos riski on sietämätön/merkittävä = punainen)
1.1	Meillä on yhteisesti hyväksytyt arvot ja noudatamme niitä	5			0	
1.2	Toimintaa ja taloutta ohjaavat selkeät määräykset ja ohjeet	4			0	
1.3	Johto käsittelee toiminnan ja talouden suunnitelmat ja seurantatiedot sekä ryhtyy toimenpiteisiin jos seurantatiedot niin edellyttävät.	4			0	
1.4	Taloussääntö, ohjesäännöt sekä muut sisäiset määräykset ovat ajan tasalla ja muodostavat johdonmukaisen kokonaisuuden.	3			0	
1.5	Organisaatioon on nimetty laillisuusvalvonnasta vastaava taho, joka huolehtii laillisuusvalvonnan ohjeistuksesta ja tiedottamisesta	5			0	
1.6	Tarkastuksissa tai kantelujen käsittelyn yhteydessä havaittuihin puutteisiin ja virheisiin puututaan asianmukaisin toimenpitein.	5			0	
1.7	Organisaation henkilöstöllä on tehtäviensä edellyttämä riittävä osaaminen	4			0	
1.8	Työjärjestykset ja vastuut ovat ajantasalla, eikä niissä ole ristiriitaisuuksia tosiasiallisten käytäntöjen kanssa	4			0	
1.9	Palvelusopimukset ovat ajantasalla	5			0	
1.10	Organisaation laskentatoimi on järjestetty asianmukaisesti (johtamisen tarvitsemat oikeat ja riittävät tiedot)	5			0	

Keskiarvo 4,4

2. VALVONTATOIMENPITEET JA KONTROLLIT		Arvi- oi 1- 5	Seuraus- ten vaka- uus 1-3	Uhkan tod.näk. 1-3	Las- kee	Toteutumisen seura- us/korjaustoimenpiteet
2.1	Organisaatio arvioi ulkoisten tarkastajien huomiot ja laatii tarvittavat toimenpidesuunnitelmat, jotka on henkilövastuutettu ja aikataulutettu	4			0	
2.2	Organisaation tai sen jonkun tulosyksikön toimintaa arvioidaan säännöllisesti jonkun ulkopuolisen arvioijan toimesta (auditointisuunnitelmat)	4			0	

2.3	Järjestelmien väliset rajapinnat tarkastetaan ja täsmäytetään säännöllisesti	4			0
2.4	Organisaation valvontatoimenpiteet sisältävät hallinnassa olevan omaisuuden ja varojen turvaamisen.	5			0
2.5	Mahdollisiin väärinkäytöstilanteisiin reagoidaan ja ne ilmoitetaan annettujen määräysten mukaisessa järjestyksessä eteenpäin	5			0
2.6	Keskeiset toimintaprosessit on määritelty ja niihin liittyvät riskit ja valvontatoimenpiteet on kuvattu olennaisuuden edellyttämässä laajuudessa	5			0
2.7	Valvonta- ja tarkastustoimenpiteet kattavat riittävästi myös EU-hankkeiden hallinnoinnin.	4			0
2.8	Organisaation tarkastustoiminta on riittävää ja kattaa riittävästi toiminnan ja talouden tarkoituksenmukaisuuden ja laillisuuden.	5			0
2.9	Organisaation tarkastustoimi kattaa riittävästi myös johtamisen edellyttämät tiedot (oikeat ja riittävät tiedot)	4			0
2.10	Organisaation tarkastustoimi kattaa riittävästi myös toiminnan taloudellisuuden.	4			0

Keskiarvo 4,4

3. TAVOITTEIDEN ASETTAMINEN		Arvi- oi 1- 5	Seuraus- ten vaka- vuus 1-3	Uhkan tod.näk. 1-3	Las- kee	Toteutumisen seura- us/korjaustoimenpiteet
3.1	Organisaation perustehtävä, visio ja strategia otetaan huomioon toiminnan ja talouden suunnittelussa	5			0	
3.2	Toiminnan ja talouden suunnittelu perustuu annettuihin säädöksiin ja ohjeisiin	5			0	
3.3	Tulosalueille /-yksiköille asetetut tavoitteet ovat keskeisiä ja johtavat koko organisaation tavoitteisiin.	5			0	
3.4	Organisaatio tuntee SM:n yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet ja tiedostaa niiden merkityksen omassa toiminnassaan	5			0	
3.5	Tavoitteiden toteutumista seurataan säännöllisesti ja poikkeamiin reagoidaan	5			0	
3.6	Toiminnan ja talouden ohjeistus on riittävää	4			0	

Keskiarvo 4,8

4. SEURANTA JA TILIVELVOLLISUUDEN RAPORTOINTI		Arvi- oi 1- 5	Seoraus- ten vaka- vuus 1-3	Uhkan tod.näk. 1-3	Las- kee	Toteutumisen seura- us/korjaustoimenpiteet
4.1	Toimintakertomus sisältää yhteiskunnallisen vaikuttavuuden arvioinnin	3			0	
4.2	Toimintakertomus sisältää tuottavuus- ja taloudellisuustiedot	5			0	
4.3	Toimintakertomus sisältää laadunhallintatiedot (palvelukyky ja laatu)	5			0	
4.4	Toimintakertomus sisältää kustannustiedot.	5			0	
4.5	Toimintakertomus kattaa organisaation toiminnan merkittävimmät osa- alueet (80 %)	5			0	
4.6	Toimintakertomus sisältää tärkeimmät tiedot henkilöstöstä: rakenteesta, määrästä, kuluista, työhyvinvoinnista ym.	5			0	
4.7	Operatiivisen toiminnan suoritteiden seurantatiedot tarkastatetaan sään- nöllisesti.	5			0	

Keskiarvo 4,7

5. RISKIEN TUNNISTAMINEN JA ARVIOINTI		Arvi- oi 1- 5	Seoraus- ten vaka- vuus 1-3	Uhkan tod.näk. 1-3	Las- kee	Toteutumisen seura- us/korjaustoimenpiteet
5.1	Riskienn tunnistaminen on jatkuvaa ja perustuu järjestelmälliseen mene- telmään.	3			0	
5.2	Organisaation tietoturvariskit on kartoitettu ja niitä hallitaan	4			0	
5.3	Organisaatiomme toimitilariskit on kartoitettu ja niitä hallitaan	4			0	
5.4	Organisaatiomme työturvallisuus- ja terveysriskit on kartoitettu ja niitä hallitaan	4			0	
5.5	Organisaatiomme taloudenhoidon riskit on kartoitettu ja niitä hallitaan	4			0	
5.6	Toiminnan ja talouden suunnittelussa huomioidaan ulkoiset tekijät ja niiden muutokset	4			0	

5.7	Toiminnan tavoitteita uhkaavat riskit tunnustetaan osana suunnitteluprosessia.	4			0
5.8	EU-hankkeiden hallinnointi ja vastuut on järjestetty asianmukaisesti	4			0

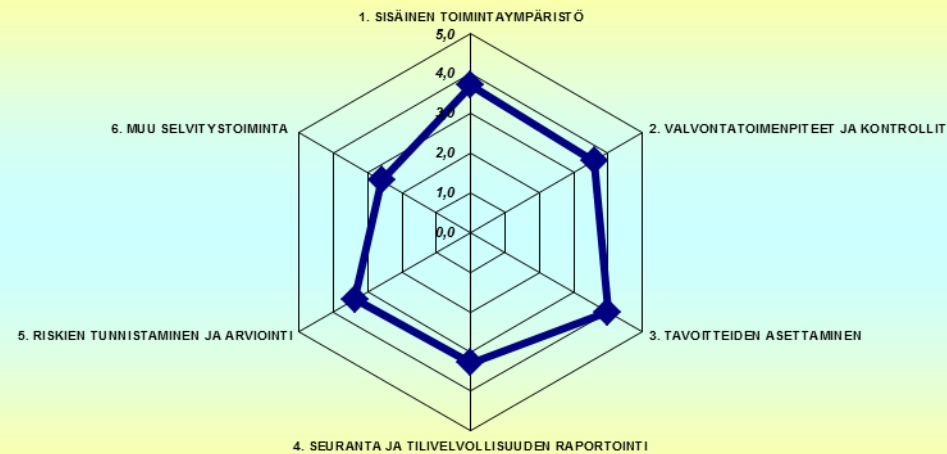
Keskiarvo 3,9

6. MUU SELVITYSTOIMINTA		Arvi- oi 1- 5	Seoraus- ten vaka- uus 1-3	Uhkan tod.näk. 1-3	Las- kee	Toteutumisen seura- us/korjaustoimenpiteet
6.1	Organisaatiosta on on tehty kansainvälhen evaluointi	1			0	
6.2	Organisaatio on osallistunut EFQM laatupalkinto kilpailuun (arviointi/sijoitus)	1			0	
6.3	Organisaatio on hankkinut toiminnastaan sertifikaatin / kvalifioinnin	1			0	
6.4	Organisaatiossa on tehty säännöllisesti johtamiskysely	5			0	
6.5	Organisaatiossa on tehty säännöllisesti työilmahyvintitutkimus	5			0	

Keskiarvo 2,6

**SISÄISEN VALVONNAN ARVIOINNIN OSIOT JA KESKIARVOT, Joutsenon vastaanotto-
keskus, 5.2.2017**

OHJE (tarkemmat ohjeet taulukon ensimmäisellä sivulla)

Kysymysten arviointi tehdään täysinä lukuina arvoilla 1-5 (5=Täysin samaa mieltä/asia on kunnossa, 4=jokseenkin kunnossa/samaa mieltä, 3=neutraali, 2=hieman parannettavaa/jokseenkin eri mieltä, 1=Asia vaatii kehittämistoimenpiteitä/täysin eri mieltä)

Jos arvioit kysymykset arvosanalla 1 tai 2 => arvioi myös kohdan seurausten vakavuus ja uhkan todennäköisyys

Seurausten vakavuus 1-3 (1=vähäinen, 2=vakava, 3=erittäin vakava)

Uhkan todennäköisyys 1-3 (1=alhainen, 2=keskimääräinen, 3=korkea)

		Arvioi 1-5	Seurausten vakavuus 1-3	Uhkan tod.näk.1-3	Laskee	Toteutumisen seuraus/ korjaustoimenpiteet (erityisesti jos riski on sietämätön/merkittävä = punainen)
1. SISÄINEN TOIMINTAYMPÄRISTÖ						
1.1	Meillä on yhteisesti hyväksytyt arvot ja noudatamme niitä	4			0	
1.2	Toimintaa ja taloutta ohjaavat selkeät määräykset ja ohjeet	4			0	
1.3	Johto käsittelee toiminnan ja talouden suunnitelmat ja seurantatiedot sekä ryhtyy toimenpiteisiin jos seurantatiedot niin edellyttävät.	4			0	
1.4	Taloussääntö, ohjesäännöt sekä muut sisäiset määräykset ovat ajan tasalla ja muodostavat johdonmukaisen kokonaisuuden.	3			0	
1.5	Organisaatioon on nimetty laillisuusvalvonnasta vastaava taho, joka huolehtii laillisuusvalvonnan ohjeistuksesta ja tiedottamisesta	4			0	
1.6	Tarkastuksissa tai kantelujen käsittelyn yhteydessä havaittuihin puutteisiin ja virheisiin puututaan asianmukaisin toimenpitein.	4			0	
1.7	Organisaation henkilöstöllä on tehtäviensä edellyttämä riittävä osaaminen	4			0	
1.8	Työjärjestykset ja vastuut ovat ajantasalla, eikä niissä ole ristiriitaisuuksia tosiasiallisten käytäntöjen kanssa	3			0	
1.9	Palvelusopimukset ovat ajantasalla	4			0	
1.10	Organisaation laskentatoimi on järjestetty asianmukaisesti (johtamisen tarvitsemat oikeat ja riittävät tiedot)	3			0	
Keskiarvo		3,7				
2. VALVONTATOIMENPITEET JA KONTROLLIT		Arvioi 1-5	Seurausten vakavuus 1-3	Uhkan tod.näk.1-3	Laskee	Toteutumisen seuraus/ korjaustoimenpiteet

2.1	Organisaatio arvioi ulkoisten tarkastajien huomioidut ja laatii tarvittavat toimenpidesuunnitelmat, jotka on henkilövastuutettu ja aikataulutettu	4			0
2.2	Organisaation tai sen jonkun tulosyksikön toimintaa arvioidaan säännöllisesti jonkun ulkopuolisen arvioijan toimesta (auditointisuunnitelmat)	3			0
2.3	Järjestelmien väliset rajapinnat tarkastetaan ja täsmäytetään säännöllisesti	3			0
2.4	Organisaation valvontatoimenpiteet sisältävät hallinnassa olevan omaisuuden ja varojen turvaamisen.	4			0
2.5	Mahdollisiin väärinkäytöstilanteisiin reagoidaan ja ne ilmoitetaan annettujen määräysten mukaisessa järjestyksessä eteenpäin	5			0
2.6	Keskeiset toimintaprosessit on määritelty ja niihin liittyvät riskit ja valvontatoimenpiteet on kuvattu olennaisuuden edellyttämässä laajuudessa	4			0
2.7	Valvonta- ja tarkastustoimenpiteet kattavat riittävästi myös EU-hankkeiden hallinnoinnin.	3			0
2.8	Organisaation tarkastustoiminta on riittävä ja kattaa riittävästi toiminnan ja talouden tarkoituksenmukaisuuden ja laillisuuden.	3			0
2.9	Organisaation tarkastustoimi kattaa riittävästi myös johtamisen edellyttämät tiedot (oikeat ja riittävät tiedot)	3			0
2.10	Organisaation tarkastustoimi kattaa riittävästi myös toiminnan taloudellisuuden.	4			0

Keskiarvo 3,6

3. TAVOITTEIDEN ASETTAMINEN		Arvioi 1-5	Seurausten vakavuus 1-3	Uhkan tod.näk.1-3	Laskee	Toteutumisen seurauus/korjaustoimenpiteet
3.1	Organisaation perustehtävä, visio ja strategia otetaan huomioon toiminnan ja talouden suunnittelussa	3			0	

3.2	Toiminnan ja talouden suunnittelu perustuu annettuihin säädöksiin ja ohjeisiin	5			0
3.3	Tulosalueille /-yksiköille asetetut tavoitteet ovat keskeisiä ja johtavat koko organisaation tavoitteisiin.	4			0
3.4	Organisaatio tuntee SM:n yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet ja tiedostaa niiden merkityksen omassa toiminnassaan	4			0
3.5	Tavoitteiden toteutumista seurataan säännöllisesti ja poikkeamiin reagoidaan	4			0
3.6	Toiminnan ja talouden ohjeistus on riittävää	4			0

Keskiarvo 4,0

4. SEURANTA JA TILIVELVOLLISUUDEN RAPORTOINTI		Arvioi 1-5	Seurausten vakavuus 1-3	Uhkan tod.näk.1-3	Laskee	Toteutumisen seurauus/korjaustoimenpiteet
4.1	Toimintakertomus sisältää yhteiskunnallisen vaikuttavuuden arvioinnin	3			0	
4.2	Toimintakertomus sisältää tuottavuus- ja taloudellisuustiedot	3			0	
4.3	Toimintakertomus sisältää laadunhallintatiedot (palvelukyky ja laatu)	3			0	
4.4	Toimintakertomus sisältää kustannustiedot.	3			0	
4.5	Toimintakertomus kattaa organisaation toiminnan merkittävimmät osa-alueet (80 %)	4			0	
4.6	Toimintakertomus sisältää tärkeimmät tiedot henkilöstöstä: rakenteesta, määrästä, kuluista, työnhyvinvoinnista ym.	4			0	
4.7	Operatiivisen toiminnan suoritteiden seurattiedot tarkastatetaan säännöllisesti.	3			0	

Keskiarvo 3,3

5. RISKIEN TUNNISTAMINEN JA ARVIOINTI		Arvioi 1-5	Seurausten vakavuus 1-3	Uhkan tod.näk.1-3	Laskee	Toteutumisen seurauus/korjaustoimenpiteet
---------------------------------------	--	------------	-------------------------	-------------------	--------	---

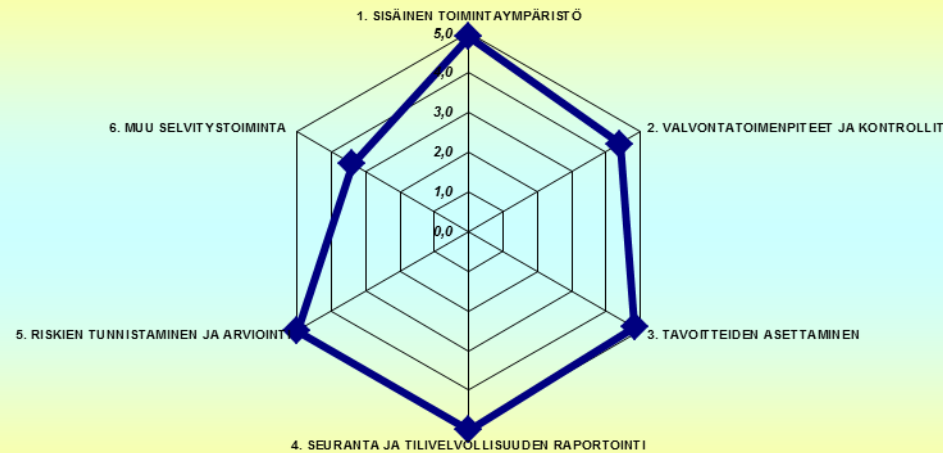

5.1	Riskien tunnistaminen on jatkuvaa ja perustuu järjestelmälliseen menetelmään.	2	1	1	1	riskienhallintatyökalu on toteuttamista vaille yhteistyössä Migrin kanssa.
5.2	Organisaation tietoturvariskit on kartoitettu ja niitä hallitaan	3			0	
5.3	Organisaatiomme toimitilariskit on kartoitettu ja niitä hallitaan	3			0	
5.4	Organisaatiomme työturvallisuus- ja terveysriskit on kartoitettu ja niitä hallitaan	4			0	
5.5	Organisaatiomme taloudenhoidon riskit on kartoitettu ja niitä hallitaan	4			0	
5.6	Toiminnan ja talouden suunnittelussa huomioidaan ulkoiset tekijät ja niiden muutokset	4			0	
5.7	Toiminnan tavoitteita uhkaavat riskit tunnustetaan osana suunnitteluprosessia.	4			0	
5.8	EU-hankkeiden hallinnointi ja vastuut on järjestetty asianmukaisesti	3			0	

Keskiarvo 3,4

6. MUU SELVITYSTOIMINTA		Arvioi 1-5	Seurausten vakavuus 1-3	Uhkan tod.näk.1-3	Laskee	Toteutumisen seurauus/korjaustoimenpiteet
6.1	Organisaatiosta on on tehty kansainvälnen evaluointi	1	1	1		ei ole järjestetty
6.2	Organisaatio on osallistunut EFQM laatupal-kinto kilpailuun (arviointi/sijoitus)	3				laatutyö on käynnistetty, IMS-hanke etenee laatukäsikirjan ja sähköisen toimintakäsikirjan muodossa
6.3	Organisaatio on hankkinut toiminnastaan sertifikaatin / kvalifioinnin	2	1	1		
6.4	Organisaatiossa on tehty säännöllisesti joh-tamiskysely	3			0	
6.5	Organisaatiossa on tehty säännöllisesti työ-ilmahyvinvointitutkimus	4			0	

Keskiarvo 2,6

OHJE (tarkemmat ohjeet taulukon ensimmäisellä sivulla)

Kysymysten arviointi tehdään täysinä lukuina arvoilla 1-5 (5=Täysin samaa mieltä/asia on kunnossa, 4=jokseenkin kunnossa/samaa mieltä, 3=neutraali, 2=hieman parannettavaa/jokseenkin eri mieltä, 1=Asia vaatii kehittämistoimenpiteitä/täysin eri mieltä)

Jos arvioit kysymykset arvostamalla 1 tai 2 => arvioi myös kohdan seurausten vakavuus ja uhkan todennäköisyys

Seurausten vakavuus 1-3 (1=vähäinen, 2=vakava, 3=erittäin vakava)

Uhkan todennäköisyys 1-3 (1=alhainen, 2=keskimääräinen, 3=korkea)

		Arvio 1-5	Seurausten vakavuus 1-3	Uhkan tod.näk.1-3	Laskee	Toteutumisen seuraus/korjaustoimenpiteet (erityisesti jos riski on sietämätön/merkittävä = punainen)
1. SISÄINEN TOIMINTAYMPÄRISTÖ						
1.1	Meillä on yhteisesti hyväksytyt arvot ja noudatamme niitä	4			0	
1.2	Toimintaa ja taloutta ohjaavat selkeät määräykset ja ohjeet	5			0	
1.3	Johto käsittelee toiminnan ja talouden suunnitelmat ja seurantatiedot sekä ryhtyy toimenpiteisiin jos seurantatiedot niin edellyttävät.	5			0	

1.4	Taloussääntö, ohjesäännöt sekä muut sisäiset määräykset ovat ajan tasalla ja muodostavat johdonmukaisen kokonaisuuden.	5			0
1.5	Organisaatioon on nimetty laillisuusvalvonnasta vastaava taho, joka huolehtii laillisuusvalvonnan ohjeistuksesta ja tiedottamisesta	5			0
1.6	Tarkastuksissa tai kantelujen käsittelyn yhteydessä havaittuihin puutteisiin ja virheisiin puututaan asianmukaisin toimenpitein.	5			0
1.7	Organisaation henkilöstöllä on tehtäviensä edellyttämä riittävä osaaminen	5			0
1.8	Työjärjestykset ja vastuut ovat ajantasalla, eikä niissä ole ristiriitaisuuksia tosiasiallisten käytäntöjen kanssa	5			0
1.9	Palvelusopimukset ovat ajantasalla	5			0
1.10	Organisaation laskentatoimi on järjestetty asianmukaisesti (johtamisen tarvitsemat oikeat ja riittävät tiedot)	5			0

Keskiarvo 4,9

2. VALVONTATOIMENPITEET JA KONTROLLIT		Arvioi 1-5	Seurausten vakavuus 1-3	Uhkan tod.näk.1-3	Laskee	Toteutumisen seuraus/ korjaustoimenpiteet
2.1	Organisaatio arvioi ulkoisten tarkastajien huomiot ja laatii tarvittavat toimenpidesuunnitelmat, jotka on henkilövastuutettu ja aikataulutettu	4	1	1	1	Omavalvontasuunnitelma jäi tekemättä kiireen vuoksi
2.2	Organisaation tai sen jonkun tulosyksikön toimintaa arvioidaan säännöllisesti jonkun ulkopuolisen arvioijan toimesta (auditointisuunnitelmat)	3			0	Ulkopuolista arviointia ei ole hankittu, Migrillä valvontatehtävä ja valvontakäynti toteutettu alaikäisyksikköön
2.3	Järjestelmien väliset rajapinnat tarkastetaan ja täsmäytetään säännöllisesti	4			0	
2.4	Organisaation valvontatoimenpiteet sisältävät hallinnassa olevan omaisuuden ja varojen turvaamisen.	4			0	Erillistä varastokirjanpitoa tai kalusteluetteloa ei ole.
2.5	Mahdollisiin väärinkäytöstilanteisiin reagoidaan ja ne ilmoitetaan annettujen määräysten mukaisessa järjestyksessä eteenpäin	5			0	
2.6	Keskeiset toimintaprosessit on määritelty ja niihin liittyvät riskit ja valvontatoimenpiteet on kuvattu olennaisuuden edellyttämässä laajuudessa	4			0	IMS-toimintajärjestelmän rakentaminen on kesken.
2.7	Valvonta- ja tarkastustoimenpiteet kattavat riittävästi myös EU-hankkeiden hallinnoinnin.	5			0	

2.8	Organisaation tarkastustoiminta on riittävää ja kattaa riittävästi toiminnan ja talouden tarkoituksenmukaisuuden ja laillisuuden.	5			0	
2.9	Organisaation tarkastustoimi kattaa riittävästi myös johtamisen edellyttämät tiedot (oikeat ja riittävät tiedot)	5			0	
2.10	Organisaation tarkastustoimi kattaa riittävästi myös toiminnan taloudellisuuden.	5			0	

Keskiarvo 4,4

3. TAVOITTEIDEN ASETTAMINEN		Arvioi 1-5	Seurausten vakavuus 1-3	Uhkan tod.näk.1-3	Laskee	Toteutumisen seuraus/korjaustoimenpiteet
3.1	Organisaation perustehtävä, visio ja strategia otetaan huomioon toiminnan ja talouden suunnittelussa	5			0	
3.2	Toiminnan ja talouden suunnittelu perustuu annettuihin säädöksiin ja ohjeisiin	5			0	
3.3	Tulosalueille /-yksiköille asetetut tavoitteet ovat keskeisiä ja johtavat koko organisaation tavoitteisiin.	5			0	
3.4	Organisaatio tuntee SM:n yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet ja tiedostaa niiden merkityksen omassa toiminnassaan	4			0	Olisi käytävä läpi laajemmin koko henkilöstön kanssa.
3.5	Tavoitteiden toteutumista seurataan säännöllisesti ja poikkeamiin reagoidaan	5			0	
3.6	Toiminnan ja talouden ohjeistus on riittävää	5			0	

Keskiarvo 4,8

4. SEURANTA JA TILIVELVOLLISUUDEN RAPORTOINTI		Arvioi 1-5	Seurausten vakavuus 1-3	Uhkan tod.näk.1-3	Laskee	Toteutumisen seuraus/korjaustoimenpiteet
4.1	Toimintakertomus sisältää yhteiskunnallisen vaikuttavuuden arvioinnin	5			0	Kyllä, mutta vaikuttavuustavoitteita ei määritetty syksyllä 2015 kuten aiemmin.
4.2	Toimintakertomus sisältää tuottavuus- ja taloudellisuustiedot	5			0	
4.3	Toimintakertomus sisältää laadunhallintatiedot (palvelukyky ja laatu)	5			0	
4.4	Toimintakertomus sisältää kustannustiedot.	5			0	

4.5	Toimintakertomus kattaa organisaation toiminnan merkittävimmät osa-alueet (80 %)	5			0	
4.6	Toimintakertomus sisältää tärkeimmät tiedot henkilöstöstä: rakenteesta, määrästä, kuluista, työhyvinvoinnista ym.	5			0	
4.7	Operatiivisen toiminnan suoritteiden seurantatiedot tarkastatetaan säännöllisesti.	5			0	

Keskiarvo 5,0

5. RISKIEN TUNNISTAMINEN JA ARVIOINTI		Arvioi 1-5	Seurausten vakavuus 1-3	Uhkan tod.näk.1-3	Laskee	Toteutumisen seurauus/korjaustoimenpiteet
5.1	Riskien tunnistaminen on jatkuvaa ja perustuu järjestelmälliseen menetelmään.	5			0	
5.2	Organisaation tietoturvariskit on kartoitettu ja niitä hallitaan	5			0	
5.3	Organisaatiomme toimitilariskit on kartoitettu ja niitä hallitaan	5			0	
5.4	Organisaatiomme työturvallisuus- ja terveystariskit on kartoitettu ja niitä hallitaan	5			0	
5.5	Organisaatiomme taloudenhoidon riskit on kartoitettu ja niitä hallitaan	5			0	
5.6	Toiminnan ja talouden suunnittelussa huomioidaan ulkoiset tekijät ja niiden muutokset	5			0	Talousarvio päivitetään tarvittaessa.
5.7	Toiminnan tavoitteita uhkaavat riskit tunnistetaan osana suunnitteluprosessia.	5			0	Valmiussuunnitelman päivittäminen jäi kiireen vuoksi v. 2017
5.8	EU-hankkeiden hallinnointi ja vastuut on järjestetty asianmukaisesti	5			0	

Keskiarvo 5,0

6. MUU SELVITYSTOIMINTA		Arvioi 1-5	Seurausten vakavuus 1-3	Uhkan tod.näk.1-3	Laskee	Toteutumisen seurauus/korjaustoimenpiteet
6.1	Organisaatiosta on tehty kansainvälinen evaluointi	3	1	1	1	Liekö tehty missään vastaanottokeskuksessa. Saa tehdä, jos joku taho kokee tarvetta.
6.2	Organisaatio on osallistunut EFQM laatupalkinto kilpailuun (arviointi/sijointus)	3	1	1	1	Ei nähdä tarpeelliseksi

6.3	Organisaatio on hankkinut toiminnastaan sertifikaatin / kvalifioinnin	3	1	1	1	Ei nähdä tarpeelliseksi
6.4	Organisaatiossa on tehty säännöllisesti johtamiskysely	4			0	VOK-barometri tehty v. 2016, edellinen vuosi jäi välistä.
6.5	Organisaatiossa on tehty säännöllisesti työilmahyvin- vointitutkimus	4			0	VOK-barometri tehty v. 2016, edellinen vuosi jäi välistä.

Keskiarvo 3,4

6. Allekirjoitukset

Olen tänään vahvistanut ja hyväksynyt Joutsenon vastaanottokeskuksen vuoden 2016 toimintakertomuksen.

Joutsenossa 28.2.2017

Johtaja

Jani Kähkönen

Olen tänään vahvistanut ja hyväksynyt Oulun vastaanottokeskuksen vuoden 2016 toimintakertomuksen.

Oulussa 28.2.2017

Johtaja

Sirpa Kansanaho

TILINPÄÄTÖSASIAKIRJAN VAHVISTAMINEN JA HYVÄKSYMINEN

Olen tänään vahvistanut ja hyväksynyt Maahanmuuttovirasto-kirjanpitoyksikön vuoden 2016 tilinpäätöksen.

Helsingissä 28.2.2017

Ylijohtaja

Jaana Vuorio

